BIBLIOTECA
- CENTRU DE DOCUMENTARE ŞI INFORMARE -

Trecutul ne defineşte ca valoare şi orientare, iar renaşterea periodică şi transformările pe care le-am parcurs fac din bibliotecile noastre un simbol al curajului şi încrederii în destinul propriu. Valorile ei ne-au constituit istoria şi în ea ne reflectăm acum pentru a ne aminti cine suntem.

Colegiul redacțional

Tehnoredactare: Lolica Gabriela Antipa
Cecilia Vasilescu

Editura PIM
Editură acreditată CNCSIS – 66/01.05.2006
Şoseaua Ştefan cel Mare şi Sfânt nr. 4, Iaşi – 700497
Tel.: 0730.086.676; Fax: 0332.440.730
www.pimcopy.ro

ISBN: 978-606-520-994-7

Valentina Lupu - coordonator

BIBLIOTECA – CENTRU DE DOCUMENTARE ŞI INFORMARE -

Editura PIM Iaşi
2010

persoane private, eliberate de datorii față de prinț" (Chartier, 1998, p.28).

O astfel de comunicare presupune o egalitate "naturală" între participanți. Sfera publică politică nu poate fi structurată pe distincțiile de ordine şi stări sociale care ierarhizează societatea. In schimbul de judecăți, în exercitarea criticii, în confruntarea opiniilor se stabileşte o egalitate "a priori" între indivizi. Noua sferă publică construieşte un spațiu omogen şi unificat, care reflectă o societate ce acceptă numai principii proprii de diferențiere socială.

În spațiul public burghez din secolul al XVIII lea, utilizarea publică a rațiunii vizează universalul prin intermediul persoanelor potențial interesate de procedura argumentativă orientată spre căutarea adevărului :acestea sunt principiile generale pe care Rousseau le utilizează pentru a califica legea drept expresie a voinței generale a unei comunități umane. In acelaşi timp, realitatea procesului de formare a democrațiilor îşi revelează fundamentul în ideea de națiune. "Deschiderea progresivă a spațiului public burghez pe dimensiunea verticală cuprinde şi evoluția liberalismului politic spre democrație. Procesul constă în universalizarea drepturilor politice într-o societate de oameni egali şi, mai ales, a dreptului de vot, dar invadarea politicii de către masele populare stă în acelaşi timp la originea unei transformări (degradări?) a modelului inițial prin apariția mijloacelor de comunicare în masă. Or, această deschidere s-a realizat în cadrul statului-națiune" (Chambat, p.73).

Analizând influența pe care o aveau cărțile şi regimul lor clandestin în Franța Vechiului Regim, Roger Chartier remarcă activitatea febrilă a editorilor şi creşterea numărului de cititori care consumau carte filosofică-Rousseau şi Voltaire fiind cei mai căutați-, alături de alte genuri: pamflet, poezie, literatură licențioasă, etc. Filosofii ajung educatorii politici ai francezilor, prestigiu cu care "oamenii de litere", nu se mai întâlniseră până atunci. "Această împrejurare atât de nouă în istorie, ce decurge din toată educația politică a unui mare popor-realizată în întregime de oamenii de litere-, a reuşit, poate cel mai mult să-i ofere revoluției geniul său propriu şi să o transforme în ceea ce vedem. Scriitorii nu au furnizat poporului care a făcut revoluța doar ideile lor, ci i-au dat şi temperamental şi dispoziția

lor. Pe tot parcursul activității lor, în absența oricăror conducători, în mijlocul ignoranței profunde în care se trăia din obișnuință, întreaga națiune, citindu-i, sfârşeşte prin a contracta instinctele, spiritual, gusturile şi chiar şi ciudățeniile fireşti ale celor care scriu ; astfel încât, atunci când națiunea a trebuit să acționeze din nou, ea a folosit în politică toate obiceiurile literaturii" (Tocqueville, 2002, p.239).

Practica lecturii "este investită cu o putere de convingere atât de mare încât este în stare să transforme total cititorii şi să-i facă să fie aşa cum vor scriitorii…Tipărite, ideile cuceresc spiritele, modelează felurile de a fi, provoacă întrebările. Dacă francezii de la sfârşitul secolului al XVIII lea au provocat revoluția, au făcut-o deoarece au fost transformați, în prealabil, de către cărți-cărți care purtau un discurs abstract, îndepărtat de tradiția afacerilor şi care, criticând tradiția, submina autoritățile" (Chartier, op.cit., p.78). Difuzarea pe scară largă a acestei literaturi critice şi denunțătoare a transformat puternic reprezentarea monarhiei, subminându-i miturile fondatoare, ironizând ritualurile care o exprimau, obişnuindu-i pe francezi să se considere victimele unui stat arbitrar. Cărțile filosofice au produs o adevărată eroziune ideologică care a pregătit ruptura revoluționară.

In secolul al XVIII lea, pentru definirea principiului publicității, se constată existența unei legături între tehnică şi o practică de comunicare. Kant stabileşte explicit această relație în eseul său din 1784 despre epoca Luminilor : "Eu înțeleg prin utilizare publică a rațiunii acel lucru pe care-l face cineva în calitate de om de ştiință, în fața publicului care *citeşte* " (Kant în Chartier, op.cit., p.32). Analizând textul lui Kant în lumina sociologiei lecturii în secolul al XVIII lea, Chartier se pronunță pentru importanța lucrărilor scrise (şi nu a sociabilității intelectuale a cafenelelor şi nici a proximității fizice) în constituirea unui spațiu public şi a unei opinii publice erijate în tribunal al rațiunii (publicul care citeşte). Tiparul şi librăria (carte, presă) facilitează circulația lucrărilor scrise şi înlocuiesc autoritatea tradiției şi rațiunea de stat cu controlul rațiunii. Dar această deschidere a spațiului public presupune libertatea de comunicare şi dobândirea unei competențe: cititul şi scrisul.

Bibliotecarul de ieri şi de astăzi

prof. univ. dr. Mircea Regneală
Director General
Biblioteca Centrală Universitară „Carol I", Bucureşti

CE ESTE UN BIBLIOTECAR?

- Organizatorul unei colecţii de documente;
- Sensul activităţii sale;
- Cititorii cu nevoile lor informaţionale;
- Profesia de bibliotecar

În dezvoltarea sa istorică profesia de bibliotecar a fost concepută în diferite moduri în funcţie de :

- ✓ mentalitatea epocii;
- ✓ gradul de dezvoltare a producţiei scrise;
- ✓ interesele de lectură;
- ✓ activitatea sa;
- ✓ asigură memoria umanităţii;
- ✓ şi sprijină şi progresul societăţii.

EVOLUŢIA PROFESIEI:

- antichitate;
- noţiunea de bibliotecar era sinonimă cu cea de învăţat;
- Calimach, Zenotodus, Eratostem, Aristofan din Bizanţ, Aristarch Samothrace – savanţi şi poeţi de seamă;

LAICIZAREA PROFESIEI

În sec. al XVIII-lea încep a fi acceptaţi ca bibliotecari, alături de călugări, oamenii de litere, dar cu rezerve. Rămâne prejudecata celibatului.

ESPRIT CALVET (fondatorul bibliotecii din Avignon) : "*nu trebuie încredinţat postul de bibliotecar decât oamenilor de litere necăsătoriţi şi ai destitui în cazul în care ei se căsătoresc"*

Numai după Revoluţia franceză din 1789 oamenii de litere sunt primiţi fără rezerve în biblioteci.

SECOLUL XIX Alţi bibliotecari celebri*:* Charles Nodier *(*1780-1884) – "Bulletin du bibliophile", Saint-Beuve (1804 -1869) – „Biblioteca

Mazarine", Pierre Gustave Brunet "Manuel du bibliothecaire", Leopold Delisle (1826 – 1910) „Accent pe pregătirea tehnică a bibliotecarului"- *ucenicia este tot atât de necesară pentru a administra o bibliotecă ca şi pentru a conduce un vapor, pentru a construi un edificiu sau pentru a monta, întreține şi face să funcționeze fără accidente diferite piese ale unui mecanism complicat,* Melvil Dewey (1851- 1931) "*Nici o sarcină nu este mai importantă şi nu merită mai multă onoare decât cea îndeplinită în serviciul comunității de un bibliotecar competent şi serios. A fost un timp când biblioteca semăna mult cu un muzeu şi bibliotecarul cu un şoarece de bibliotecă/.../ a venit timpul în care biblioteca este o şcoală şi bibliotecarul un educator în sensul cel mai nobil al termenului****" (1873).***

SECOLUL XX

Proliferarea informațiilor - John Foskett "proces de alienare"

Bibliotecarul savant devine bibliotecarul funcționar

SISTEME DE CLASIFICARE

C.A. Cutter *Clasificarea extinsă (1891)*

P.Otlet, H.La Fontaine *Clasificarea zecimală universală (1905)*

J.D.Brown *Clasificarea pe subiecte (1906)*

S.R.Ranganathan *Clasificarea Colon (1933)*

H.E. Bliss *Clasificarea bibliografică (1935)*

CÂTĂ ARTĂ ŞI CÂTĂ ŞTIINȚĂ CUPRINDE MESERIA DE BIBLIOTECAR ?

Bibliotecarul tradițional ştia :

- Cum să achiziționeze documente
- Cum să le prelucreze
- Cum să gestioneze fondul de publicații
- Bibliotecarul modern şi-a extins competențele
- Este complet diferit de cel tradițional.

El ştie despre :

- ✓ Management şi marketing de bibliotecă
- ✓ Tehnologii informaționale
- ✓ Evaluarea şi deselecția colecțiilor
- ✓ Cerințele de lectură şi informații ale utilizatorilor
- ✓ Arhitectura şi organizarea bibliotecilor

Bibliotecarul modern şi-a extins competenţele. Este complet diferit de cel tradiţional. El ştie despre :

- Management şi marketing de bibliotecă
- Tehnologii informaţionale
- Evaluarea şi deselecţia colecţiilor
- Cerinţele de lectură şi informaţii ale utilizatorilor
- Arhitectura şi organizarea bibliotecilor

ETAPE (CONCEPŢII) ALE DEZVOLTĂRII BIBLIOTECILOR CU INFLUENŢE ASUPRA DEZVOLTĂRII PROFESIEI:

- ETAPA MUZEALĂ
- ETAPA INSTRUMENTALĂ ŞI UTILITARĂ

Fiecare a produs un alt tip de bibliotecar

ETAPA MUZEALA

- Predominantă până la începutul secolului XX
- Aspectul *conservare* este prioritar :

- acces anevoios la colecţii;
- lectură sub strictă supraveghere;
- comunicare limitată.

Bibliotecarul – paznic al colecţiilor

ETAPA INSTRUMENTALĂ ŞI UTILITARĂ

Prezentă de la începutul secolului XX până astăzi (accent pe tehnicile legate de nevoile de informare ale cititorilor – bibliografie, documentare)

Bibliotecarul – consilier al cititorului

SCOPUL: Stăpânirea colecţiilor şi satisfacerea utilizatorilor prin folosirea cu pricepere a întregului instrumentar tehnic contemporan. Pentru a sprijini utilizatorul, bibliotecarul trebuie:

- să stabilească conexiuni;
- să înţeleagă corect o cerere de informare;
- să orienteze căutarea spre zona aşteptată de utilizator;
- să aleagă din multitudinea de documente pe cel care răspunde cel mai bine calitativ cererii formulate

ALTE ACTIVITĂŢI ÎN SPRIJINUL UTILIZATORILOR:

- ✓ Cunoaşterea mediului documentar extern, a reţelelor documentare naţionale de ramură, a resurselor mondiale

- ✓ Orientarea cititorilor spre sursele documentare externe cele mai eficiente
- ✓ ILL
- ✓ Îndrumarea utilizatorilor pentru navigarea pe Internet – navigatorul să-şi calculeze „poziția şi coordonatele navei sale" spre a ajunge la destinație pe drumul cel mai scurt şi la timp
- ✓ Crearea unui mediu fertil pentru accesul la informație, pentru consiliere şi asistență – *tema noastră de astăzi*

CELE DOUĂ CONCEPȚII COEXISTĂ ÎNCĂ ÎN MARILE BIBLIOTECI :

- ➢ Biblioteca națională – arhivară (prioritară)
- ➢ Biblioteca universitară – instrumentară şi utilitară (prioritară)

VALOAREA UNEI BIBLIOTECI ESTE DATĂ DE VALOAREA COLECȚIILOR

Colecțiile reprezintă *corpul bibliotecii* (sănătos şi puternic); ele trebuie în permanență supravegheate şi eficient exploatate. Acestea se constituie in timp şi de către bibliotecari pricepuți. În acest sens, bibliotecarul de azi ar trebui, în afară de cunoaşterea problemelor sale profesionale curente, să răspundă următoarelor cerințe:

Cerințe de management

- Cunoaşterea problemelor economice (gestionarea optimă a bibliotecilor)
- Cunoaşterea temeinică a furnizorilor
- Cunoaşterea problemelor bugetare – cererea bugetară – temeinic argumentată şi justificată (raportul anual)
- Strategii în achiziții – târguri de primăvară şi de toamnă, prețuri promoționale

Cerințe tehnologice

- ➢ Cunoaşterea tehnologiei informației
- ➢ Cultivarea partenerilor (informaticieni, ingineri de sisteme, firme de service)
- ➢ Evaluarea echipamentelor informatice (calculatoare în rețea, scanere, copiatoare etc.)
- ➢ Veghe tehnologică

Cerințe legale - Cunoaşterea legislației:

Repertoriul structurilor infodocumentare din România
Biblioteca Națională a României

Monica Greceanu
Biblioteca Națională a României

Carte de vizită:

- înființată în anul 1957;
- instituție publică, în subordinea Ministerului Culturii şi Patrimoniului Național;
- cadrul legislativ:

Legea bibliotecilor, nr. 334/2002
Legea Depozitului legal, nr. 111/1996, republicată;
Legea promovării şi susținerii culturii scrise, nr. 186/2003.

- ✓ 3 sedii: Bucureşti (sediul central + Colecții speciale),
- ✓ Alba Iulia - filiala Batthyaneum
- ✓ Craiova – filiala Omnia, biblioteca franceză
- ✓ personal: 250 angajați (189 personal de specialitate)
- ✓ dotări IT: - rețea: 260 computere;
- ✓ software: Aleph 500, DigiTool şi Metalib.
- ✓ site web: www.bibnat.ro

Colecții:

- ➢ colecțiile au un caracter enciclopedic;
- ➢ însumează peste 12 milioane documente;
- ➢ structura colecțiilor acoperă întreaga tipologie documentară;
- ➢ colecții speciale, moderne, contemporane.

Utilizatori:

- ➢ eterogeni: - persoane fizice peste 16 ani (cititori, cercetători, cadre didactice etc)
  - persoane juridice (edituri, biblioteci, instituții publice etc.)
- ➢ naționali şi internaționali

Repertoriul structurilor info-documentare din România

Proiectul a început la finele anului 2009 printr-un studiu în urma căruia s-a demonstrat necesitatea unei lucrări de asemenea anvergură.

Etape:

- elaborarea unei scrisori de promovare a referențialului, însoțită de un formular de înscriere
- recepționarea mesajelor / răspunsurilor

București 23.02.2010

În atenția Doamnei/Domnului Profesor metodist

Stimata/Stimate Doamna/Domn,

Ne face deosebită plăcere să vă informăm asupra demarării proiectului "REPERTORIULUI STRUCTURILOR INFODOCUMENTARE DIN ROMÂNIA", inițiat de Biblioteca Națională a României, prin Serviciul Cataloage Colective.

"Repertoriul structurilor infodocumentare din România" va reprezenta un referențial național și va avea drept principal scop punerea în valoare a schimbărilor aduse de modernizarea structurilor infodocumentare și ridicarea nivelului competenței informaționale a beneficiarilor.

Pentru ca demersul nostru să se finalizeze prin realizarea unui produs complex vă invităm să participați alături de noi și să completați baza de date cu informații despre instituțiile aflate în subordine. În atașament veți găsi formularul de înregistrare.

Formularul completat va fi transmis prin e-mail, la adresele: cataloage.colective@bibnat.ro, monica.greceanu@bibnat.ro, până cel târziu 15 martie 2010.
Pentru informații suplimentare vă stăm la dispoziție la tel. 021/312.38.40.

Sperăm într-o colaborare de succes.

Cu aleasă considerație,

Monica Greceanu
Biblioteca Nationala a Romaniei
Biroul Cataloage Colective
Tel: 021 312.38.40
021 314.24.34 int. 129
E-mail: monica.greceanu@bibnat.ro

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
STR. ION GHICA NR. 4, SECTOR 3
030045 BUCUREȘTI - ROMÂNIA
TEL.: 021 314 24 34; 021 315 70 03
FAX: 021 312 33 81
E-mail: biblioteca@bibnat.ro

FORMULAR DE ÎNREGISTRARE ÎN
REPERTORIUL STRUCTURILOR INFODOCUMENTARE DIN ROMÂNIA

I. ADRESA BIBLIOTECII ŞCOLARE:

II. PROGRAM DE FUNCŢIONARE :

III. DATE ISTORICE :

Anul de înființare al bibliotecii școlare:

IV. COLECŢII *(nr. u.b., detalii despre colecții)*:

Carte românească :
Carte străină :
Periodice românești :
Periodice străine :
Colecții audio video :
Colecții speciale :
Colecții cartografice :

Vă invităm să completați formularul cu orice alte informații utile pentru o cât mai bună prezentare a instituției dumneavoastră.
Se poate atasa un tabel cu toate bibliotecile școlare din județul dumneavoastră care sa respecte cerințele din acest formular.

Mulțumim,

Monica Greceanu
Coordonator de proiect,
Biblioteca Națională a României
monica.greceanu@bibnat.ro
cataloage.colective@bibnat.ro

Etape

- introducerea informațiilor în baza de date
- acces online la baza de date
- elaborarea unei lucrări de referință privind structura SID-RO

Stadiul actual

Evaluarea competențelor prin certificare europeană

Nicoleta Marinescu
manager şi evaluator formator european în info-documentare

La ora Internetului, când granițele dispar, competențele specialiştilor din info-documentare trebuie să fie aceleaşi indiferent de țara în care îşi desfăşoară activitatea specialistul. Acestea se dobândesc printr-o formare continuă, bazându-se pe aptitudinile individuale.

Într-un articol, Jean Michel spunea: *În societatea cunoaşterii, nu mai gestionăm suporturi [informaționale], ci frânturi de informații*. Mediul informatic a cunoscut o dezvoltare fără precedent: web2, cartea electronicaă, fotografii digitale, televiziune digitală, programe de socializare de tipul:Facebook, Twitter se impun din ce în ce mai mult. Misiunea specialistului din info-documentare a rămas acceaşi, doar activitatea s-a diversificat: *a cauta, a prelucra, a produce, a difuza informație la care se adaugă valoare pentru satisfacerea cerințelor utilizatorilor prin resurse informaționale formate din diverse documente*.

Dacă Statele Unite au pus un accent deosebit pe dezvoltarea mediului informatic, Franța, prin asociațiile profesionale importante (Asociația Bibliotecarilor Francezi [peste 3000 de membrii] şi Asociatța Specialiştilor din Info-Documentare [peste 5000 de membrii], printr-o paletă bogată de forme şi metode s-a ocupat de analizarea diversificării meseriilor apărute după informatizare, de evoluția acestora, de modul în care trebuie să evolueze formarea profesională. Dacă profesia de bibliotecar în **Clasificarea Ocupațională din România (COR)** are codul 243202-ISCO 88(COM) 1, în domeniul info-documentar întâlnim meserii care nu se regăsesc în tradiționalele organigrame ale instituțiilor: supraveghetor informațional, broker de informații, animator de forum, cyberbibliotecar, navigator pe Internet, manager de informație şi multe altele, aşa după cum apar pe situl ADBS (http://www.adbs.fr/le-referentiel-des-metiers-et-fonctions-61928.htm?RH=MET_REFMETIER), uneori neexistând un substantiv adecvat pentru exprimarea meseriei. Prin statutul său din 1992, ECIA

(Consiliul European al Asociţiilor din Informare-Documentare) având ca membrii: Belgia, Finlanda, Franţa, Germania, Italia, Marea Britanie, Portugalia, Spania, Suedia îşi propun printre alte obiective şi dezvoltarea sectorului de management al informaţiei în Europa prin educaţie şi instruire.

Astfel în 1997, ECIA îşi propune să analizeze printr-un proiect european Leonardo da Vinci dezvoltarea *eurocompetenţelor pentru informare şi documentare :* 6 ţări au fost de acord cu acest proiect, la care s-au aliniat şi altele prin asociaţii naţionale . România participă în acest proiect prin asociaţia InfoDocRom, proiect prin care se traduce pentru prima oară ghidul european al competenţelor.

Evoluţia Noilor Tehnologii de Informare şi Documentare impune o reanalizare a evoluţiei competenţelor, care se va finaliza cu proiectul CERTIDOC, proiect prin care se fac şi primele certificări europene în domeniul info-documentar. România participă de această dată prin asociaţia profesională ABIDOR.

Se certifică instituţii, organizaţii, produse şi mai nou, prin ISO 17024 competenţe individuale. Certificarea presupune încredere şi are nevoie de: ISO, ghiduri, regulamente, jurii. Aduce un *beneficiu personal* (integrarea în demersul calităţii, nevoia de evaluare, repoziţionare profesională, negocieri etc), dar şi *instituţional* (gestionarea carierelor, ajutor în evoluţie, consolidarea calităţii, îmbunătaţirea imaginii instituţiei etc).

Ghidul, numit **Euroreferenţial** poate fi consultat în limbile: franceză, engleză, germană, spaniolă, maghiară, italiană, croată, cehă, portugheză, română În 2007, din 11 persoane certificate, erau 5 români, 4 francezi şi 2 italieni, iar în 2009 la nivel European erau certificate 27 persoane din care 6 români : 3 experţi şi 3 manageri în info-documentare (http://www.certidoc.net/fr1/tout.php).

Euroreferenţialul este un instrument util: publicului larg, corpului profesoral, angajatorului-recrutant, profesionistului, tânărului care încearcă să se orienteze spre un viitor loc de muncă, formatorului. **Euroreferenţialul** a stat şi la baza elaborării unor lucrări de către Comisia Naţională a Bibliotecilor din România (http://www.comisia-bibliotecilor.ro/DocumenteHtml.aspx?keyword=documente-comisie) privind: selecţia, promovarea personalului, evaluarea.

DIN ROMÂNIA", inițiat de Biblioteca Națională a României, prin Serviciul Cataloage Colective, material prezentat de d-na Monica Greceanu şi d-na Raluca Man de la Biblioteca Națională a României. Ziua a continuat cu vizite documentare la Liceul „Mihai Eminescu" Bârlad, director, Jenică Durchi, bibliotecar, Alina Țâncovici, la Colegiul Național „Gheorghe Roşca Codreanu", Bârlad, director, Augustin Tomescu şi bibliotecar, Rodica Lupu, la Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza", Bârlad, Mihaela Adriana Păiş şi bibliotecar, Iulia Rotaru . La toate aceste unități de învățământ au fost vizitate atât spațiile de învățământ cât şi structurile info-documentare, gazdele răspunzând cu amabilitate şi competență întrebărilor puse de către participanții la conferință. Răspunsul dat de către unul din directori la întrebarea „cum de au reuşit să obțină atâtea diplome la competiții naționale şi internaționale", este acela că „dascălii şi elevii acestei şcoli sunt ferm convinşi că nu pot răzbate decât prin excelență", ar putea constitui motto-ul acestor vizite documentare.

A urmat o vizită la complexul „Marcel Guguianu", unde „Corala Voces", sub bagheta prof. Cristin Ciobotaru, a susținut un recital de excepție. Evenimentul a constituit un moment emoționat în care pe lângă prezentarea artistului, sculptorul bârlădean Marcel Guguianu, s-au evocat numeroase amintiri. Amintiri legate de înființarea corului cadrelor didactice vasluiene patronat de către Casa Corpului Didactic Vaslui, (sub conducerea d-nei Muza Maftei), amintiri legate şi de alte activități ale C.C.D. Vaslui, ale bibliotecarilor din județul Vaslui. Încheierea zilei s-a făcut prin vizită la biblioteca Mănăstirii Moreni, unde s-au purtat discuții interesante privind atât biblioteca cât şi istoricul mănăstirii. În cadrul înălțător al bisericii mănăstirii „Corala Voces", le-a mai încântat auzul şi sufletul cu câteva piese de factură religioasă din repertoriul național şi internațional.

A doua zi a avut un program la fel de bogat în informații şi evenimente. Au avut loc vizite documentare la „Movila lui Burcel" şi „Conacul Elena Cuza". A urmat o activitate la. Codăeşti, comună din județul Vaslui, „Armonie între cultura cuvântului şi cultura imaginii", activitate urmată de vizitarea centrului de documentare şi informare al şcolii din Codăeşti, „vinovat" de activitatea prezentată. Responsabilitatea activității a revenit d-nei bibliotecar, Tania Livinț şi

prof.- documentarist, Silvia Hodaş şi directorului acesteia Tatiana Croitoru ce au subliniat că, atunci când se vrea, se poate face ceva deosebit şi cu resurse mai puține şi când ştii să-i pui în valoare, copiii sunt minunați.

Profitând de cadrul primitor de la C.D.I Codăeşti, secțiunea „Tehnici pedagogice în bibliotecă" a asociației bibliotecarilor, şi-a ales noul preşedinte, în persoana d-nei Oana Jianu, bibliotecar C.C.D. Bacău, şi noul vicepreşedinte în persoana d-nei Crina Mariş, bibliotecar la Şcoala cu Clasele I-VIII „Dan Barbilian" Constanța. Paşii au fost îndrumați spre vizitarea unei alte şcoli, Şcoala nr. 1 „Mihail Sadoveanu", Huşi, director, prof. Mariana Geană, unde, pe lângă vizitarea şcolii şi a bibliotecii s-a urmărit un recital de poezie Ion Barbu. Nu putea lipsi din programul de vizită Episcopia Huşilor, iar de acolo la Colegiul Agricol Huşi, unde s-a prezentat un curs de degustare de vinuri, perlele viticulturii locale „Zghihară de Huşi" şi „Busuioaca de Bohotin", mulțumiri pe această cale domnilor director, prof. Teodor Botezatu, prof. bibliotecar, Angelica Marcu şi competentei tehniciene viticole, doamna prof. Eugenia Gaiță.

Ziua s-a încheiat la Pădureni, o localitate unică prin faptul că primăria este mai mică decât biblioteca şi că se preconizează mărirea acesteia din urmă cu încă un corp de clădire (nu a primăriei). Mulțumim primarului comunei d-lui, Temistocle Diaconu pentru măiestria cu care îmbină activitățile culturale cu cele sociale, făcând cunoscută comuna Pădureni la nivel mondial. Activitatea prezentată la Pădureni „Tradiția şi cultura la ea acasă", de către bibliotecar Cornelia Mihai şi Violeta Buciumaş au arătat efectele benefice pe care respectarea cărții şi a bibliotecii îl are asupra unei comunități.

Activitatea de sâmbătă a continuat într-un tur de forță prin vizitarea altor biblioteci reprezentative pentru şcoala vasluiană, biblioteca Şcolii „Ştefan cel Mare" Vaslui, director prof. Dumitru Busuioc, prof. bibliotecar Cecilia Vasilescu şi a Colegiului „Anghel Rugină" Vaslui, director prof. Lidia Zărnescu, bibliotecar Mariana Juverdeanu, unde s-a prezentat un moment inedit Tudor Arghezi.

Concluziile au fost mediate de d-na prof. Muza Maftei, consilier M.E.C.T.S, unde s-au dezbătut probleme legate de rolul bibliotecilor caselor corpului didactic în contextul noii legi a învățământului.

Normală Bârlad), **Veronica Camenschi** (Şcoala nr. 1 Bârlad**), Silvia Cernătescu (**Colegiul Naţional „Gh. Roşca Codreanu" Bârlad**), Constanţa Ciocoiu (**Şcoala nr. 8 Bârlad**), Silvia Antohi** (Şcoala nr. 5, Vaslui**), Sofia Mitrache (**Şcoala nr. 8 Vaslui**), Rodica Busuioc** (Liceul „E. Racoviţă" Vaslui**)** şi nu în ultimul rând **Elena Trifan** (fost bibliotecar la CCD Vaslui până în 1986).

Se cuvine să aducem un gând de admiraţie şi de iubire unei bibliotecare de elită care a întreţinut pururi un mănunchi cald de spiritualitate, o privire spre cer ceea ce a fost până nu de mult Eugenia Moldoveanu şi căreia de fapt îi omagiem nemurirea.

CARTEA este cea care ne invită la acest ospăţ al gândurilor care ne fură din cotidian şi ne sechestrează, uitând de timp şi de spaţiu, de ură şi nimicnicii, de patimi şi de orgolii.

Un gând frumos şi curat de bun venit tuturor celor care ne-au păşit pragul astăzi, iar lucrările Conferinţei aş dori să fie de bun augur astfel încât, la sfârşit, să fim mulţumiţi şi fericiţi că ne-am îmbogăţit şi minţile dar şi sufletele cu tot ceea ce avem nevoie în cariera noastră de bibliotecari oameni ai cărţilor şi ai cuvintelor.

În bibliotecă, cine caută nu se poate să nu găsească, alături de carte binele şi frumosul. Mă gândesc cât de imperfect şi de bolnav este sufletul care nu se poate molipsi de bine şi de frumos.

Aşadar, îndemnul meu este acela de a ne ajuta unii pe alţii, necondiţionat. Cei care n-au făcut-o încă s-o facă neîntârziat. Să-i îmdrumăm pe cei mai tineri, să-i ajutăm să se perfecţioneze şi să se autoperfecţioneze, pentru că, altfel edificiul se surpă. Să nu uităm cuvintele unui mare înţelept al timpurilor diamantele se şlefuiesc cu diamante, iar oamenii cu oameni ! Să ne stea mereu ca o deviză pentru a nu putea să uităm câtă nevoie de ajutor au cei de lângă noi.

Haideţi, aşadar, astăzi să ne regăsim toţi cei îndrăgostiţi de frumos, toţi cei cu gând de lumină şi încântare şi să ne lăsăm purtaţi pe aripile acestui vis de simţiri înalte.

Să dea Dumnezeu să fie această dulce întâlnire prilej de încărcare a bateriilor care să ne ajungă un an întreg şi să ne dorim ca zilele să treacă într-o clipă ca să putem rosti : regăsire, molipseşte-ne, aureşte-ne, înţelepţeşte-ne !

prof. Valentina Lupu,
bibliotecar, C.C.D., Vaslui

Armonii muzicale

„***Corul o orgă umană la care dirijorul acționează nişte clape numite suflete****”*Alexandru Paşcanu

Pornind de la aceste reflecții despre muzica corală. Din dragoste pentru muzică şi pentru plăcerea de a cânta în anul 2002, un grup de cadre didactice pun bazele grupului coral „Voces”, la început cvartet, apoi cor de voci egale şi în final cor mixt cameral.

Diversitatea repertoriului, de la colinde româneşti şi străine, prelucrări populare româneşti („Mociriță cu trifoi” N. Balan, „Dor mi-i bade”Ioan Danielescu) la piese din folclorul altor popoare „La Veneranda” – Italia, „Don't by the river side” – America, „Yo vendo dos ojos negros” – Chile, face ca formația să ajungă la un număr de 30 de membri. Concertele susținute anual în Vaslui, Bârlad, Bucureşti, Suceava s-au bucurat de aprecieri pozitive din partea publicului de oriunde. Pasiunea pentru muzică a acestor corişti i-a făcut să-şi dăruiască din timpul lor ore nenumărate de repetiții la CCD Vaslui. Se cuvine să mulțumesc din suflet pentru sprijinul necondiționat în realizarea demersului artistic doamnelor prof. Lupu Valentina şi director de atunci, prof. Muza Maftei.

Fie ca sprijinul muzical să dăinuie mereu în sufletele acestor minunați corişti, pentru a transmite publicului ascultător toată paleta de sentimente umane. Vivat Musica!

prof. Cristin Ciobotaru
dirijor corala „Voces” C.C.D., Vaslui,

Educație pentru informație – la ora bilanțului – de la proiect la realitate

Ca urmare a colaborării dintre Ministerul Educației Naționale şi Serviciul de Cooperare şi Acțiune Culturală din cadrul Ambasadei Franței la Bucureşti, în baza OMEN nr.5135/22.XII.1999, în ianuarie 2000 a fost inițiat proiectul bilateral român-francez "Educația pentru informație în mediul rural defavorizat".

Județul nostru a făcut parte din seria de şase județe pilot, conform ordinului de mai sus, potrivit căruia în fiecare din aceste județe s-au înființat centre de documentare şi informare experimentale. După evaluarea din decembrie 2001, s-a decis extinderea Proiectului, prin înființarea de noi centre, astfel că la ora actuală în județ au decizie de înființare un număr de 34 centre de documentare şi informare.

Centrul de documentare şi informare este un centru de resurse pluridisciplinare în beneficiul elevilor, cadrelor didactice şi al comunității locale, furnizând informații pe suporturi diferite (scrise şi electronice). Este un loc de desfăşurare a unor activități pedagogice (îndeosebi inițierea şi formarea elevilor în munca de cercetare documentară), un loc de elaborare şi derulare a proiectelor de animație culturală, un instrument de lucru şi un obiect de studiu pentru elevi, fiind înainte de toate, un centru de resurse multimedia cu finalitate pedagogică.

Centrul de documentare şi informare există în afara materialității sale, prin relațiile pe care le favorizează. Un spațiu viu, evolutiv, în relație directă cu instituția de învățământ; un loc de primire, de întâlnire şi de socializare, un veritabil sistem de informare, deschis tuturor activităților performate de comunitatea educațională.

În unitatea de învățământ CDI-ul este un vector al informării interne, pentru domeniul specific acesteia şi unul dintre principalii actori ai deschiderii unității de învățământ înspre exterior, fie că este vorba de domeniul cultural, tehnologic, economic, profesional sau de petrecere a timpului liber.

Oferă comunității şcolare importante elemente care privesc informarea şi expunerea, cercetarea documentară, lectura, orientarea

şcolară şi profesională, munca individuală şi pe grupe desfăşurată în spaţii obişnuite / specializate, sub coordonarea unui specialist.

ROLUL C.D.I.:

- asigură un fond documentar care să permită elevului construirea autonomă sau asistată a propriei cunoaşteri şi a propriilor deprinderi;
- facilitează accesul utilizatorilor la informaţii referitoare la unitatea şcolară şi relaţionarea cu potenţiali parteneri exteriori sistemului educativ;
- facilitează învăţarea prin iniţierea elevilor în tehnicile de cercetare documentară;
- promovează, prin activităţi specifice, inovaţia pedagogică.

FUNCŢIILE C.D.I.:

- **tehnică** (se refera la gestiunea documentelor după normele biblioteconomice în vigoare);
- **pedagogică** (iniţierea îndeosebi în tehnicile de cercetare documentară, prin exersarea unor practici pedagogice diversificate);
- de **primire** (elevi, cadre didactice, membrii ai comunităţii locale);
- de **informare generală** (informaţii administrative, pedagogice, profesionale, culturale, prin: panouri de afişaj);
- de **comunicare şi relaţionare cu parteneri exteriori** unităţii şcolare;
- de **incitare la lectură** (beletristică, lectură documentară, citirea prin intermediul CD-urilor);
- de **informare şi orientare şcolară şi profesională**;
- de **animare culturală** (expoziţii, întâlniri cu personalităţi culturale, prezentarea şi promovarea produselor elevilor);
- **recreativă** – lectură de plăcere, alte activităţi realizate de elevi după programul şcolar.

MISIUNILE C.D.I:

- asigurare a unui fond documentar care sa permită elevului construirea autonoma sau asistată a propriei cunoaşteri si a propriilor deprinderi;
- facilitare a accesului utilizatorilor la informaţii prin activităţi de iniţiere în tehnicile de cercetare documentară;
- furnizare a informaţiilor referitoare la unitatea şcolară şi relaţionare cu potenţialii parteneri exteriori sistemului educativ;
- incitare la inovaţie pedagogică.

Statutul sistemului şcolar s-a transformat. Astăzi, şcoala trebuie să facă faţă concurenţei numeroaselor surse de informare accesibile

publicului: radio, cinema, televiziune, internet, toate acestea oferind posibilităţi de informare, de învaţare, de dobândire de cunoştinţe.

Şcoala nu mai este deci singura care oferă informaţii. Totuşi sistemul de învăţământ este necesar, deoarece există riscul ca celelalte surse de informare, consultate în mod aleatoriu, neorganizat, nedirijat, să nu garanteze achiziţia cunoştinţelor asimilate logic. Se poate ajunge astfel la o cultură-puzzle. De asemenea, diversitatea şi abundenţa informaţiilor antrenează elevul într-un flux continuu, acaparându-l în totalitate şi oferindu-i mai multe răspunsuri decât întrebări...

În majoritatea cazurilor, aceste surse de informare nu pot fi fructificate, evaluate. Şcoala trebuie să facă faţă şi altei necesităţi: mutaţiile rapide ale cunoştinţelor, a tehnicilor, a modurilor de comunicare, a evoluţiilor sociale; de unde obligaţia permanentă de actualizare a cunoştinţelor şi de lărgire a orizontului cultural, pe scurt, de formare continuă sau de adaptare. Pe lângă faptul de ***a învăţa***, şcoala mai are rolul de ***a învăţa să înveţe***, adică pregătirea unor dispozitive intelectuale care să favorizeze curiozitatea, setea de informare, nevoia de documentare, spiritul critic, autonomia învăţării. Iată unde intervine, în completarea pedagogiei clasice, formarea pentru cercetarea documentară.

În acest an sărbătorim 10 ani de activitate în cadrul proiectului, 10 ani de promovare a unei pedagogii inovante, care dinamizează şi modernizează parcursurile pedagogice tradiţionale, transformând atitudinea faţă de învăţare. Marcarea acestui eveniment în judeţul nostru s-a făcut şi cu ocazia inaugurării în data de 6 aprilie a centrului de documentare şi informare de la Şcoala de Arte şi Meserii Rebra. Alocuţiunile prezentate cu ocazia acestui eveniment (de către reprezentanţii ISJ, CCD, formatori naţionali, conducerea şcolii şi a comunităţii locale), au subliniat utilitatea implementării proiectului, importanţa lui în asigurarea de şanse egale pentru toţi elevii în privinţa accesului la informaţie si a materialelor documentare, cât şi necesitatea continuării acestei iniţiative.

Etapele implementării proiectului în judeţul nostru:

Valul 1-5 (2000 -2005) cuprinde înfiinţarea a 12 CDI-uri în următoarele unităţi şcolare: Casa Corpului Didactic Bistriţa - Năsăud, Liceul Teoretic „C. R. Vivu" Teaca, Grup Şcolar „L. Rebreanu"

Maieru, Şcoala Generală Nr.1 Lunca Ilvei, Şcoala de Arte Meserii Târlişua, Grup Şcolar „Radu Petrescu" Prundu Bârgăului, Şcoala Generală Josenii Bârgăului, CSEI Nr 1 Bistriţa, Şcoala Generală „Ion Pop Reteganul" Reteag, Grup Şcolar Telciu, Liceul Teoretic „Solomon Haliţă" Sângeorz-Băi, Şcoala de Arte şi Meserii Budacu de Sus.

În *valul 6* (2006) au fost cuprinse Şcoala Generală „Grigore Silaşi" Beclean şi Colegiul Naţional „George Coşbuc" Năsăud, iar *valul 7* **(2007)** Şcoala Generală Urmeniş, Şcoala Generală Milaş, Şcoala Generală Silivaşu de Câmpie, Şcoala Generală Miceştii de Câmpie, Şcoala Generală Mărişelu, Şcoala Generală Braniştea, Şcoala Generală „Liviu Rebreanu" Chiuza, Şcoala Generală Ciceu-Giurgeşti, Şcoala de Arte şi Meserii Zagra, Şcoala Generală „George Coşbuc" Coşbuc.

Valul 8 (2008) cuprinde înfiinţarea a 10 CDI-uri în următoarele unităţi şcolare: Şcoala de Arte şi Meserii Şieu, Grup Şcolar „Grigore Moisil" Bistriţa, Colegiul Naţional „Andrei Mureşanu" Bistriţa, Şcoala Generală „Lucian Blaga" Bistriţa, Şcoala Generală „Tiberiu Morariu" Salva, Şcoala Generală Nr. 1 Ilva-Mică, Şcoala de Arte şi Meserii Leşu, Şcoala de Arte şi Meserii Rebra, Şcoala de Arte şi Meserii Negrileşti Şcoala Generală „Florian Porcius" Rodna.

Unităţile de învăţământ cuprinse în valurile 6 – 8, au beneficiat şi de finanţare de la bugetul de stat pentru amenajarea şi dotarea centrelor.

Înfiinţarea centrelor de documentare şi informare contribuie la implementarea politicilor educaţionale şi sprijină realizarea obiectivelor prevăzute în procesul de reformă al învăţământului românesc. CDI-ul oferă beneficiarilor lui, un spaţiu de formare, comunicare şi informare, un mediu de punere în valoare a noilor tehnologii educaţionale, un loc de cultură, deschidere şi integrare. Astfel se are în vedere redefinirea şcolii ca pol de cultură al comunităţii şcolare şi a celei locale.

Realizarea acestui proiect este un instrument eficient de folosire a resurselor materiale si umane ale şcolii şi de satisfacere optimă a trebuinţelor de formare a competenţelor intelectuale, atitudinilor şi comportamentelor necesare oricărui om într-o societate democratică.

Margareta Pop,
bibliotecar, C.C.D., Bistriţa

Redefinirea bibliotecii şcolare în contextual societății informaționale

În prezent profesia de bibliotecar cunoaşte o adevărată revoluție prin trecerea de la bibliotecă şcolară la centru de documentare şi informare ce a luat ființă în cadrul unităților şcolare.Biblioteca centru de documentare şi informare a devenit o instituție universală deoarece ea iți adduce aportul în procesul de educație, socializare, transmitere a cunoştințelor şi culturii.

Bibliotecarul este nevoit să se adapteze noilor cerințe ale centrului de documentare şi informare aceştia nemaifiind păstrătorii unor documente pentru pentru un număr restrâns de utilizatori ci pentru un public mai numeros şi mai diversificat. În acest sens trebuie să se manifeste deschidere pentru cât mai multe domenii de cunoaştere. Activitatea bibliotecarului din centrele de documentare şi informare cunoaşte o adevărată schimbare în practicile şi tehnicile de păstrare a documentelor dar şi în transmiterea acestora.

Centrul de Documentare şi Informare este un centru de resurse pentru o politică de documentare colectivă a instituției şcolare şi un loc de învățare metodică pentru elevi.

Colectivitățile de elevi şi-au manifestat deja interesul pentru spațiile Centrelor de Documentare şi Informare.

Centrele de Documentare şi Informare reprezintă instituții culturale ce propun şi alte servicii în afara lecturii. Formarea noilor bibliotecari se adaptează la evoluția noilor tehnologii prin însuşirea unor cunoştințe fundamentale de informatică şi gestiune a sistemelor informatizate.

Centrul de Documentare şi Informare este, ca spațiu, mult mai mare decât biblioteca tradițională, cu săli şi aparatură electronică diversificată. Are o structură foarte flexibilă şi are o sferă mult mai largă decât cea de bibliotecă şcolară. În prezent sunt numeroase unitățile şcolare care au în componență Centru de Documentare condus de bibliotecar.

Centrul de Informare şi Documentare contribuie la realizarea următoarelor obiective: dezvoltarea gustului pentru lectură, dobândirea

unor metode de lucru diversificate, inițierea elevilor în domeniul utilitarelor pentru calculator şi a bazei de date.

Organizarea unui Centru de Documentare şi Informare prevede mai multe spații: spațiu audio-video, spațiu informațional pentru comunicarea informației, spațiu pentru consiliere şi orientare, spațiu pentru arhivă, spațiu pentru informatică.

Responsabiblitățile bibliotecarului documentarist sunt de a selecta publicațiile şi de a le organiza în sistem informatizat, să aibă legătură cu utilizatorii, să regăsească informația, să furnizeze documentele.Ca urmare a schimburilor produse în societatea contemporană privind centrele de documentare şi informare trebuie menționat că acestea nu vor elimina biblioteca scolară din cadrul procesului instructive-educativ ci va veni în ajutorul acesteia cu o tehnologie nouă de prelucrare, organizare şi regăsire a informațiilor din documentele existente. Astfel înființarea acestor centre sunt de o mare importanță deoarece ele permit dezvoltarea învățământului la standarde europene.

În prezent rolul informației este din ce în ce mai puternic, informația este mai valoroasă. Creşterea valorii informației este direct proporțională cu rapiditatea cu care este regăsită.Relațiile cu utilizatorii se îmbunătățesc ei obținând mai repede informația cerută. Timpul câştigat va fi utilizat pentru primirea publicului şi pentru organizarea unor activități culturale de interes: prezentări de cărți, prezntări de autori, mese rotunde, dezbaterim expoziții de carte, simpozioane.

Activitățile culturale sunt apreciate de utilizatori stimulându-i şi pe cei cărora le place mai puțin să citească.

Rolul major al bibliotecii şcolare ca centru de documentare este în primul rand un rol de informare pentru a-i ajuta pe utilizatori să folosească resursele grupate în acelaşi loc.Utilizatorii aşteaptă de la bibliotecarul documentarist îndrumări privitoare la documentele care îi interesează dar şi la numărul şi calitatea acestora.Bibliotecarul documentarist oferă utilizatorilor un număr cât mai mare de documente atât cărți, periodice cât şi documente audio-vizuale.

În contextual prezentării generale a bibliotecii ca centru de documentare si informare activitățile specifice propuse pentru a fi desfăşurate au la bază următoarele repere: educația pentru infomație,

Procedurile operaționale în biblioteca şcolară

Biblioteca, componentă importantă a vieții social-culturale, înseamnă o colecție organizată de cărți, periodice şi alte documente grafice şi audio-vizuale, dar şi serviciile unui personal capabil să asigure şi să pună la dispoziție aceste materiale în scopul satisfacerii necesităților de educare, informare, cercetare şi recreere a utilizatorilor săi. Fiecare bibliotecar se integrează într-o muncă colectivă, sarcinile lui fiind percepute ca un efort de ansamblu al colectivului. Personalul de specialitate specific unei biblioteci constituie o latură definitorie în organizarea şi buna desfăşurare a activității acesteia.

Realizarea în condiții optime a acestor sarcini, este posibilă în contextul existenței unor criterii de evaluare a ocupației de bibliotecar:

- o bună pregătire biblioteconomică şi o continuă activitate de perfecționare profesională;
- cunoştințe de gestiune şi audit intern (stabilită în conformitate cu OMFP 946/2005 pentru aprobarea *Codului controlului intern,* cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice şi pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, modificat prin OMFP 1389/2006);
- noțiuni generale de psihologie şi psihopedagogia lecturii;
- solicitudine, calm, promptitudine, amabilitate şi tact în relațiile cu utilizatorii;
- abilitate, politețe, fermitate şi eficiență în relațiile cu furnizorii;
- capacitatea de a menține şi stimula un climat de colegialitate în contextul lucrului în echipă;
- capacitatea de a aplica, transfera şi combina cunoştinte şi deprinderi de muncă, aşa cum sunt punctate în **Standardul ocupațional** pentru ocupația de bibliotecar în domeniul învățământ, educație, cultură, mass media, standard aprobat COSA la data de 07-01-1999:

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

Domeniile de competență	Unitățile de competență
Administrație administrative şi de contabilitate	Întocmirea de acte
	Întocmirea somațiilor şi a chitanțelor de plată
Competențe generale la locul de muncă	Aplicarea NPM şi PSI
	Menținerea relațiilor de colaborare profesională
Dezvoltare profesională profesionale	Perfecționarea pregătirii
Gestionare bibliotecă	Achiziția documentelor de
	Catalogarea/clasificarea / indexarea doc. de bibliotecă
	Depozitarea şi conservarea documentelor de bibliotecă
	Evidența documentelor de bibliotecă din fonduri
	Inventarierea fondurilor de bibliotecă
Marketing serviciilor bibliotecii	Promovarea produselor /
	Prospectarea pieței editoriale
Planificare proprii	Planificarea activității
Relații cu clientela utilizatorului	Acordarea de consultanță
	Comunicarea cu utilizatorul
	Oferirea documentelor de bibliotecă spre împrumut utilizatorului

De aceea se impune ca un bun bibliotecar şcolar să cunoască procedurile operaționale, aşa cum se defăşoară fiecare activitate de bibliotecă, pe domeniile de competență.

Procedura operațională este un model, o prezentare formalizată, în scris, a tuturor paşilor ce trebuie urmați, a metodelor de lucru stabilite şi a regulilor de aplicat în vederea realizării activității cu privire la aspectul procesual**,** ele fiind cunoscute în practică şi sub alte denumiri: proceduri de proces, proceduri formalizate etc.

Pentru o bună gestionare a elaborării, aprobării şi aplicării procedurilor operaționale, bibliotecarul şcolar trebuie să asigure derularea tuturor acțiunilor privind elaborarea şi/sau dezvoltarea sistemelor de management şi control. Procedurile trebuie elaborate, aprobate şi aplicate în condițiile cunoaşterii şi respectării regulilor de management constituite în standardele de control.

Indiferent de activitatea la care se referă, o procedură operațională poartă amprenta fiecarui standard de control, din oricare dintre cele 5 elemente-cheie ale controlului managerial, respectiv mediul de control, performanța şi managementul riscului, informarea şi comunicarea, activitățile de control, auditarea şi evaluarea.

Condițiile esențiale ale procedurilor operaționale stabilesc, printre altele, ca acestea trebuie să fie scrise şi formalizate pe suport hârtie şi/sau electronic, simple şi specifice pentru fiecare activitate de bibliotecă, actualizate în mod permanent şi aduse la cunoştința directorului unității..

Componentele unei proceduri operaționale trebuie să repecte:

- datele de identificare (din cartuşul de capăt se trec pe fiecare pagină, cu modificarile cerute de rubrici, acolo unde este cazul;
- denumirea procedurii operaționale şi codul acesteia (se stabilesc în cadrul fiecărei biblioteci şcolare şi trebuie să reflecte activitatea procedurată şi locul acesteia în sistemul de codificare utilizat).
- edițiile se numerotează cu cifre romane, iar reviziile din cadrul acestora, cu cifre arabe;
- orice modificare de reglementare, organizatorică sau de altă natură, cu efect asupra activității procedurate, determină revizia

sau, dupa caz, elaborarea unei noi ediții pentru procedura operațională respectivă;

- în măsura iîn care este posibil, se asigură pagina distinctă pentru fiecare componentă a procedurii operationale.

Cele 11 componente ale unei proceduri operaționale este sunt:

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea şi aprobarea ediţţei sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale (responsabilii se stabilesc, pentru fiecare operatiune de elaborare, verificare, aprobare, prin act de decizie internă a conducatorului unității şcolare;

2. Situația ediţiilor şi a reviziilor în cadrul ediţiilor procedurii operaționale (se cuprind, în ordine cronologică, toate ediţiile şi, respectiv, reviziile în cadrul ediţiilor, iar când se realizează o nouă ediție a procedurii operaționale, coloanele nr. 2 si 3, privind componenta revizuită, precum şi modalitatea reviziei, nu se completează; coloana nr. 3 vizează modalitatea reviziei şi conține acțiunile de modificare, adăugare, suprimare sau altele asemenea, dupa caz, referitoare la una sau mai multe componente ale procedurii operationale; la fixarea datei de la care se aplică prevederile noii ediții sau revizii (coloana nr. 4) se are în vedere asigurarea timpului necesar pentru difuzarea şi studierea acesteia de către aplicatori.

3. Lista cuprinzand persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operationale (coloana nr. 1 –Scopul difuzarii- are în vedere faptul că oricare compartiment/persoană a cărui/cărei activitate intră sub incidența aplicării, informării, evidenței, arhivării sau este în alte scopuri în legatură cu procedura respectivă trebuie să aibă la dispozitie acest instrument, inclusiv cu ocazia actualizării prin noi ediții sau revizii.

4. Scopul procedurii operaționale (spre deosebire de scopurile considerate generale identifică şi înscrie scopurile specifice în cazul fiecărei proceduri operaționale elaborate, ținând cont de rolul, locul, importanța, precum şi de alte elemente privind activitatea procedurată;

5. Domeniul de aplicare a procedurii operationale (această componentă se bazează pe colaborarea dintre compartimentele unității şcolare, astfel încât la fixarea şi definirea activității (pct. 5.1), la delimitarea acesteia de alte activități (pct. 5.2 si 5.3) sau la precizarea

Funcția educațională a bibliotecii

În toate civilizațiile bibliotecile au avut un rol cultural covârşitor. Bibliotecile întotdeauna *au îndeplinit rolul de păstrătoare a cunoştinţelor acumulate de umanitate de-a lungul secolelor, de instrument educațional al generațiilor succesive, de laborator de lucru pentru cercetare şi inovație, precum şi de suport de reflecție şi dezvoltare a sentimentelor estetice*.[1]

Este consemnat în istoria omenirii faptul că bibliotecile au fost şi sunt un barometru sensibil al societății, al civilizației care le-a făurit.

Funcția cea mai veche a bibliotecii este cea custodială, de acumulare şi conservare a cunoştințelor acumulate de omenire, indiferent de suportul acestora. Ulterior, deoarece documentele se acumulau în număr tot mai mare au apărut alte nevoi: a unei organizări sistematice, a păstrării în condiții de siguranță şi a desemnării persoanelor competente care să ofere posibilitatea folosirii acestor tezaure.

Înființarea şi dezvoltarea şcolilor au dus la dezvoltarea pe lângă acestea a unor biblioteci care să vină în sprijinul celor care studiau în aceste instituții. De asemeni, înființarea universităților a dus la dezvoltarea unor colecții valoroase de publicații.

Un rol deosebit al bibliotecilor a fost şi este cel educativ. Directorul Bibliotecii Centrale Universitare din Bucureşti, profesorul Mircea Regneală, defineşte funcția educațională a bibliotecii ca rezultat al următoarelor elemente esențiale (reproducem aceste elemente deoarece considerăm că definirea lor de către autorul amintit este concludentă):

- *Prin organizarea cunoştințelor umane în biblioteci aceasta devine un factor esențial cu ajutorul căruia individul îşi dezvoltă capacitatea intelectuală;*
- *Prin conservarea moştenirii culturale ... o bibliotecă are un rol esențial în procesul educațional;*
- *...deoarece procesul educațional este din ce în ce mai complex, publicațiile devin indispensabile activității de educație, răspunzând cerințelor celor mai diverse;*

- *Lectura este un mijloc afectiv privind accesul la informaţie şi ea poate produce o reacţie individuală pozitivă conducând la îmbogăţirea sufletească şi mentală căci deprinderea lecturii este importantă în procesul educaţional*[2]

Cartea a constituit primul mijloc de comunicare, primul tezaur informaţional pe care omenirea l-a descoperit ca suport total pentru stocarea datelor necesare instruirii, creaţiei, informării. Prin însăşi existenţa sa, biblioteca, cea care satisface una dintre nevoile fundamentale ale omului modern – informaţia, este definită ca o instituţie prin excelenţă cu funcţii educaţionale.

Instituţii fundamentale în cadrul învăţământului – din perspectiva realizării funcţiilor şi finalităţilor acestuia, bibliotecile au multiple determinări: ca subsistem ele trebuie să răspundă unor cerinţe curente şi universale ale educaţiei, au menirea de a facilita accesul beneficiarilor (al populaţiei) la informaţii şi comportamente culturale şi de civilizaţie.

În istoria învăţământului, bibliotecile au jucat un rol esenţial în educarea colectivă şi individuală, în perpetuarea omenirii, a creaţiei, căci *nu există condiţie umană superioară fără înţelepciune şi virtute. O societate se înalţă şi durează prin aspiraţiile ei nobile şi oamenii reprezentativi pe care reuşeşte să-i aibă*.[3]

În şcoală, biblioteca este unul dintre cel mai importante elemente în munca de instruire, de educare. Cuvântul educaţia, de origine latină are un sens mult mai larg decât astăzi, originar fiind înţeles ca un fenomen de creştere, de cultivare, fie că făcea referire la plante, animale, fie la oameni. Omul este educabil şi tinde către perfecţiune, aşa cum plantele pot fi ajutate să se dezvolte, să ajungă la maturitate şi să rodească. *Pe această idee fundamentală îşi clădeşte edificiul pedagogia, iar cel educat capătă noi deprinderi, noi cunoştinţe şi o viziune de viaţă proprie, până la sfârşit un caracter şi o personalitate*.[4] Acestea sunt practic scopurile şi obiectivele oricărei biblioteci, iar cele două instituţii care pun temelia edificiului personalităţii fiecărui individ: şcoala şi biblioteca, coexistă, într-o relaţie de permanentă interdependenţă. Cine oare poate acumula noi cunoştinţe, deprinderi, personalitate şi stil fără a apela la tezaurul unor biblioteci, fie ele publice, fie personale?

Funcțiile bibliotecilor sunt determinate de nevoile comunității în slujba căreia se află. Cu toate că acestea sunt frecventate în speță pentru nevoi utilitare, funcția estetică a bibliotecilor nu este exclusă, ci dimpotrivă trebuie privită în contextul general al preocupărilor estetice ale societății, dar mai ales, aş spune eu, biblioteca îşi impune funcția estetică prin însăşi cartea făuritoare de frumos.

Funcția informațională constituie, de asemeni, un atribut de importanță majoră al bibliotecilor sprijinind întotdeauna procesul de cercetare, oferind informații.

Visul cunoaşterii universale a însoțit umanitatea de la primele manifestări ale conştiinței. Apariția scrisului a fost doar izvorul constituirii bibliotecilor. Cărțile din biblioteci au devenit surse ale cunoaşterii. Bibliotecile au devenit în timp ființa intelectuală a lumii.

Dezvoltarea fără precedent a cercetării ştiințifice ca şi explozia informațională au impus utilizarea intensă a patrimoniului umanității, expresia vastei experiențe acumulate de omenire de-a lungul veacurilor, patrimoniu conservat deopotrivă în biblioteci şi în arhive.

Astfel, informațiile pe care bibliotecile le pot furniza prezentului pot determina mersul înainte atât în tehnică, în industrie, în artă, în literatură, în construcții, în arhitectură cât şi în educație, în cercetare, în politică, în relațiile internaționale, în diplomație. Tezaurele scrise adăpostite de acestea pot furniza informații care în trecut au rămas într-un stadiu nefinalizat, dar care în momentul prezent – în conlucrare cu tehnica modernă şi cu noile descoperiri ştiințifice – pot scuti omenirea de ani mulți de experimente nereuşite şi pot aduce foloase noi. Progresul nu este evidențiat decât după ce s-a aşternut filă cu filă pe edificiul omenirii. Ori dacă aceste file de aur ale omenirii nu ar fi fost păstrate, progresul nu s-ar fi afirmat.

În mod schematic, sistemul de învățământ, primeşte intrări (oameni, materiale, bani, informații), le tratează în interiorul său prin procesul de transformare specific şi „livrează" sub formă de ieşiri rezultatele dorite societății. Practic ieşirile le constituie indivizii instruiți.

Sistemul de învățământ, ca sistem educativ, este supus reglării prin feed-back ca orice alt sistem deschis. Produsele sale sunt utilizate la livrare şi mai târziu, peste ani. Spunând acestea ne raportăm la

principiul enunțat conform căruia *Sistemele deschise fac, în mod constant, schimb de informații, energie sau materie cu mediul înconjurător. Într-o relație dinamică cu mediul, ele primesc input-uri care sunt transformate în produse/servicii, acestea fiind exportate ca output-uri. ... Un proces important, reprezentativ pentru sistemele deschise este transformarea input-urilor (resurse) în output-uri (rezultate finale) utilizate de către comunitate şi a căror acceptare/asimilare atrage după sine noi input-uri*.[5]

Orice sistem deschis dispune de:

- control intern asupra calității şi cantității producției sale;
- control extern, prin feed-back.

Ca sistem educațional deschis, biblioteca şcolară dispune atât de controlul intern cât şi de feed-back. Teoria sistemului deschis scoate în relief caracterul ciclic al comportamentului organizațional: input → conversie → output.

Biblioteca achiziționează documente şi surse de informare pe care le procesează, după care le oferă sub formă de servicii beneficiarilor/utilizatorilor. Comunitatea apreciază serviciile respective, acordând astfel un volum mai mare de investiții financiare pentru subvenționarea serviciilor. Ciclicitatea operațiunilor este însă condiționată de continuitatea infuziei de resurse.

Procesul de învățământ s-a desfăşurat, pe parcursul ultimilor ani, în condițiile implementării reformei: manuale alternative, o evaluare continuă a activității de învățare şi cu noi instrumente a elevilor: portofoliile, referatele, etc. În aceste condiții indicatorii de performanță ai bibliotecii şcolare pot fi redefiniți în strânsă legătură cu conceptul de valoare adăugată, respectiv de contribuție a bibliotecii şcolare la procesul instructiv-educativ. Utilizarea bibliotecii de către elevi şi cadrele didactice a fost întotdeauna o practică eficientă a învățământului, iar în societatea actuală, opțiunea pentru adâncirea rolului informației a dus la abordarea bibliotecilor ca instrument absolut necesar procesului de învățământ şi educație. S-a dovedit că practica utilizării diverselor tipuri de instrumente de informare se repercutează favorabil nu numai asupra bagajului de cunoştințe, ci determină preocupări de formare şi dezvoltare a tehnicilor de muncă intelectuală la

elevi. Cultura informației a devenit un imperativ al timpului nostru, al şcolii moderne, al învățământului actual.

Valoarea pe care biblioteca şcolară o poate adăuga la procesul educațional se reflectă, printre altele, în posibilitatea elevilor de a-şi dezvolta anumite abilități de utilizare a informației, atât în contextul şcolii, cât mai ales după absolvirea acesteia.

Astfel, se poate afirma că biblioteca şcolară adaugă valoare în mai multe domenii majore: poate suplini golul informațional care-i desparte pe elevii proveniți din medii defavorizate, unde accesul la informație, precum şi utilizarea şi evaluarea acesteia sunt deficitare, de colegii lor mai bine pregătiți sau cu posibilități materiale mai bune; folosind informația copiii câştigă încredere în forțele proprii, fiind capabili să analizeze, să pună întrebări, să cerceteze lumea înconjurătoare, să comunice; prin susținerea, şi mai ales prin aplicarea proiectelor de culturalizare, biblioteca şcolară contribuie la formarea capacităților de lectură şi studiu individual, la formarea personalității, orientând, de la un anumit nivel, elevii, dincolo de instruirea de bază, oferindu-le informații suplimentare, putând să dezvolte aceste abilități şi să corijeze - în cazul celor care au o atitudine negativă față de lectură – comportamentul în fața slovei scrise; biblioteca şcolară poate constitui un refugiu unde pot veni în contact cu valoarea şi pentru acei copii pentru care contextul şcolar este o experiență stresantă sau sunt mai puțin dotați din punct de vedere intelectual sau pentru cei defavorizați social; unii elevi îşi pot pune în valoare aptitudinile, preluând unele sarcini, alții îşi pot îmbunătăți relațiile sociale cu ceilalți colegi. Biblioteca şcolară este cea care favorizează formarea şi dezvoltarea capacităților necesare regăsirii informației la elevi.

Durabilitatea reformei se referă la întâlnirea mecanismelor care au făcut-o posibilă, la perfecționarea acestora în aşa fel încât dimensiunile cultural-ştiințifice şi formative, pedagogice, pragmatice şi instituționale deja existente să se continue în suportul unei funcționalități care să răspundă cerințelor sistemului de învățământ, necesităților acestuia şi mediului social în general.

În societatea actuală opțiunea pentru adâncirea rolului informației a dus la abordarea bibliotecilor ca instrument absolut necesar procesului de învățământ şi educație.

Biblioteca nu mai poate fi un element extraclasă al procesului de învățământ, ea este sau ar trebui să fie parte integrată acestuia. Ar trebui să fie laboratorul dascălilor, dar pentru aceasta patrimoniul bibliotecii nu trebuie gândit ca o moştenire înghețată, nici ca un pământ al tuturor ierburilor. El se construieşte, se conservă, se prelucrează, se valorifică şi se apără. Valorile trebuie permanent reconsiderate, achizițiile trebuie orientate către valoarea care se naşte în fiecare zi, colecțiile bibliotecii trebuie să ofere beneficiarilor săi sursele ei de continuă şi reală seriozitate şi înnoire.[6]

Bibliografie:

1. Regneală, Mircea, (2001), Studii de biblioteconomie, Editura Ex Ponto, Constanța, p.11;
2. Regneală, Mircea, (2001), Studii de biblioteconomie, Editura Ex Ponto, Constanța, p.17-18;
3. Bernea, Ernest, Trilogie pedagogică, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p.148;
4. Bernea, Ernest, Trilogie pedagogică, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 82;
5. Zecheru – Păruş, Mihaela, Biblioteca publică – Sistem deschis. În: „Biblioteca. Revistă de bibliologie şi ştiința informării", Anul LIV. Serie nouă, anul XIII, nr. 4-5, Bucureşti, 2002, p. 125;
6. Dumitru, Camelia, Reforma învățământului şi bibliotecile şcolare. În: „Buletin al Asociației Bibliotecarilor din Învățământ – România", vol. 12, nr. 2-3, Bucureşti, 2001, p. 7-11;

Tania Scarlat
bibliotecar-documentarist, C.C.D., Satu Mare

Biblioteca C.C.D. în contextul modificării legii învățământului

Misiunea bibliotecii CCD – Creşterea calității actului instructiv educativ prin punerea la dispoziția cadrelor didactice a informației necesare formării continue a acestora.

Sarcini în vederea realizării misiunii:

1- Asigurarea calității corespunzătoare a informației.

2- Asigurarea accesului la informație a cadrelor didactice.

1. Asigurarea calității corespunzătoare a informației se realizează prin:

1.1 - Dotarea bibliotecii cu informație utila

1.2 - Organizarea informației pentru a putea fii accesată

1.1 Dotarea bibliotecii cu informație utilă cuprinde două aspecte:

1.1.1 - Aprovizionarea colecțiilor bibliotecii cu informație utilă;

1.1.2 - Eliminarea informațiilor perimate din cadrul colecțiilor bibliotecii.

1.1.1 - Aprovizionarea colecțiilor bibliotecii cu informație utilă presupune:

a) **Analiza** permanenta a situației de fapt (ce informație există în colecțiile bibliotecii);
b) **Urmărirea nevoilor** utilizatorilor (de ce informație au nevoie utilizatorii);
c) **Analiza pieței** informației (ce informație există şi unde);
d) **Asigurarea fondurilor** necesare înnoirii colecțiilor;
e) **Achiziția** propriuzisă a informației;
f) **Introducerea în gestiunea** bibliotecii, a informației noi.

a. Analiza permanenta a situației de fapt (ce informație există în colecțiile bibliotecii), presupune verificarea periodică a colecțiilor bibliotecii atât din punct de vedere fizic (inventarierea gestionară a colecțiilor), cât şi din punct de vedere al conținutului acestora (prin diverse metode statistice).

b. Urmărirea nevoilor utilizatorilor presupune atât analiza solicitărilor avute (prin diverse metode statistice), cât şi stabilirea prin diverse metode de cercetare de ce informație au nevoie utilizatorii);

c. Analiza pieței informației presupune analiza ofertelor editurilor sau a altor firme şi organisme furnizoare de informație (ce informație există,

unde şi la ce preţ) şi analiza raportului preţ-utilitate în funcţie de nevoile utilizatorilor specifici.

d. Asigurarea fondurilor necesare înnoirii colecţiilor se face prin întocmirea anuală a unei propuneri de buget de venituri şi cheltuieli, şi urmărirea primirii fondurilor. După primirea fondurilor se întocmesc referatele de necesitate cerute de lege şi se supun aprobării.

e. Achiziţia propriuzisă a informaţiei presupune luarea legăturii cu furnizorul de informaţie, realizarea comenzii, aducerea informaţiei în bibliotecă pe suportul ei fizic (hârtie, disc, CD, etc.) sau legal (primirea licenţei)

f. Introducerea în gestiunea bibliotecii, a informaţiei noi, presupune întocmirea actelor de evidenţă contabilă şi înaintarea lor la compartimentul contabilitate, înregistrarea global valorică în Registrul de Mişcare a Fondului, înregistrarea unitară, în Registrul Inventar, ştampilarea cărţilor pe pagina de titlu pe ultima pagină şi la pagina bibliotecii, trecerea numerelor de inventar pe fiecare carte sau alt tip de unitate de evidenţă şi confruntul de gestiune cu contabilitatea.

1.1.2 - Eliminarea informaţiilor perimate din cadrul colecţiilor bibliotecii presupune:

a) **Analiza** permanenta a situaţiei de fapt (ce informaţie există în colecţiile bibliotecii);
b) **Urmărirea nevoilor** utilizatorilor (de ce informaţie au nevoie utilizatorii);
c) **Analiza spaţiului** alocat colecţiilor bibliotecii şi a modului de utilizare a acestuia;
d) **Stabilirea informaţiei de eliminat,** ţinând cont de analizele anterioare**.**
e) **Întocmirea actelor necesare** din punct de vedere legal;
f) **Eliminarea** propriuzisă a informaţiei.

a. Analiza permanenta a situaţiei de fapt (ce informaţie există în colecţiile bibliotecii), presupune verificarea periodică a colecţiilor bibliotecii atât din punct de vedere fizic (prin inventarierea gestionară a colecţiilor), cât şi din punct de vedere al conţinutului acestora (prin diverse metode statistice).

b. Urmărirea nevoilor utilizatorilor presupune atât analiza solicitărilor avute (prin diverse metode statistice), cât şi stabilirea prin diverse metode de cercetare de ce informaţie au nevoie utilizatorii).
c. Analiza spaţiului alocat colecţiilor bibliotecii şi a modului de utilizare a acestuia se face ţinând cont de spaţiul fizic construit aferent colecţiilor, cantitatea de carte existentă, de mobilierul din dotare şi de posibilităţile de optimizare.
d. Stabilirea informaţiei de eliminat, ţinând cont de analizele anterioare**.** Se face ţinând cont atât uzura fizică a suporturilor informaţiei cât şi de uzura morală a informaţiei ca atare. Dacă spaţiul disponibil pentru utilizarea optimă şi dezvoltarea colecţiilor este suficient se procedează la eliminarea doar a celor informaţii care sunt necorespunzătoare din oricare din motivele de mai sus. Daca spaţiul existent este insuficient se elimină şi informaţii mai puţin utile în funcţie de necesităţi.
e. Întocmirea actelor necesare din punct de vedere legal constă în întocmirea listelor de scoatere din evidenţă pe motive de uzură fizică, întocmirea listelor pentru scoaterea din evidenţă a celor cu conţinut neadecvat, întocmirea listelor de scoatere din evidenţă a celor cu conţinut depăşit sau mai puţin util. După întocmirea listelor acestea se supun aprobărilor necesare din punct de vedere legal. Pentru informaţiile cu conţinut depăşit sau mai puţin util este obligatorie publicitatea lor în vederea redistribuirii către alte biblioteci.
f. Eliminarea propriuzisă a informaţiei, constă în casarea unităţilor de evidenţă propuse la punctul anterior în cazul celor uzate sau cu un conţinut necorespunzător. Dacă nu au fost solicitate într-un termen stabilit, şi pentru unităţile de evidenţă care conţin informaţie cu conţinut depăşit sau mai puţin util se poate trece la casare. În cazul în care au fost solicitate se procedează la transferarea lor.
1.2 Organizarea informaţiei pentru a putea fii accesată presupune:
1.2.1 **Stabilirea şi scrierea cotei** în funcţie de modul de organizare al bibliotecii (pentru ca bibliotecile să poată fi utilizate în sistem de centru de informare şi documentare este indicată organizarea sistematico-alfabetică);
1.2.2 **Întocmirea fişelor de catalog** manual sau electronic respectând standardele internaţionale**;**

1.2.3 **Completarea catalogului** cu informațiile despre unitățile de evidență nou achiziționate şi scoaterea datelor despre cele eliminate.
1.2.4 **Aranjarea la raft** în funcție de cota stabilită a unităților de evidență pe suport fizic (cărți, discuri, CD-uri, casete, hărți, partituri …), atât a celor nou introduse cât şi a celor înapoiate de cititori.
2. Asigurarea accesului la informație a cadrelor didactice se realizează prin:

2.1 - Publicitatea colecțiilor
2.2 - Accesul propriuzis la informație.
2.3 - Îndrumarea metodologică a utilizatorului.

2.1- Publicitatea colecțiilor presupune aducerea la cunoştința publicului (a utilizatorilor specifici, care în cazul bibliotecilor CCD sunt cadrele didactice) a informațiilor necesare atât despre colecțiile bibliotecii (bibliografii, cataloage on-line), cât şi despre modul de organizare şi funcționare a acesteia.
2.2 - Accesul la informație, se face prin punerea la dispoziția utilizatorului a informației necesare. În funcție de regulamentul bibliotecii şi de tipul de informație cerut, utilizatorul poate primii informația cu împrumut la domiciliu, la sala de lectură sau on-line.
2.3 - Îndrumarea metodologică a utilizatorului, se face atât inițial, atunci când utilizatorul ia contact pentru prima dată cu biblioteca şi constă în prezentarea regulamentului de funcționare, a modului de organizare şi a serviciilor pe care le oferă biblioteca, cât şi pe parcurs, atunci când utilizatorul este îndrumat concret pentru a găsii informația dorită.
Alte activități:

Funcționând în cadrul unei instituții (Casa Corpului Didactic), care are rolul de a coordona formarea continuă a personalului didactic auxiliar, bibliotecarul din biblioteca C.C.D. mai poate avea şi un rol de coordonare metodologică a bibliotecarilor din județ. Acest rol însă, este unul implicit, nefiind precizat însă în mod special în nici un act normativ al ministerului educației. El s-a păstrat datorită tradiției, din perioada în care bibliotecarul de la biblioteca C.C.D. avea şi rol de inspector de profil, asigurând nu numai îndrumarea metodologică dar şi controlul de specialitate. În legislația actuală existând persoană numită, în cadrul I.S.J. cu sarcini de inspector de specialitate bibliotecarului nu

Educația utilizatorilor pentru cultura informației

Utilizatorii constituie principala motivație a profesiei noastre. Documentarea – profesie, activitate şi ştiință – a apărut pentru a facilita utilizatorilor accesul la informație printr-o mediere individuală. Centrul de Documentare şi Informare, la fel ca şi biblioteca este un spațiu viu, evolutiv, în relație directă cu instituțiile de învățământ; un loc de primire, de întâlnire şi de socializare; un veritabil sistem de informare, deschis tuturor activităților pedagogice. Numărul mare de utilizatori care apelează la serviciile departamentului de informare - documentare confirmă rolul şi importanța acestora în sistemul de învățământ românesc. În prezent, profesia bibliotecară se confruntă cu o serie de provocări. Bibliotecile trebuie să-şi reformuleze misiunea şi obiectivele şi să-si reexamineze serviciile şi produsele, adaptându-le cerințelor actuale ale utilizatorilor. Lista resurselor de informare pe care aceste structuri le achiziționează, le prelucrează şi le difuzează trebuie revizuită, utilizatorii, comportamentul şi nevoile lor de informare trebuie toate reanalizate, iar educația profesioniştilor din domeniul biblioteconomiei şi informării trebuie în mod continuu regândită şi reorganizată. La baza tuturor acestor revizuiri pe care bibliotecile şi centrele de documentare trebuie să le întreprindă stau elemente precum explozia informațională, dezvoltarea fără precedent a tehnologiilor informării şi comunicării, nevoile de informare tot mai specializate şi mai complexe ale utilizatorilor etc. Cantitatea tot mai mare de informații disponibilă acum a determinat cereri şi aşteptări noi din partea utilizatorilor. Dezvoltarea tehnologică a încurajat crearea unor servicii de bibliotecă moderne, ca şi modificarea celor tradiționale. De câțiva ani, se vorbeşte de necesitatea unei revitalizări a profesiei în ansamblul său.

În ultimele decenii, educația utilizatorilor s-a conturat ca o nouă zonă de intensă cercetare şi, de asemenea, ca o zonă de noi responsabilități pentru biblioteci şi pentru specialiştii din domeniul informării. Întreaga comunitate de utilizatori ai structurilor infodocumentare se confruntă cu o cantitate de informații în permanentă creştere şi toată această masă de informații este difuzată şi este disponibilă pe diverse suporturi: pe hârtie, pe CD-ROM-uri, online etc.

Aceste aspecte îi pun adesea în dificultate pe utilizatori atunci când ei caută informații. Extraordinara dezvoltare cunoscută de tehnologiile informării şi comunicării a schimbat aproape radical societatea în care trăim şi, implicit, mediul în care îşi desfăşoară activitatea structurile infodocumentare. Mediul electronic are consecințe şi asupra rolului profesioniştilor din domeniul informării, dar şi asupra pregătirii pe care aceştia trebuie să o aibă. Ei trebuie să țină pasul cu mediul informațional aflat într-o continuă şi rapidă schimbare, să facă față nevoilor privind educația continuă. În general, abilitățile necesare pe piața muncii în momentul actual sunt destul de diferite de cele din trecut. În domeniul biblioteconomiei şi ştiinței informării, tehnologia informației a determinat în mod continuu o serie de schimbări în privința pregătirii specialiştilor. Abilitățile de manipulare a tehnologiilor multimedia şi de lucru cu resurse în rețea sunt foarte solicitate. Nevoile şi comportamentul utilizatorilor s-au aflat mereu în atenția profesioniştilor domeniului, dar acestor aspecte care necesită mult studiu li se adaugă astăzi noi elemente aduse în scenă de schimbările tehnologice: programe de instruire în utilizarea resurselor electronice, formarea abilităților privind tehnologia informației, cunoştințe de evaluare a colecțiilor electronice etc.

Din acest motiv, structurile infodocumentare trebuie să acorde în prezent o atenție tot mai mare educației utilizatorilor, mai exact educației utilizatorilor pentru cultura informației. Literatura domeniului a consacrat în ultimul timp spații ample pentru prezentarea celor mai recente abordări ale acestui subiect. Au fost realizate, de asemenea, multe instrumente care oferă posibilitatea de a învăța despre sursele de informare relevante şi despre modalitățile de accesare a acestora. Termeni foarte des vehiculați în lucrările de specialitate sunt: comportamentul utilizatorilor, nevoile utilizatorilor, programe de instruire, cultura informației, cultura informației digitale, cultura rețelelor, practici informaționale, abilități de informare etc. Conceptele utilizate pentru a desemna consumatorii de informații şi pentru a determina nevoile lor de informare sunt multiple şi fac situația mult mai complexă. Se vorbeşte despre „cititori", „beneficiari", „utilizatori" pentru a desemna *consumatorul de informații*. Acest ultim concept rămâne cel mai la modă în lumea profesioniştilor în informare şi

documentare iar printr-o convenție ne referim la „cititor” ca la un consumator de servicii şi de suporturi tradiționale, în timp ce conceptul de „utilizator” desemnează pe consumatorul serviciilor şi suporturilor moderne. De regulă, categoriile de utilizatori pot fi definite în funcție de două serii de criterii care influențează nevoia lor de informații. Şi anume: *criterii obiective* (categoria socio-profesională, specialitatea, natura activității pentru care este căutată informația) şi *criterii psihologice* (atitudinea față de informație în general şi fată de sursa de informare în mod special, comportamentul în căutarea şi comunicarea informației, comportamentul în profesie şi relațiile sociale, în general). În funcție de aceste criterii, după natura activității se pot distinge câteva grupuri mari de utilizatori care caută informația: utilizatori care nu sunt încă angajați în viața activă (elevi şi studenți), utilizatori care sunt angajați în viața activă, ale căror nevoi de informare sunt legate de viața profesională, cetățeni a căror nevoi de informare generală este legată de viața socială.

Cu toate acestea împărțirea în categorii a utilizatorilor este relativă deoarece în practică s-a constatat că aceeaşi persoană se poate situa în acelaşi timp în mai multe categorii. Din acest motiv este mai importantă definirea nevoilor de informare (la ce serveşte informația căutată?) decât a celor care o utilizează (cine are nevoie de informație?). Astăzi, este un lucru cert că formarea utilizatorilor constituie o nevoie permanentă şi există numeroase indicii că, în viitor, lucrurile vor sta la fel în această privință. Însă înainte de a iniția programe de educație a utilizatorilor, structurile infodocumentare trebuie să se preocupe de instruirea propriului personal în privința folosirii noilor echipamente şi a noilor modalități de a desfăşura cercetări. Hans Raj Chopra a subliniat importanța pregătirii bibliotecarilor în vederea utilizării noilor tehnologii şi a propus, în urma analizei rezultatelor unei anchete pe care a desfăşurat-o printre aproximativ 150 de specialişti ai domeniului din diferite tipuri de biblioteci din India de Nord, câteva zone esențiale care ar trebui să fie acoperite de un program de instruire a bibliotecarilor:

- infrastructura tehnologiilor informației (elemente de bază legate de software şi hardware, servicii de bibliotecă şi informare bazate pe tehnologia informației);

- tehnologia telecomunicațiilor (elemente de bază privind rețelele, poşta electronică, tehnica teleconferințelor, multimedia);
- CD-ROM-urile şi bazele de date DVD (baze de date bibliografice, numerice, full-text);
- crearea de surse de informare electronice (catalogarea surselor electronice);
- serviciile de bibliotecă şi informare bazate pe Internet (publicații electronice, navigare în rețea, motoare de căutare);
- sursele electronice online de informare (baze de date online, bănci de date online);
- bibliotecile electronice (conceptul de biblioteci electronice/ biblioteci digitale/ biblioteci virtuale; avantajele şi dezavantajele lor);
- analiza cost-beneficiu (economia căutării online);
- accesul public online la cataloage (OPAC, MARC).

Bibliotecile pot juca diverse roluri în educația pentru cultura informației. Dintre acestea, foarte importantă se dovedeşte contribuția pe care bibliotecile o pot avea în dezvoltarea de instrumente de învățare şi de acces la informație. Bibliotecile şi centrele de documentare pot, de asemenea, să ofere sprijin pentru utilizarea resurselor de informare din rețea şi pentru crearea unor oportunități privind activitățile de învățare în cooperare. Aceste două direcții se înscriu în rolul pe care bibliotecile îl pot juca în domeniul educației la distanță prin intermediul rețelelor. Rader spune că, în viitor, bibliotecarii vor fi percepuți ca parteneri educaționali ai instituțiilor de învățământ şi ei îi vor ajuta pe studenți să devină consumatori efectivi de informație. În cadrul parteneriatului, expertiza pe care bibliotecarii o vor aduce se referă la predarea abilităților de informare: metodologia şi abordările necesare pentru a localiza şi utiliza în mod efectiv sursele de informare electronice.

La nivelul bibliotecilor şcolare, pe continentul nord-american, Asociația Americană a Bibliotecarilor Şcolari (AASL-American Association of School Librarians) şi Asociația pentru Comunicații şi Tehnologie Educațională (AECT-Association for Educational Communications and Technology) au înțeles nevoia tot mai mare pe care o au utilizatorii de a avea o cultură a informației şi au dezvoltat un set de standarde în acest domeniu. S-au avut în vedere nevoile utilizatorilor de a accesa resurse autentice şi utile, ca şi nevoia de a

Sisteme de informare, documentare şi management

Statutul şi condiţia bibliotecii, aşa cum s-au configurat ele prin tradiţie, suferă transformări revoluţionare în societatea cunoaşterii.Lumea se schimbă, omul este din ce în ce mai grăbit, obligat în acelaşi timp să fie din ce în ce mai bine informat.

Progresele tehnologice şi sociale au determinat creşterea accesului potenţial la informaţii printr-un număr crescător de medii şi canale de informaţii. Noile tehnologii de difuzare a informaţiei (OPAC; CD-ROM, Internet) au impus modificări esenţiale în structura şi organizarea serviciilor bibliotecii.

În procesul de tranziţie de la " biblioteca pe hârtie " la biblioteca automatizată, se mută accentul de la funcţia de conservare şi disponibilizare a documentelor la cea de diseminare a informaţiilor.

Acum, la sfârşit de secol şi de mileniu, utilizatorul are privilegiul de a-şi alege formatul lecturii, automatizarea nu mai constituie un vis, ci o realitate informaţională la care trebuie asigurat accesul.

Deci, schimbări structurale sunt de aşteptat şi în domeniul serviciilor bibliotecii şi al activităţii bibliotecarului, ele pornind de la realităţile şi perspectivele revoluţiei informaţionale. În legătură cu această problemă, *Burt Nanus*, profesor şi director al Centrului pentru Cercetarea Viitorului de la Universitatea Caroline de Sud, spunea că de-a lungul istoriei s-au manifestat cinci *"revoluţii informaţionale*:*!) invenţia scrisului; 2)invenţia tiparului; 3)introducerea mijloacelor de comunicare în masă; 4) inventarea computerului; 5) fuziunea dintre computere şi telecomunicaţii"*. În această ultimă etapă, "*au sau vor avea acces la o multitudine de servicii informaţionale rapide, relativ ieftine şi în contexte variate"*.

Noţiunea de sistem de informare şi documentare (SID) este folosită generic pentru a desemna orice instituţie sau structură dintr-o instituţie sau organizaţie care se ocupă cu activitatea de formare şi documentare de orice tip.

El este un ansamblu organizat de proceduri manuale sau automatizate care are ca obiectiv principal colectarea de documente şi informaţii, prelucrarea, organizarea şi valorificarea acestora de către

beneficiarii săi. Caracteristic pentru aceste sisteme rezidă în faptul că ele operează cu documente şi informaţii, producând documente şi informaţii.

În SID-urile tradiţionale , atât informaţia colectată, cât şi cea produsă au ca suport hârtia. În SID-urile automatizate, informaţia electronică este preponderentă, iar produsele de informare pot fi reprezentate atât pe suporţi clasici, tradiţionali, cât şi pe suporţi electronici.

În activitatea de informare şi documentare sunt caracteristice trei tipuri de SID-uri:

- SID-uri care asigură informarea şi documentarea pe baza prelucrării documentelor tipărite sau a documentelor electronice (SID-ri care asigură informarea şi documentarea, în principal, pe baza prelucrării bibliografice a documentelor pe care le deţin, respectiv bibliotecile, altele, asigură informarea şi documentarea pe domenii de cunoştinţe, şi pentru categorii de documente speciale, cum sunt brevetele, standardele).
- SID-uri care asigură informarea şi documentarea pe un anumit subiect de interes public, pe baza prelucrării informaţiilor rezultate din documentele oficiale (legi,acte).
- SID-uri care asigură informarea şi documentarea la nivelul unei întreprinderi, organizaţii, firme, pe baza prelucrării informaţiei prin orice canale de comunicare şi mijloace de informare.

Sistemul de informare managerial reprezintă *ansamblul informaţiilor, fluxurilor informaţionale, procedurilor şi mijloacelor de tratare a informaţiilor menite să contribuie la realizarea obiectivelor principale ale societăţii.*

Bibliotecile asigură în principal, informarea asupra documentelor pe care le deţin, şi, în ultima perioadă, ele şi-au extins aria funcţiunilor, prin includerea unor produse şi servicii orientate către cetăţeni.

Tehnologia informaţiei în sistemul de informare şi documentare reprezintă totalitatea proceselor prin care se obţin şi se prelucrează informaţiile referitoare la diferite tipuri de documente.

Documentele pot fi reprezentate de: documente pe suport tradiţional sau documente electronice, adică documente digitale (CD-ROM, fişiere).

În principal informaţiile cu care operează SID-urile sunt informaţiile obţinute pe fluxul de prelucrare de la intrarea documentului în bibliotecă până la depozitarea acestuia.

O altă categorie de informaţii este reprezentată de cererile utilizatorilor, de fapt cererile de informare aleatorii sau prestabile provenite de la utilizatorii individuali sau de la instituţii.

Categoriile de informaţii care sunt supuse tehnologiilor de prelucrare specifice activităţii desfăşurate de sistemele de informare şi documentare sunt: *informaţii asupra documentelor deţinute de instituţiile respective, cererile de informare ale utilizatorilor, informaţii primite în cadrul cooperărilor şi colaborărilor cu alte sisteme de informare şi documentare, informaţii obţinute ca urmare a cercetărilor în colecţiile de date electronice disponibile pe internet.*

Intrările informaţionale sunt supuse unui proces de prelucrare, respectiv informaţiile asupra documentelor din propriul sistem, informaţii din alte sisteme, cereri de informare.

Structura de transformare specifică, de fapt, prelucrarea informaţională, cuprinde procesele privind: descrierea documentelor, prelucrarea de informaţii primite sau obţinute ca urmare a căutărilor pe internet, prelucrarea cererilor de informare şi formalizarea acestora pentru a se obţine răspunsul dorit. Rezultatul acestei prelucrări este reprezentat de ieşiri informaţionale. Acestea sunt produse şi servicii de informare.

Tehnologia informaţiei în sistemele de informare şi documentare, înseamnă, de fapt, tehnologia de elaborare a produselor şi serviciilor de informare. Un element fundamental în activitatea bibliotecilor este identificarea nevoilor ale colectivităţii servite. În afara sistemelor care au atribuţii bine definite (bibliotecile naţionale), toate celelalte categorii de biblioteci trebuie să-şi identifice cât mai exact aria beneficiarilor serviţi şi cererile de informare pe care aceştia le pot formula. Această analiză reprezintă, de fapt, marketingul pe care trebuie să-l efectueze sistemul de informare. Accesul la informaţie, facilitat de noile tehnologii de prelucrare, conservare şi valorificare a acesteia, a

modificat atât conținutul, procedurile de lucru specifice, cât şi tipul şi forma de prezentare a produselor şi serviciilor de informare oferite utilizatorilor. Bibliotecile devin astfel, structuri de informare şi documentare, multifuncționale ce servesc atât utilizatorii din colectivitatea apropiată, cât şi pe cei aflați la distanță, date fiind posibilitățile oferite de internet.

Conceptul de „management" s-a dezvoltat teoretic în prima jumătate a secolului XX, deşi formele sale practice pot fi găsite încă din antichitate.

Managementul informației s-a dezvoltat ca un concept după 1950, o dată cu dezvoltarea sistemelor de calcul şi, implicit, a programelor dedicate gestiunii informației.

Apariția sistemelor informatice în diferite ramuri de activitate a creat în contextul practic al aplicării conceptului de management al informației.

Sistemele informatice specifice unei organizații se pot clasifica în: sisteme informatice pentru realizarea producției (serviciilor) implementate în sistemele conduse, şi, sisteme informatice pentru conducere, dedicate sprijinirii proceselor de decizie pe diverse paliere ale managementului.

Cea mai comună abordare a managementului informaşiei este cea de manipulare şi organizare a informației. Această viziune cuprinde totalitatea proceselor care acționează asupra informației în scopul atingerii unui anumit obiectiv. Evident, aici sunt incluse şi tehnologiile moderne (calculatoare, rețele, programe). In cazul bibliotecilor, *managementul informației* comportă două componente:

- managementul informației destinată conducerii bibliotecii, ca sistem – această componentă are caracteristici specifice şi este similară oricărei organizații, campanii, firme, etc;
- managementul informației în sistemul de informare pe care îl asigură biblioteca; această componentă este specifică sistemelor de bibliotecă.

Bibliotecile actuale trebuie să-şi redefinească rolul şi locul în acest context de schimbare evolutivă a strategiei de dezvoltare a unei societăți, în care informarea şi documentarea capătă noi valențe, pivotându-se pe ideea şi pe deprinderile practice de acces la informație.

elevii din mediul rural, prin asigurarea unei educații de calitate, într-un mediu favorabil învățării "

C.D.I. este un centru de resurse pluridisciplinare ce pune la dispoziția elevilor, cadrelor didactice şi a comunității, informații pe diferite suporturi (fond de carte, reviste, casete audio şi video, CD-uri, calculatoare conectate la internet, echipament de multiplicare, consumabile), desfăşoară activități pedagogice (lecții interactive şi demonstrative, inițiere în cercetarea documentară) şi pune în practică proiecte de animație culturală, expoziții, lansări de carte etc. în felul acesta, se obține o mai bună inserție socială, împlinindu-se obiective importante ale unei educații socio-culturale moderne: favorizarea gustului pentru lectură; dobândirea cunoştințelor, a abilităților transferabile şi a metodelor de lucru diversificate; inițierea elevilor în mânuirea instrumentului de lucru informatic şi în interogarea bazelor de date; deschiderea şcolii spre mediul înconjurător.

Centrul de documentare şi informare este deservit de un documentarist (profesor-documentarist sau bibliotecar-documentarist).

C.D.I., prin oferta variata de materiale documentare, cat şi prin instrumentele multimedia de care dispune, facilitează desfăşurarea unei game largi de activități, abordând o extindere a orizontului şcolar, dar şi al celui extraşcolar.

Existența C.D.I. oferă noi posibilități în realizarea obiectivelor din Curriculum-ul național:

- ✓ modernizarea şi dinamizarea procesului instructiv - educativ, cu accent pe latura formativă, în vederea prevenirii eşecului şcolar;
- ✓ punerea în valoare a materialelor didactice şi informaționale ale şcolii;
- ✓ identificarea şi optimizarea resurselor financiare pentru susținerea obiectivelor propuse;
- ✓ intensificarea colaborării şcoală-comunitate prin acțiuni comune;
- ✓ asigurarea reuşitei şcolare prin plasarea elevului în centrul procesului educativ;
- ✓ inițierea elevilor în folosirea şi utilizarea metodelor moderne de lucru (lucrul în echipă, abordare interdisciplinară şi pluridisciplinară) pentru formarea deprinderilor moral-educative

puternice (spirit de inițiativă, deprinderea de a caută şi prelucra informația,analiză, sinteză, elaborare, creativitate, autoevaluare);

- ✓ realizarea unor activități pluridisciplinare, soldate cu implicarea, deopotrivă, a elevilor şicadrelor didactice de diferite specialități;
- ✓ crearea şi întreținerea imaginii şcolii prin rolul central jucat de C.D.I. în viața instituției şcolare;
- ✓ asigurarea de şanse egale pentru toți copiii şi schimbarea modului în care aceştia percep şcoala şi actul educațional;
- ✓ diversificarea suportului informativ, pe lângă fondul de carte integrat din biblioteca şcolii şi îmbogățit periodic, cu materiale audio şi video, C.D.-uri, calculatoare conectate la Internet, echipamente de multiplicare şi redare multimedia s.a.;
- ✓ crearea de spații cu funcții specifice (spațiu pentru lectură, spațiu pentru muncă individuală sau de grup, spațiu multimedia, spațiu pentru profesori);
- ✓ crearea condițiilor necesare inițierii în autodocumentare şi în tehnicile de muncă individuală, accesul la noile tehnologii şi la diferite surse de informare.

Centrul de Documentare şi Informare îndeplineşte următoarele funcții:

- tehnica (gestiune documente, bibliografii, întocmire fişe, cercetare, exploatare şi elaborare a unei documentații, audio vizual, multiplicare, sisteme electronice de comunicare);
- de primire (elevi, cadre didactice, membrii ai comunității);
- de informare generală;
- de relaționare cu parteneri sociali;
- de incitare pentru lectura de plăcere;
- de informare şcolară şi profesională;
- de animare;
- pedagogică, constând în inițierea sistematică în tehnicile de cercetare documentară.

Pentru a realiza trecerea de la biblioteca şcolară, la Centrul de Documentare şi Informare şi, în felul acesta, a face posibilă integrarea fondului de carte într-o structură modernă, conform noilor cerințe ale educației, a fost necesară parcurgerea unui curs de specialitate la care au participat bibliotecar Luminița-Ludmila Zuran şi director adjunct

Armonie între cultura imaginii şi cultura cuvântului

Cultura a fost însoțitorul şi generatorul societății umane, între care s-au stabilit o diversitate de relații culturale multiple. O cultură nu se poate concepe ca fiind izolată, fără să intre în relații cu alte culturi, felul propriu de a se manifesta naşte diferențe, iar relațiile cu alte culturi îi asigură condițiile necesare evoluției. Numai stabilrea unor relațiile proprii, specifice între culturi, asigură funcționalitate interculturală, într-un anumit timp şi spațiu social.

Cultura trebuie racordată la temporalitate. Similaritatea răspunsurilor culturale indică faptul că circumstanțele temporale impun acest lucru. O cultură se dezvoltă în prezent pe baza unui trecut determinat. Cultura trecutului se menține sau se modifică într-un prezent. Condițiile culturale noi, ale prezentului, prefigurează viitorul culturii de mîine. Ea este un continuum temporal, vine din trecut, se dezvoltă în prezent şi deschide căi favorabile pentru viitor, în aceiaşi timp. Cultura se schimbă fără încetare ca un tot organic, unele elemente dispar, alte componente favorizează răspunsurile achiziționate ieri, iar altele stimulează generarea unor răspunsuri astăzi, pentru astăzi sau pentru mâine.

Cuvântul şi imaginea se contopesc, relevând lumea cu o putere sporită. Cuvintele numai sunt doar simple semne, îşi redobândesc o aură magică. Ele pot să fie ca nişte spini uscați, ca nişte frunze răsucite, cuvinte de porțelan, cuvinte de aer. Cuvinte care uneori miros a iarbă cosită, cuvinte cu parfum de flori de câmp. Orice cuvânt e o simfonie.

Cuvintele se înmulțesc pe măsura sporirii cunoaşterii diferitelor rațiuni ale lucrurilor şi persoanelor şi a relațiilor între şi pe măsura unor modificări produse între ele. Exprimarea acestor relații se face în propoziții sau în cuvântări mai dezvoltate, în care omul face eforturi de a exprima relațiile între rațiunile întregului univers între ele şi cu ele, dar şi de a explica dependența lor de cauza personală supremă, care se impune judecății omului, cînd merge până la capăt în voința de a explica existența şi armonia tuturor.

Între imagine şi cuvânt trebuie să existe o armonie. Primul om a imitat imaginea care i se oferea, apoi a dorit să devină el însuşi o imagine. De aceea a stabilit o convenție înte el şi altul, iar din suma

semnelor şi-a construit ceea ce va defini atât universul, cât şi pe el însuşi : limbajul. Omul şi-a cântat bucuria şi tristeţea în şi prin imagini, prin imagini- cuvinte, iar intensitatea şi forţa acestora au străbătut vremurile durând până astăzi. Prin imaginaţie omul a pătruns în tainele universului, căutând să-i descopere formele şi esenţele.
Imaginea a avut, se ştie, dintotdeauna propriul ei limbaj. Prima comunicare dintre om şi imagine a stat sub semnul fascinaţiei sau, poate, tocmai limbajul imaginii este fascinaţia însăşi. Din fascinaţia pe care imaginea a produs-o asupra subiectului s-a născut dorinţa. în privirea fascinată s-a născut prima întrebare; inocentă sau nu, interogaţia s-a transformat în contemplare activă. De ce-ul este consecinţa dorinţei, iar aceasta a dus, implicit, la naşterea cuvântului. Cuvântul, această articulaţie magică, este spaţiul în care omul îşi dezvăluie fiinţa, iar această fiinţă este eterna devenire. Este o formă prin care imaginea renunţă la tăcere pentru a rosti destinul unei fiinţe, incertitudinea şi speranţa, durerea şi bucuria, pulsaţia gândului care străbate dimensiunile cosmosului. Cuvintele sunt memoria imaginilor prin care Fiinţa pătrunde în spaţiul inefabil al misterului spre a-şi afirma Prezenţa.

Avem astăzi posibilitatea ca prin intermediul imaginilor televizate să transmitem valori celor care vor să le privească şi celor care nu pot decât să le privească de ia distanţă fiindcă nu se pot deplasa, de pildă. Această posibilitate reprezintă o enormă şansă, face parte din dezvoltarea firească a unei civilizaţii a imaginii care are rădăcini creştine, dar care, într-un fel, ne solicită şi atenţia şi capacitatea noastră de a urmări imagini. Pentru că noi avem o enormă curiozitate care se manifestă prin văz. Când vorbim de imagine, vorbim despre cel care priveşte şi despre ceea ce este privit. Chiar dacă avem în faţă o imagine autentică nu înseamnă neapărat că ochiul nostru e pregătit să o perceapă astfel. Nu este suficient ca. imaginea să aibă toate elementele care-i garantează autenticitatea, ci e foarte important ca şi noi să ştim să o privim şi să o asumăm ca atare. De aceea, este esenţial să practicăm şi, în acest domeniu al curiozităţii vizuale, o selecţie, să ştim să eliminăm anumite lucruri, să le evităm pe altele ori să le privim cu o atenţie capabilă să disceamă între ceea ce este şi ceea ce nu este folositor, fiindcă puterea imaginii constă şi în aceea de a-ţi intra în suflet, de a

lăsa o amprentă puternică, de a genera în mintea celui ce o priveşte o replică greu de desprins.

Fiind asaltaţi de atâtea imagini nu mai avem răgazul de a discerne între ele. Şi într-un fel, în loc să gândim noi, pornind de la imagini, gândesc imaginile în noi.

Imagine abstractă, dar şi concretă a realităţii, instrument de comunicare fntre oameni, cuvântul devine putere, miracol.

Ai păşit în bibliotecă, cuvinte şi imagini, imagini şi cuvinte aleargă peste tot, sunt ascunse în orice ungher. Tu cititorule trebuie doar să rosteşti cuvinte magice, cuvinte al căror sens vrei să îl afli, sau cuvinte care îţi aduc în minte to ce ne defineşte ca naţie, ce defineşte frumosul, care ne arată ce a fost sau ce va fi. Prin imagini şi apoi prin cuvinte ne-am descoperit trecutul. Mai întâi strămoşii noştri ne-au lăsat desene neştiind să scrie, apoi au învăţat şi astfel ai apărut şi cuvintele scrise care ne-au definit imaginea. Ce imagine îţi apare când auzi de Mircea cel Bătrân, Ştefan cel Mare, Mihai Viteazul, A.I.Cuza. Cun îţi tresaltă inima când vezi portrete ca ale lui Alecsandri, Eminescu, Coşbuc, ce frumuseţi îţi apar pe retină când se vorbeşte despre Grigorescu, Aman sau Brâncuşi. în bibliotecă se găsesc milioane de cuvinte, dar ori pe care l-ai auzi comun sau propriu îţi aduce în minte, imaginea pe care o defineşte. Toate acestea fiind reciproc valabile. Biblioteca este ce mai bun şi cel mai fidel prieten. Aici găseşti răspuns la tot ce a fost dar şi ce va fi, când ai teme de făcut sau când vrei să te destinzi. Nu putem defini imaginea fără cuvânt şi nici cuvântul fără imagine. Este un tot unitar. Cuvântul cuprinde totul, bune şi rele dar vrem pentru noi doar ce este frumos: viaţă, iubire, veşnicie.

Bibliografie:

Linton, R., *Fundamentul cultural al personalităţii, Bucureşti, Editura Ştiinţifică*

Cucoş, C., *Educaţia. Dimensiui culturale şi interculturale*, Iaşi, Editura Polirom, 2000

Părintele Stăniloae, *Lumina din inimi*

***Tania Livinţ**, bibliotecar,*
***Silvia Hodaş,** prof documentarist*
Grup Şcolar Codăeşti

Rolul bibliotecii şcolare în informare şi documentare

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea a rămas şi va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile pe care le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ-educative care îşi pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se consideră că cititul reprezintă unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale.

Cartea, lectura, literatura ocupă un loc preponderent în teoriile pedagogice şi sociale. Biblioteca şcolară este o colecție de documente (cărți, reviste, ziare, materiale audiovizuale, alte suporturi informaționale) cu caracter enciclopedic, adecvate nivelului şi profilului unității de învățământ în care funcționează aceasta. La conducerea ei se găseşte personalul special pregătit pentru achiziționarea, prelucrarea, organizarea şi valorificarea fondurilor de publicații şi a celorlalte categorii de documente. Prin activitatea sa, biblioteca şcolară sprijină procesul instructiv - educativ, satisface cerințele de informare documentară, de lectură şi de studiu ale elevilor, cadrelor didactice şi celorlalte categorii de personal din unitatea de învățământ. Bibliotecii şcolare îi revin următoarele sarcini:

- să participe la formarea unei puternice culturi generale ale elevilor;
- să contribuie la înțelegerea de către elevi a rolului şi importanței informației în lumea contemporană, la însuşirea de către aceştia a metodelor şi tehnicilor de muncă independentă intelectuală, ajutându - i pentru un studiu eficient şi inițiindu - i în cercetarea documentară;
- să sprijine personalul şcolii la îmbunătățirea calității procesului de învățământ, punând la dispoziția acestora publicații de informare curentă de psihologie, pedagogie şi metodică;
- să dezvolte sentimentul responsabilității la elevi, deprinzându - i cu buna păstrare a publicațiilor pe care le primesc în sala de lectură sau le împrumută acasă.

Biblioteca şcolară constituie un bun câştigat în viaţa şcolii româneşti, astfel încât nimeni nu poate concepe absenţa ei din vreo instituţie de învăţământ. într - o bibliotecă şcolară ar trebui să se găsească acele cărţi care să reprezinte programa şcolară, dar şi cărţile care să ajute la formarea spirituală a elevilor, iar elevul are nevoie de o atentă îndrumare asupra lecturii sale, pe care nu o poate găsi altundeva decât în cadrul şcolii.

O bibliotecă, azi, este din ce în ce mai puţin doar o colecţie de publicaţii, o instituţie izolată, ea e, din ce în ce mai mult un releu care transmite un mesaj sau o informaţie oricărui spirit sensibil şi curajos; iar pentru elevi, printre colecţiile de cărţi, broşuri, reviste, biblioteca modernă reprezintă un adevărat tezaur. Bibliotecile, ca deţinătoare ale tezaurului de cunoştinţe şi ca centre de difuzare ale acestora, sunt verigi ale culturii în orice timp şi societate, continuând să fie şi în epoca contemporană izvoare de cultură.

Pentru a fi funcţională o bibliotecă şcolară modernă trebuie să furnizeze, sub diverse forme şi pentru toate domeniile, o documentare adaptată diferitelor niveluri de înţelegere ale elevilor, asigurându - i o parte importantă a programului de orientare generală şi răspunzând exigenţelor programelor şcolare curente. Bibliotecarul, cadrul didactic, părintele trebuie să dirijeze lectura elevului.

O bibliotecă tradiţională pune la dispoziţia cititorilor cataloage (alfabetice, sistematice) prin intermediul cărora aceştia au acces la colecţiile existente (carte, periodice, articole analitice, casete audio, discuri, compact discuri etc). In unele cazuri, inexistenţa sau imposibilitatea întreţinerii de cataloage este rezolvată prin accesul liber la raft. Dezavantajele accesului liber la raft faţă de consultarea cataloagelor sunt multiple: un titlu împrumutat apare ca inexistent, singura metodă de regăsire a informaţiei este ordinea în raft, măsuri de securitate suplimentare etc. Totuşi metoda computerizată este cu mult mai avantajoasă deoarece pune la dispoziţia cititorului cataloage electronice.

Biblioteca viitorului va fi informatizată ori nu va fi deloc...lumea modernă este de neconceput fără informaţii. De la informaţia banală, ce acoperă nevoia de naraţiune a individului, la informaţia tehnică, ultraspecializată necesară cercetătorului sau

informația economică fără de care redresarea economiei este greu de imaginat. Toate aceste forme ale informației sunt intrinseci unei civilizații şi culturi moderne. Abundența informațională, interminabilul flux de date constituie deja o paradigmă a lumii în care trăim.

Prin intermediul cataloagelor electronice, o informație este obținută foarte rapid. Plimbările de la un sertar la altul sau de la un raft la altul sunt înlocuite de apăsarea unei taste. în câteva minute de navigare, în informația oferită de computer pot regăsi informații care altfel ar fi necesitat zile întregi de căutări sau ar fi fost imposibil de regăsit. Bibliotecarul se poate concentra asupra calității descrierii, în acest caz. Odată introdusă descrierea unui titlu, se obțin automat toate situațiile şi formularele ce însoțesc inevitabil activitatea bibliotecarului: formularul de comandă, borderoul de primire, registru inventar, buletine informative.

Datorită metodei computerizate, cititorul beneficiază de informații în mod direct, fără intervenția bibliotecarului. Spre exemplu, în momentul în care găseşti un titlu în catalogul electronic, îi sunt afişate informații referitoare la descrierea bibliografică plus informații privind situația împrumutului pentru fiecare exemplar în parte. Aceste informații sunt de genul: exemplarul este împrumutat şi va fi returnat pe data de... sau exemplarul poate fi găsit la raftul...

În mod tradițional, cititorul completează un buletin de cerere, îl înmânează bibliotecarului, acesta caută un exemplar din titlul solicitat, însa în cazul în care toate exemplarele sunt împrumutate întregul efort este inutil. Din start, căutarea era sortită eşecului. Prin computerizare aceste eforturi inutile sunt eliminate.

Cazul în care cititorul este interesat de un titlu, dar nu există nici un exemplar disponibil, cititorul îşi operează automat (singur) o rezervare. Aceste rezervări sunt gestionate de sistemul informatic. In momentul în care un exemplar devine disponibil, bibliotecarul este atenționat în vederea reținerii cărții pentru cititorul care a operat rezervarea. De asemenea, cititorul îşi poate consulta direct fişa şi poate afla (din nou fără intervenția bibliotecarului) ce cărți a împrumutat şi când trebuie să le restituie.

O bibliotecă şcolară tradițională este confruntată cu problema asigurării pentru toți cititorii sau a cât mai multor dintre ei a

bibliografiei şcolare. Dacă această bibliotecă are 50 de cititori, toți 50 vor solicita aceeaşi carte într - o săptămână pentru efectuarea temelor. Pentru a satisface integral solicitările, biblioteca ar trebui să cumpere 50 de exemplare din acelaşi titlu. Aceste exemplare vor fi solicitate într - o săptămână şi în celelalte săptămâni va sta pe rafturile bibliotecii, nemaifiind de interes.

O bibliotecă informatizată ce are încărcată în computer bibliografia şcolară, pune la dispoziția cititorului materialul dorit pe ecranul acestuia. Doritorii pot lista acest material cu ajutorul imprimantei pentru studiul acasă (o poezie, un comentariu, articole de interes). Procedeul se poate repeta cu fiecare cititor în parte. Astfel, într - o singură zi, pot fi deserviți toți cei interesați de cartea respectivă. In cazul în care o bibliotecă şcolară are posibilități de prelucrare de date reduse, ea poate descrie revista şcolii sau poate introduce articole, comentarii, probleme deschise ale profesorilor, elevilor din şcoala respectivă. Aceste informații vor fi disponibile în întreaga rețea, în toată țara, pentru toate celelalte biblioteci informaționale.

Există teama că biblioteca va dispărea din cauza procesului rapid de transformare a societății într-o societate digitala. Bibliotecarii îşi apără instituția şi implicit credința în utilitatea ei. Una din metodele de luptă pentru bibliotecă este păstrarea şi întărirea rolului bibliotecii ca loc de întâlnire pentru persoanele pe care le deserveşte.

Un bibliotecar trebuie să fie el însuşi un cititor pasionat.

El trebuie să aibă în vedere că primirea cititorilor reprezintă o componentă principală a muncii bibliotecarului, pentru că de felul în care cititorii sunt primiți depind numeroşi factori legați de raporturile bune ale bibliotecii cu utilizatorii săi. Aspectul uman este deosebit de important în relația cu utilizatorii.

Dialogul cu cititorii este un aspect de care trebuie să se țină seama în permanență. Primul contact are o importanță deosebită pentru că acesta contribuie la fixarea imaginii bibliotecii în spiritul noului cititor. Pentru o bună primire a acestuia nu există reguli.

Bibliotecarul trebuie să cunoască psihologia cititorului, să aibă disponibilitatea şi calmul de a-l asculta pe acesta.

Un rol important îl are bibliotecarul în a-i aduce pe cititori în bibliotecă, a discuta cu ei, în a încerca să vadă care le sunt nevoile

informaționale pe care biblioteca le-ar putea satisface. Pentru aceasta sunt necesare programe săptămânale, bilunare sau lunare pe diferite teme, pentru diferite vârste :de la citit de cărți pentru elevii din clasele primare la discuții pe diferite teme (ce înseamnă să fii Europarlamentar, sărbătorile de iarnă, viața şi activitatea unor scriitori, muzicieni, pictori, etc), de la prezentarea modului în care se face un CV până la concursuri pe diferite teme(eroi îndrăgiți în operele studiate, semnificația zilei de 24 Ianuarie, 1 Decembrie, etc).

O altă sursă de informație în biblioteca şcolară o constituie bibliografiile. Realizarea de instrumente bibliografice este rezultatul unui management informațional adecvat care se impune atât pentru exploatarea la maximum a fondurilor bibliotecilor cât si pentru limitarea, pe cât posibil, a fenomenului de „zgomot informațional." Produsele bibliografice nu trebuie întocmite doar pentru a reflecta fondurile valoroase ale bibliotecii, acesta fiind scopul întocmirii cataloagelor de biblioteca, ci mai ales pentru a imprima referințelor bibliografice un caracter de exhaustivitate, în cazul bibliografiilor generale sau specializate.

Se poate constata faptul că, în prezent, mai mult ca oricând, bibliotecarul - bibliograf are adesea o importanță aparte, un rol deosebit în furnizarea documentelor. El este cel care ghidează cititorul, facilitează accesul acestuia la documente şi, deci, la informație.

Colecțiile în forma tipărita îsi pierd însa suveranitatea de alta data în relație cu documentele bibliotecii pe alte suporturi. Studiind atent fenomenul social, Marshall McLuhan observa că: „ în loc să se sfârşească prin a semăna cu o imensă bibliotecă, precum cea dinAlexandria, lumea a devenit un calculator, un creier electronic, exact ca într-un naiv roman SF".

În legătură cu remarcabila importanța şi utilitatea calculatorului, J. J. Servan-Schreiber observa că în zilele noastre, calculatorul electronic face pentru omenire „...ceea ce acum cinci secole a făcut invenția tiparului. El produce schimbări radicale în toate aspectele vieții noastre, înaintând cu o viteză amețitoare şi descătuşând forțe ce pot fi deseori traumatizante" Diversitate materialelor pe suporturi netradiționale constituie deja, împreună cu mai vârstnicele materiale tradiționale, obiectul achiziționării şi prelucrării de către specialişti.

Tradiția şi cultura – la ea acasă

„Cultura sporeşte demnitatea omului”
Mihai Eminescu

Cultura şi tradiția sunt elementele principale ale temeliei spiritulității unui popor, începând cu cea a sufletului şi continuând cu cea artistică.

Cunoaşterea tradițiilor populare şi etnografice are o impotanță deosebită datorită conținutului de idei şi de sentimente pe care le transmit .

Arta populară reprezintă o bogăție neprețuită de comori pentru toți aceia care îşi iubesc locurile natale.

Cântecele, dansurile şi costumele populare (nelipsite la cei care cântă şi dansează); izvorul lor e nesecat pentru cel ce vrea să le cunoască şi să le adune în mănunchi pentru a le dărui din nou, aşa cum spunea Anton Pan :*De la lume adunate / Şi iaraşi la lume date.*

Tradiția şi cultura la Pădureni de Vaslui, rod al unui îndelungat efort de cunoaştere reprezintă un tezaur inestimabil de înțelepciune ale cărui valori şi sensuri nu se sting niciodată.

Cum spunea Vasile Alecsandri: *Poți să cutreieri lumea toată şi să te minunezi de rezultatele civilizației, dar nimic nu-i mai fermecător decât colțul de pământ pe care te-ai născut.*

Noi ne mândrim că suntem locuitori ai comunei Pădureni şi ne bucurăm de toate lucrurile minunate relizate în perioada de după Revoluție. Datoria noastră este să le păstrăm şi să le transmitem mai departe urmaşilor noştri.

Din punct de vedere cultural şi artistic la Pădureni se trăieşte intens în orice sezon al anului, dar prima duminică din septembrie este , FESTIVALUL SATULUI când cei plecați se întorc cu plăcere să sărbătorească şi să revadă locurile natale. Adunate atâtea talente la un loc satul însuşi pare a fi un monument cultural. Atunci putem vedea TRADITIA ŞI CULTURA – LA EA ACASA.

Nu în zadar se spune că *veşnicia s-a născut la sat,* deoarece aici sunt valorificate şi promovate tradițiile populare.

Slobozite de interdicții, după Revoluție, tradițiile au renăscut dând farmecul specific sărbătorilor de iarnă. Ansamblul STEJĂRELUL, sintetizând într-un program specific tradițiilor populare cu măști, a colindelor sau pluguşoarelor, tezaurizează aceste valori pentru cei care n-au avut ocazia să le cunoască sau pentru cei care ne vor urma.

Muzica tradițională de sorginte creştină ne încântă în preajma sărbătorilor prin corul seminariştilor din Huși, coruri de tradiție (al Casei Corpului Didactic Vaslui corala VOCES, al CASEI Corpului Didactic Bucureşti CORALA COLLEGIUM CANTORUM "Nicolae Oancea") sau prin glasurile copiilor noştri îndrumați de dascălii şcolii.

Proiectele pădurenilor, neliniştile sau preocupările lor, rădăcinile civilizației locurilor acestea s-au adunat spre a fi căpătâi urmaşilor, în cele câteva numere ale revistei „Pădurenii".

Multe din proiectele pe plan cultural – etnografic şi artistic s-au născut în cadrul asociației „Ethnos" care ființează iîn Pădureni având tocmai rol de a îndemna spre cunoaşterea valorilor trecutului acestor localități şi păstrarea lor nealterată.

Pădurenii, prin cei care activează în cultură, educație şi administratie, au creat un mediu propice promovării valorilor culturale, producerii fenomenului cultural, artistic sau ştiințific. La Pădureni, prin valorile existente, se atrag valori din domeniul cultural – artistic şi ştiințific. Aici vin artişti din teatru, muzică (Sofia Vicoveanca face spectacol şi îşi lansează şi cartea de versuri; Sava Negrean Brudaşcu – surprinsă pozitiv de aspectul comunei şi de mediul cultural – propune de pe scena Festivalului *Hora Pădurenilor* – ca primarul comunei Temistocle Diaconu să fie propus prim - ministru, că "aşa s-ar schimba multe lucruri în cultura românească"; Nicolae Botgros are condiții şi realizează, pe scena pădurenilor, un spectacol de muzică populară) oameni de ştiință (a se reține *Tabăra de ştiință* şi *Tabăra de sfârşit de săptămână*, doi ani consecutivi conduse de Secretarul General C.N.R.UNESCO Alexandru Mironov). O astfel de atmosferă stimulează activitatea generând progres, autodepăşire.

La Pădureni talentul s-a transmis din generație în generație. Cel care coordonează activitatea cultural-artistică a comunei (primarul Diaconu Temistocle), fiind cadru didactic, ştie să păstreze şi să transmită aceste tradiții cu sfințenie.

valențele psihologice ale poveştilor. Asftel, se pot desprinde anumite trăsături comune tuturor poveştilor, care le fac nemuritoare:

Poveştile se desfăşoară într-un spațiu/timp imaginar, al inconştientului (a fost odată ca niciodată), un tărâm al posibilului (peste 7 mări şi 7 țări), în care tot ceea ce ne dorim se poate împlini – spre diferență de realitatea cotidiană, în care nu mereu reuşim să ne atingem scopurile; Poveştile au ca temă centrală viața unui erou, de la naştere până la intrarea în viața adultă, culminînd cu atingerea scopului personal;

Descriu un personaj care inițial nu este conştient de calitățile sale, puterile deosebite pe care le posedă, dar pe măsură ce înfruntă obstacole şi trăieşte noi experiențe, devine erou, eroul propriei vieți; Ele tratează teme din realitate, conflictul părinți-copii (ex. Făt Frumos, copilul care se simte neînțeles de către părinți), dificultatea alegerii unui scop în viață (ex. Harap Alb), confruntarea cu obstacole care stau în calea atingerii scopului (ex. probele la care sunt supuşi eroii) depăşirea obstacolelor şi împlinirea destinului (ex. căsătoria lui Făt frumos cu fiica împăratului roşu) etc. Se poate observa că poveştile prezintă o mare asemănare cu realitatea. Prin caracterul fantastic, sunt un spațiu în care, prin identificarea cu un anumit personaj, fiecare poate reuşi să depăşească anumite obstacole sau poate găsi soluții creative la probleme care păreau copleşitoare. Astfel, putem spune că poveştile reprezintă o formă de comunicare simbolică a inconştientului colectiv, în care ne putem regăsi fiecare. *Oare toate poveştile sunt terapeutice?*

Trăsătura definitorie care face ca o poveste să fie terapeutică (tămăduitoare) constă în faptul că aceasta reprezintă un model al împlinirii de sine, al atingerii scopului (chiar al fericirii). Scopul poveştii terapeutice este să-i evidențieze copilului anumite aspecte ale situației problematice în care se află şi pe care îi este greu să le perceapă, şi să ofere posibilități de rezolvare creative. Un exemplu de poveste terapeutică este şi cea de mai jos: *"Soldățelul zăcea aruncat la gunoi, trist şi speriat. Simțea că ceva în interiorul lui fusese montat greşit, dar nu ştia ce putea să facă, pentru că nu era foarte sigur ce anume era greşit. în noaptea aceea, cum stătea aşa bietul soldățel în întuneric, i s-a arătat deodată ceva luminos. Pe măsură ce arătarea se apropia, se dovedea a fi o zînă minunată şi plină de strălucire. Când s-*

a apropiat destul de mult, zîna s-a prezentat zicînd: "Eu sunt zina visurilor distruse". "Visuri distruse? Ce înseamnă asta?" a întrebat încetişor soldăţelul de jucărie. "Nimeni nu mă poate repara pentru că nici chiar eu nu ştiu ce mi s-a stricat.". "Păi nici nu este nevoie să ştii tu asta" i-a răspuns cu drăgălăşenie zina cea strălucitoare. Apoi 1-a ridicat uşurel pe soldăţel şi a zburat cu el la meşterul de jucări. Zîna 1-a rugat pe meşter să repare părţile stricate ale soldăţelului şi să-1 facă să se mişte aşa cum era de aşteptat de la oricare altă jucărie. Meşterul a fost foarte fericit să repare la loc pe soldăţel... "("Soldăţelul de jucărie"- Sempronia Filipoi "Basme terapeutice pentru copii şi părinţi")

Ne naştem într-un context familial, social, cultural, elemente care ne vor defini povestea proprie de viaţă - mitul personal. În copilărie este semnificativă reacţia persoanelor apropiate la dorinţele copilului - erou. În funcţie de situaţie, psihoterapia poate fi un sprijin important în clarificarea acestor reacţii care pot determina schimbări dramatice în viaţa copilului. Folosirea poveştilor terapeutice poate apela la povestea terapeutică pentru a diagnostica relaţiile din sistemul familial al copilului (relaţia părinte-copil, relaţia dintre fraţi, etc.). Identificarea fiecărui membru al familiei cu anumite personaje oferă informaţii semnificative atât terapeutului, pentru a-şi structura intervenţia, cât şi familiei care începe un proces de vindecare conştientă. În povestea prezentată mai sus, identificarea copilului cu soldăţelul părăsit este relevantă pentru înţelegerea modului în care acesta se simte în relaţia cu părinţii. În etapa de diagnostic se poate observa funcţia de oglindă a poveştilor terapeutice: imaginile pe care le declanşează povestea în ascultător sunt încărcate de semnificaţie personală; o poveste terapeutică este o poveste în care cineva se poate identifica, se regăseşte în trăsăturile unui personaj, în dramatismul unei situaţii de viaţă; aceasta oglindeşte realitatea ascultătorului şi îi oferă posibilitatea de a se distanţa emoţional de situaţia pe care o trăieşte.

Aspectul propriu-zis terapeutic al poveştilor constă în capacitatea acestora de restructurare personală şi familială. Copilul, neavând bagajul verbal, capacităţile de exprimare ale unui adult, foloseşte modalităţi simbolice de a-şi exprima emoţiile şi dorinţele: expresivitatea corporală, desenul, jocul, povestea. Povestea, prin

caracterul imaginar al său, este un spațiu securizant pentru copil. Aici el poate da viață tuturor fricilor, dorințelor, emoțiilor, fără teama de a i se întâmpla ceva negativ. Personajul principal este cel care se luptă cu obstacolelor, iar victoria acestuia îi poate da încredere copilului în acțiunile sale din realitate. Pe părinți îi ajută să comunice cu copilul pe propria lui limbă, prin simbol şi metaforă, facilitând trecerea de la un limbaj rațional la un limbaj afectiv, al imaginarului/al inconştientului, depăşind astfel rezistențele personale şi permițînd membrilor familiei să reia o cale naturală de comunicare părinte-copil. În această dinamică sunt foarte importante funcțiile de mediere şi de modelare ale poveştii terapeutice: capacitatea acesteia de a media transferul unor trăsături şi emoții ale ascultătorului către personaje şi de a oferi libertatea găsirii de soluții noi. În povestea prezentată, soldățelul întruchipa sentimente de abandon, de vinovăție, de neputință în a depăşi o situație problematică. În terapie, copilul care trăieşte astfel de stări afective poate "transfera" mental soldățelului şi sentimente "inadmisibile": ură, furie față de cel care "l-a abandonat", față de propria persoană pentru neputința sa. Soldățelul "are voie" să exprime aceste emoții copleşitoare, fapt care declanşează la copil un efect cathartic, de eliberare. În acest context copilul este deschis către noi soluții.

Este foarte important ca povestea terapeutică să fie cât mai adaptată unei situații problematice, unei persoane, pentru a avea efectul terapeutic dorit. Se poate pleca de la basme şi personaje preferate ale copilului, pe care le va modela în funcție de particularitățile acestuia.

Interesant este faptul că poveştile terapeutice fac parte din viața noastră de zi cu zi, ne exprimăm în metafore. Avem nevoie de ele indiferent de vârstă. Un răspuns care să sintetizeze cele prezentate mai sus poate fi faptul că poveştile terapeutice reprezintă o posibilitate de cunoaştere şi de creştere personală. Alături de multe altele, ne poate ajuta să devenim eroul propriei vieți.

Ramona Adelina Ştefan,
psihopedagog, Grup Şcolar ***Ion Holban****, Iaşi*

Lectura, una din bătăliile pierdute ale şcolii româneşti?

Între bătăliile pierdute ale şcolii – prea multe în ultimii ani! – lectura pare a fi cea mai recentă şi cea mai dramatică. Numărul elevilor cititori de carte, în general, scade. Scade şi mai mult numărul elevilor care citesc bibliografie şcolară. Se întâmplă acest lucru şi în preadolescență. Energia pe care învățătorul trebuie s-o cheltuiască pentru a-şi convinge partenerul din bancă cum că a discuta în cunoştință de cauză un text presupune lectura obligatorie a acestuia este tot mai mare… Teoriile despre „lucrurile surogat“ din societatea actuală, vezi rezumatele de pe internet, ediţiile prescurtate din Occident îl lasă cel mai adesea rece pe tânărul din bancă. Să fie această situație un fapt inexorabil, unul din acele fenomene ale vremii noastre cu care trebuie să ne împăcăm în cele din urmă? Să renunțăm, cu alte cuvinte, în a considera, mai departe, lectura unei cărți ca o aventură unică, de neînlocuit, ca pe o pătrundere într-un univers fascinant, mai fascinant chiar, în unele situații, decât lumea virtuală a computerului?!...

Destul de mulți dintre noi ar fi tentați, probabil, să spună „da”, nu prea mai e mare lucru de făcut, lumea s-a schimbat şi se schimbă sub ochii noştri, lectura cărții, a cărții de ficțiune pură, în special, va rămâne tot mai mult preocuparea unor grupuri minuscule, poate de elită, dar minuscule şi, probabil, nesemnificative istoric. Şi totuşi, lumea în care trăim nu vine peste noi de undeva, dintr-un spațiu necunoscut, preformată, urmând doar ca noi să ne integrăm în forma dată… Nici conceptele istorice de bine şi rău nu au fost date odată pentru totdeauna, ființa umană fiind cea care şi le-a asumat într-un fel sau altul… Ideea că şcoala trebuie să fie mereu adaptată vremii şi că ea nu trebuie, nu poate să determine vremea, epoca, fiind doar oglinda ei, mi se pare una din marile enormități ale lumii contemporane, căci se elimină astfel, se pun sub semnul întrebării proiectele umane, țintele către care umanitatea ar trebui să se îndrepte… Astfel, a înlocui lectura cu jocurile violente de pe calculator nu este cea mai bună soluție educativă...

Am ajuns iată, în chiar punctul critic al bătăliei pierdute – lectura… Oare nu am pierdut această bătălie cu propriile noastre arme, complicând, tehnicizând şi, astfel, artificializând excesiv predarea textului literar, stabilizate istoric, şi astfel am pus bazele pierderii

acestei bătălii atât de importante?!...Este aceasta o problemă reală? Eu cred cu tărie că lectura poate să renască în preocupările elevilor, să nu fie încă una din pierdutele bătălii ale şcolii. Soluţia se găseşte în activitatea învăţătorului, la ciclul primar şi a profesorului din gimnaziu.

Recente studii statistice ("Barometrul cultural 2005" şi studiul realizat de Centrul de Sociologie Urbană şi Regională împreună cu Centrul de Studii Media şi Noi Tehnologii de Comunicare-Bucureşti) conturează o situaţie îngrijorătoare/alarmantă:

- Activităţile şi locurile de timp liber preferate ale cetăţenilor din UE sunt în ordine: cinematograful, biblioteca, vizitarea monumentelor, muzeelor şi expoziţiilor, spectacolelor de muzică. În România situaţia se prezintă altfel: participarea la sărbători şi evenimente, spectacole de muzică şi divertisment, muzee, cinematografe, teatru. Biblioteca nu se află printre preferinţe.
- În rândul elevilor adolescenţi cu vârste cuprinse între 15 şi 18 ani, harta preferinţelor în materie de petrecere a timpului liber se prezintă astfel: 46,6% dintre chestionaţi (2300 elevi) se recreează în aer liber, 13% fac sport, 9,1% se joacă pe PC şi doar 8,6% citesc sau învaţă; 6,9% îşi petrec timpul liber la televizor, 4,9% ascultă muzică. Deci utilizarea PC-ului (nu în scopuri didactice) surclasează lectura.
- În materie de preferinţe de lectură, aceleaşi surse creionează următoarea situaţie: intervievaţii au menţionat că scriitori români preferaţi doar autorii canonici studiaţi la şcoală. Între primii 10 pe lista preferinţelor, nu se află niciun scriitor contemporan. 8,5% dintre cei chestionaţi nu au putut indica niciun autor român de literatură. În eşantionul de 2300 de elevi chestionaţi, 44,7% nu citesc romane, ceilalţi, în procente minimale (până în 7%) amintind doar titluri din bibliografia obligatorie pentru examenul de bacalaureat; în materie de poezie 9,1% refuză lectura textului liric, Mihai Eminescu fiind singurul poet aflat în topul preferinţelor unui număr de 34,2% dintre chestionaţi.

Într-o astfel de situaţie, sintagme precum „criza lecturii", tensiunea/conflictul manifest(ă) virtual-ficţiune, „moartea" cititorului adolescent sunt în mare măsură justificate. Sunt realităţi cărora şcoala şi toţi factorii implicaţi în educaţie trebuie să le găsească soluţii flexibile şi

realiste. Profesorii au capacitatea de a provoca nevoia de lectură şi de a o orienta, dezvoltând gustul estetic al elevilor care nu se încadrează în rândul celor 8% din sondaje-elevii „destinaţi „ lecturii prin disponibilităţi afective şi intelectuale.

Contrar oricăror alte abordări, lectura operelor literare, ca mijloc de instrucţie şi educaţie, are o importanţă deosebită în pregătirea preadolescenţilor. Intrând în aspectele metodologice ale problematicii, prezentăm poziţia lui Adrian Marino (2006) care stabileşte următoarele *modalităţi de lectură*: lectura-informaţie, lectura-distracţie, lectura-refugiu (formă de evaziune), lectura-plăcere, lectura-cultură, lectura-existenţă.

Lor li se pot adăuga, cu eventuale suprapuneri, lectura de întreţinere, de îmbunătăţire a profesiei, lectura ca recreere, divertisment, cale spre cunoaşterea culturală sau ştiinţifică, lectura-curiozitate etc. Ca alte forme se pot aminti, de asemenea, lectura-drog şi lectura-tranchilizant, privite ca valori terapeutice.

Întrucât lectura este „un eveniment al cunoaşterii”, studiul cărţilor de către elevi impune organizarea, îndrumarea şi supravegherea de către învăţători, întocmirea listelor bibliografice, controlul cititului, al lecturii, folosirea acesteia etc. Mulţi învăţători, însă, se confruntă cu o realitate care adeseori îi descumpăneşte: elevii lor nu citesc, nu valorizează lectura, într-un cuvânt nu se simt motivaţi pentru acest efort intelectual.

Elevii care nu citesc sunt prinşi într-un cerc vicios: citesc cu greutate, nu le place să citească, nu citesc mult, nu înţeleg ceea ce citesc.

Pentru a transforma elevii în cititori mai buni este nevoie de o viziune integratoare, de o regie, de „o punere în scenă”, regizorul aşteptat fiind învăţătorul. Un prim pas al acestei puneri în scenă este clarificarea ţintelor lecturii în şcoală, a competenţelor şi atitudinilor pe care învăţătorul îşi propune, conform programei, să le formeze prin studiul literaturii. Scopul studiului literaturii în şcoală este formarea unor abilităţi (competenţe) pentru diverse tipuri de lectură: lectura de informare, lectura de plăcere, lectura instituţionalizată.

Şcoala are menirea de a forma un lector competent, dar şi un cititor care să-şi formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie

un cititor activ pe tot parcursul vieții. Faptul că programele actuale sunt puse sub semnul comunicării are drept consecință conceperea lecturii atât ca act de cunoaştere cât şi ca act de comunicare (textul devine astfel dinamic, fiind un dialog al receptorului cu textul, participare activă la procesul de reconstruire a sensurilor).

Pe de altă parte, activitățile de producere a mesajelor orale şi scrise pe marginea textelor discutate în clasă au o pondere importantă în cadrul orelor de literatură pentru că ele demonstrează nivelul abilităților de înțelegere, analiză şi interpretare ale fiecărui elev.

Principalele orientări în didactica lecturii pot fi sintetizate în trei modele: *modelul cultural,* centrat pe invatatorr, în care predomină transmiterea de informații despre text ca produs cultural, *modelul lingvistic* care solicită de regulă participarea activă a elevului, fiind asociat frecvent cu tehnici de analiză lingvistică, având un caracter pronunțat analitic, şi *modelul dezvoltării* personale centrat pe elev, în care predomină valorizarea reacțiilor personale în receptarea textului; accentul cade pe motivarea elevului pentru lectură prin corelarea temelor şi aspectelor întâlnite în textele literare cu experiența personală a acestuia. Fiecare dintre aceste modele are avantajele şi dezavantajele sale. Noile programe nu exclud niciuna dintre cele trei tendințe de studiu al literaturii, dar un accent prioritar îl au ultimele două modele. Pentru ca lectura să devină mai motivantă pentru elevi, există câteva principii considerate esențiale: lectura să fie centrată pe sensurile pe care un text le poate genera; lectura să fie interactivă (receptorul intră în dialog cu textul, pune întrebări, încearcă să formuleze răspunsuri personale); lectura să fie exersată (elevilor li se creează oportunități de a citi în scopuri diverse texte variate; profesorul foloseşte în mod consecvent la orele de literatură un algoritm de lucru cu textul); lectura să aibă un scop pe care elevii să-l poată identifica (plăcere, cunoaştere, descoperirea unor strategii de lectură etc.); lectura să fie încurajată (prin atitudinea personală a învățătorului care valorizează lectura, dar şi prin feed-back).

Nu este suficient ca învățătorul să fie de acord cu aceste principii, el trebuie să le pună şi în practică, în timpul orelor de literatură pe care le conduce.

Ora de literatură trebuie să se bazeze, în primul rând, pe lucrul cu textul. Aceasta înseamnă că în cadrul unei lecturi dirijate de către invatator, elevul deconstruieşte textul pentru a-i reconstitui semnificaţiile.

Judith Langer (2002) identifică patru relaţii care se creează între cititor şi text: a păşi din exterior spre interior - intrarea în lumea textului; a fi în interior şi a explora lumea; a păşi înapoi şi a regândi datele pe care le avem; a ieşi din lumea textului şi a obiectiva experienţa.

Învăţătorul trebuie să ghideze lectura, această călătorie a elevilor în lumea textului, astfel încât fiecare dintre ei să ajungă la o înţelegere personală a textului discutat, să nu dea verdicte privind interpretările pe care elevii le dau unor texte, să încurajeze notarea ideilor, împărtăşirea acestora şi confruntarea dintre ele.

Paul Cornea (1988) spunea în lucrarea sa *Introducere în teoria lecturii* „…că nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariţia cărţii, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viaţa oamenilor, că accelerarea progresului tehnic va fi mereu însoţită de remedierea compensatoare a unui spaţiu liber pentru închipuire, visare şi căutare de sens… Cred, vreau să cred că vom continua să citim, chiar dacă nu vor mai fi cărţi. O vom face, la nevoie, pe ecrane portabile sau fixe, de buzunar ori de mari dimensiuni, dar vom continua s-o facem câtă vreme vom persevera să gândim şi să producem bunuri simbolice."

Lolica Antipa,
prof. psiholog, Şcoala nr. 5, Vaslui

Biblioteca şi gustul pentru lectură

Misiunea, scopul şi obiectivele bibliotecii sunt specifice şi subordonate. Biblioteca devine o instituție cu un rol mult mai activ în mediul social, fără a-şi pierde dimensiunea culturală; ea asimilează şi reflectă, prin colecțiile şi serviciile oferite, modificările la nivelul societății. Misiunea bibliotecilor în general este dată de legea bibliotecilor:

În cadrul societății informaționale, biblioteca are rol de importanță strategică. Biblioteca – instituție, compartimentul sau structura specializată al cărui scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta şi a conserva colecții de cărți, publicații, alte documente specifice şi baze de date pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, educație sau recreere.

Cartea poate fi considerată un depozit complet al inteligenței omeneşti, conținând în filele ei cunoştințe, sensibilitate, fapte care se păstrează intacte un timp nelimitat. Având în vedere numărul destul de mare de cărți şi periodice pe care biblioteca le deține, cititorul se confruntă cu o serie de dificultăți de alegere şi selectare. De aceea, bibliotecarul vine în întâmpinarea utilizatorilor, inițiindu-i şi orientându-i, reuşind astfel să îmbunătățească substanțial relația acestora cu biblioteca.

Organizarea modernă a bibliotecii depinde în primul rând de baza materială a instituției şcolare din care face parte. Biblioteca este aranjată după anumite cerințe, iar volumele de cărți sunt în număr mult mai mare, pentru fiecare titlu. Cartea este o comoară fără de preț, care adună cele mai frumoase gânduri ale autorilor, pe care cititorii le pot folosi în voie. Personajele întâlnite în cărți şi faptele lor îl transpun pe cititor într-o lume reală sau imaginară în care şi el, cititorul, participă cu gândul, la lumea cărților, oferind răspuns la orice întrebare.

Cartea oglindeşte şirul de secole al omenirii, lupta sa pentru existență, speranța într-un viitor mai luminos, suferința şi bucuria; este un prieten credincios al omului, care arată drumul spre izbândă, te bucură, te şi întristează; îți este mereu la îndemână ca să o reciteşti sau să revii asupra unui pasaj, capitol peste care ai trecut în grabă sau ți-a

plăcut în mod deosebit. O carte citită bine te trimite la altele şi te invită la studiu, la cercetare pentru descoperirea de noi adevăruri – activitate permanentă ce stă la baza unei culturi generale trainice. [1] *Legea bibliotecilor nr. 334/2002, cap.I, articolul 1a*

Managementul de bibliotecă – văzut din unghiul celui ce slujeşte cartea – presupune arta acestuia de a dinamiza cu mijloacele de care dispune într-un timp dat, întreaga activitate din biblioteca şcolară. Reprezintă resursele de muncă ale bibliotecarului, inventivitatea as de a face din bibliotecă oaza de linişte aparentă în spatele căreia se ascunde o imnesă activitate tehnică de biblioteconomie dar şi o muncă cu un profund caracter educativ.

În biblioteca şcolii, se desfăşoară diferite activităţi în care bibliotecarul este organizator, ghid şi animator al învăţării. Prin biblioteca şcolii, se desfăşoară frecvent activităţi cu cartea, în acest mod stimulând interesul pentru lectură. Astfel, bibliotecarii au înţeles că se impune o atenţie mărită asupra statutului de îndrumători ai utilizatorilor.

În ceea ce priveşte consultarae bibliografiilor, la dispoziţia cititorilor se află o mapă care conţine totalitatea bibliografiilor elaborate pe diverse teme şi care este consultată cu precădere în domeniul pedagogic. Consultarea bibliografiilor existente se face mai ales în cee ace priveşte temele de interes ale momentului: bibliografii pentru cercuri pedagogice sau pentru sesiuni de comunicări.

Foarte importantă este încurajarea elevilor pentru a cere informaţii şi explicaţii suplimentare. A avea o informaţie înseamnă a atinge standardul minim, iar adevărata performanţă didactică presupune a opera cu informaţia asimilată într-un context şi chiar a o integra într-un sistem şi a folosi ceea ce a asimilat elevul într-un context. Atingerea etalonului de creativitate înseamnă competenţă informaţională şi egalizarea de şanse.

Rolul bibliotecarului contă în arta de a cere mereu celor în drept să conştientizeze rolul cărţii şi al informaţiei. Este arta de a face din propria profesie o ARTĂ.

Cecilia Vasilescu,
bibliotecar, Şcoala Nr. 5, Vaslui

Călătorie spre inimă şi minte...

motto:
“ Lectura face un om deplin , vorbirea un om priceput, iar scrisul un om exact .”
FRANCIS BACON

În ultima perioadă, s-a observat o scădere a interesului față de lectură. Sunt elevi care nu dețin o bibliotecă acasă, şi atunci şcoala, respectiv biblioteca, sunt cele care trebuie să trezească la elevi interesul şi dragostea pentru citit.

Una dintre problemele cu care se confruntă profesorii de limba şi literatura română este interesul scăzut al elevilor pentru lectură.

Constatăm cu stupoare că plăcerea de a citi este din ce în ce mai greu de cultivat, iar noi suntem puşi în situația de a găsi căile cele mai potrivite pentru a ne motiva elevii să citească nu din obligație, ci de plăcere o carte.

Unii dintre elevii noştri simt în mod natural plăcerea de a citi, alții trebuie să-şi descopere acest *entuziasm,* iar noi, profesorii de limba şi literatura română, suntem cei care trebuie să-i motivăm, îndrumăm, în acest demers.

În cadrul orelor de literatură română, motivarea elevilor de a lectura nu ține doar de motivația intrinsecă, abilitățile profesorului de motivare jucând un rol foarte important.

Plăcerea de a lectura apare în timp, iar rolul profesorului este acela de a-i încuraja pe acei elevi a căror plăcere de a citi întârzie să apară.

Oricât de mică ar fi motivația elevului, gradul acesteia se poate modifica în funcție de ceea ce se întâmplă în clasă.

Din nefericire, nu există o formulă magică prin care să ne motivăm elevii aşa încât aceştia să se îndrepte spre lectură, însă în conceperea unui demers motivațional trebuie să ținem seama de câțiva factori: percepția despre necesitatea lecturii, atitudinea față de lectură, interesul subiectului, dorința de a pătrunde în plan ficționar, experiența

de lectură, experiențele de viață trăite, valorile, nevoile, dorințele, răbdarea etc.

Cu toții simțim nevoia să mai schimbăm din când în când "cărările" pe care le-am bătut sau nu, ani de-a rândul. Lucrând cu copii de diferite vârste, mai devreme sau mai târziu, mai greu sau mai uşor, se porneşte în călătoria spre *centrul inimii*. Realizăm că, noi, dascălii, avem datoria morală de "a-i citi" şi de a-i îndruma, de a-i ajuta spre a-şi găsi locul şi rolul în viață: trebuie să pornim la drum spre copii şi alături de copii, nu în fața lor!

Apar astfel *teme de reflecție:*

1. Care ar fi cauzele care determină slaba sau insuficienta receptare a mecanismelor cititului/ lecturii, la unii copii?
2. Care ar trebui să fie atitudinea unui cadru didactic față de elevii care intâmpină dificultăți?
3. Ați avut sentimentul că o mare parte din colegii noştri, cadre didactice, au trăit deziluzii legate de rolul lor în societate? Care ar fi argumentele care anihilează aceste deziluzii?

Pe cât de variate sunt problemele copiilor, pe atât de diferite sunt şi atitudinile adulților față de acestea. Nepăsarea este, totuşi, cea mai gravă dintre toate...Experiența didactică dovedeşte că nu există clasă în care să nu se găsească aşa numiții copii cu "probleme". Aceste *probleme* sunt diferite de la caz la caz:

- Unii nu pot fi atenți, nu se pot concentra;
- Alții nu înțeleg ceea ce li se explică sau nu îi interesează;
- Unii sunt timizi şi se izolează;
- Alții sunt impulsivi, agresivi cu cei din jur;
- Unii sunt instabili din punct de vedere motric;
- Alții incapabili să comunice, să relaționeze etc.

Importanța cunoaşterii acestor *probleme* are un rol determinant în proiectarea strategiilor didactice şi, ca un corolar, în asigurarea succesului şcolar.

Este de menționat, în acest sens, şi rolul manualelor alternative, implicațiile acestora, instrumente de lucru în eficientizarea procesului instructiv-educativ. Este imperios necesară eliminarea discordanțelor, astfel încât demersul educativ să devină o continuitate firească, fără

sincope şi fără implicații negative asupra psihicului elevului, asupra fondului său emoțional, dar şi asupra posibilităților sale receptive.

Dificultățile sesizate în procesul citirii/ lecturii îşi au izvorul în perioada de însuşire a limbajului, în prima copilărie(perioada antepreşcolară).

În general, copiii care au crescut într-un mediu "sărac" din punct de vedere educațional, sunt cei care manifestă întârziere în dezvoltarea limbajului.

Cunoaşterea reală, a fiecăruia dintre elevii noştri ar diminua simțitor numărul celor inadaptați.

Învățarea cititului este una dintre cele mai dificile etape din viața unui şcolar. Nu este de mirare dacă mulți vor întâmpina dificultăți. O corectă identificare a cauzelor indică şi drumul de parcurs spre soluționarea acestora.

Este certitudine: *cartea trece printr-o criză profundă*, la nivel național, dar şi la nivel internațional. *Interesul pentru lectură scade rapid*, pe măsură ce calculatorul oferă informații utile într-un timp record! Imaginea are un impact mult mai puternic decât cuvântul scris şi este receptată cu mult mai mare uşurință. **Copiii citesc din obligație!**

Un elev, care inițial nu are nicio atracție pentru lectură, pe măsură ce acumulează cunoştințe care îl interesează, şi, pe baza lor dobândeşte capacități şi competențe pe care nu şi le-ar fi bănuit, va trece de la *motivația extrinsecă,* la cea *intrinsecă, satisfacția* fiind produsul al însăşi activității de învățare. Trebuie dezvoltată motivația intrinsecă la elevi, ținând cont de faptul că dirijarea motivației în clasă e o " artă": cere *intuiție*, dar şi *experiență*. *Interesul pentru lectura* se poate stârni prin demonstrația că aceasta este:

a. O sursă de informare;
b. O sursă de plăcere.

Este util scrisul/ cititul: **cum altfel aş putea citi la desenele animate, preferate?; *cum aş putea să-mi cumpăr singur ceea ce-mi doreşte inimioara?*...este glasul copilului care a înțeles că singurul care se poate ajuta este chiar **el**!...Şi peste ani, cu certitudine va fi " devoratorul de literatură", i-a simțit...*gustul*! Ține de mine, cadrul didactic: ca toate acestea să devină, încet, încet, *realitate!*

Pentru aceasta am iniţiat un proiect de parteneriat cu biblioteci din şcoală şi oraş care vizează a-i învăţa pe elevi să privească cartea ca pe un minunat şi statornic om, ca pe o cămară cu multe provizii, vrea să-i familiarizeze cu manifestările cultural-artistice cum ar fi: şezătoarea literară, concursuri pe teme literare, expoziţii de carte, lansări de carte, etc.

Acest proiect îşi propune să sădească în sufletele copiilor dorinţa de a citi, şi deprinderea aceasta să devină o obişnuinţă şi cartea să fie un prieten nedespărţit al acestuia.

Lectura suplimentară ne devine familiară din anii de şcoală. Selectarea lecturii suplimentare revine învăţătorului care cunoaşte cel mai bine afinităţile sufleteşti ale elevilor precum şi conţinutul educativ necesar într-o anumită etapă a dezvoltării lor. Dacă elevul începe a citi din curiozitate şi insistă motivat fiind şi de aprecierile primite la clasă, el va realiza progrese:

- prin informaţie
- prin deprinderea cititului coerent, conştient
- prin implicarea afectivă
- prin însuşirea unui vocabular expresiv .

Proiectul de parteneriat facilitează înlăturarea unor bariere de comunicare, se clarifică unele probleme frecvent întâlnite în practica didactică şi se va înscrie în direcţia de dezvoltare a învăţământului în cadrul reformei.

Să nu uităm că, literatura nu e doar o forma de cunoaştere ci şi una de destindere, iar biblioteca este o instituţie care se implică activ în educaţia copiilor prin oferta de carte. De accea colaborarea între şcoală şi bibliotecă se dovedeşte a fi un fapt necesar care ar trebui să stea în atenţia tuturor cadrelor didactice. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei imprejurări decât unei cărţi căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot aşa precum umbra unor stejari seculari se datorează căderii unei ghinde pe pământ prielnic.

"Să-ţi placă să citeşti înseamnă să dai ceasurile de plictiseală, de care nu poţi scăpa în viaţă, pe ceasuri de încredere"

MONTESQUIEU

utilizată în egală măsură atât în domeniul cărților pentru copii cât şi în cel al monografiilor asupra fizicii moleculare.

Ultimul punct de vedere al ISO precizează că documentarea este un ansamblu de tehnici privind adunarea şi prelucrarea permanentă şi organizată a informațiilor specializate aflate în seriale, rapoarte, alte documente, în vederea stocării, regăsirii şi diseminării lor în sprijinul utilizatorilor.

Munca de documentare este în mare măsură aceeaşi atât pentru bibliotecari cât şi pentru documentarişti. Atât biblioteconomia cât şi documentarea au acelaşi scop: utilizarea tuturor metodelor şi proceselor posibile privind accesul deplin al beneficiarilor la toate tipurile de informații.

Comparând bibliotecile cu centrele de documentare putem spune că sfera de activitate a bibliotecilor este mai vastă decât ale centrelor de informare, ea începe cu problemele pedagogice ale activității cu cei mai tineri cititori şi se încheie cu acumularea surselor de informare necesare dezvoltării social-economice şi tehnico-ştiințifice a societății.

Deosebirea fundamentală între biblioteconomie şi documentare nu este de concepție ori structură, ci de dotare. Dezvoltarea funcției documentare a bibliotecii are în vedere nu numai adunarea şi depozitarea literaturii pe specialități ci şi răspândirea informației în folosul diferiților oameni cuprinşi în munca de cercetare.

Pregătirea profesională a bibliotecarilor şi a documentariştilor a fost, este şi va rămâne una dintre problemele fundamentale celor care se ocupă cu achiziționarea, prelucrarea şi difuzarea documentelor şi a informațiilor extrase din ele.

Bibliografie:

Ghidul de informatizare a bibliotecilor mici şi mijlocii
Studii de biblioteconomie – M. Regneală
Lumina slovei scrise - vol II 2004

Irina Găluşcă,
bibliotecar, Şcoala nr. 2, Huşi

Deschizători de suflete şi cărți

Munca bibliotecarului şcolar se suprapune cu axa sistemului educațional şi presupune efort continuu, eşalonat, pentru a pune în valoare percepția şi inteligența elevilor, sensibilitatea lor, deschiderea acestora către valorile morale şi materiale. În niciun alt loc ca în bibliotecă nu sunt mai cu răbdare folosite tehnicile de îndrumare a lecturii şi de selectare a publicațiilor.

Bibliotecarul este profesorul care predă mereu aceeaşi lecție: cea de iubire a limbii şi neamului său şi nu se opreşte decât atunci când e convins că a ajuns la mintea şi inima elevului.

Într-un context coordonat de programele şcolare şi ținând cont de particularitățile de vârstă sau pregătire, zi după zi, etapă după etapă, parcurgem cerințele după lectură şi informare ale elevilor noştri.

Se impune ca mediul oferit de bibliotecă să fie intim, iar materialele documentare bogate în informații să fie expuse cu ocazia oricărui eveniment istoric şi literar. Bibliotecarul trebuie să fie prietenul care generează discuții incitante pe teme ce pot fi apoi amplu studiate şi corect lămurite. Astfel, în bibliotecă, se înfiripează deseori dezbateri, chiar şi în contradictoriu pe diverse teme, şi învățăm că, fără dicționare, enciclopedii, instrumente de lucru, cele mai folosite, nu se poate.

Un popor hărăzit de Dumnezeu cu aşa mulți creatori de artă, de literatură, de realizări ştiințifice, nu are voie să-i uite. Copiii noştri trebuie învățați să-i respecte şi să şi-i amintească.

Pentru a simți şi a înțelege frumosul care oglindeşte icoana sufletului, în raftul bibliotecii aşteaptă gestul de a alege şi a deschide cartea potrivită. Aşa se explică de ce nu a fost uitat niciodată „1 Decembrie 1918” sau „24 Ianuarie 1859” când bibliotecarul, profesorul de istorie şi elevii îmbracă aceste zile în haine de sărbătoare.

Din acelaşi motiv, în fiecare an, data de 15 ianuarie, zi încărcată de semnificații deosebite este aşteptată cu nerăbdare atât de către profesor cât şi de elevi. Cărțile se deschid, pentru că despre Eminescu nu ştim niciodată totul. Născut din plămădeala acestui pământ, esența sufletului, ştiinței şi instinctului acestui neam, eminescu rămâne sărbătoarea noastră veşnică. Ce altă încununare a muncii noastre poți dori, decât lumina de pe chipul unui tânăr care, îndrumat de noi,

capacitatea de înțelegere a copiilor, capacitatea de asimilare, de exprimare a cunoștințelor pe care ei şi le însuşesc. La acest stadiu dezvoltarea vorbirii presupune activități de intercomunicare .

Stimularea limbajului o realizăm prin toate activitățile din grădiniță. În mod concret în cadrul activităților de educare a limbajului prin metoda conexiunilor interdisciplinare, se aduce contribuție esențială la precizarea, îmbogățirea şi nuanțarea vocabularului copiilor printr-o serie de cuvinte şi expresii noi precum şi la formarea unor trăsături morale pozitive. De exemplu, prin lectura povestirii *Căprioara*, de Emil Gârleanu s-a realizat îmbogățirea şi precizarea sensului unor metafore cum ar fi:*ochi îndureraţi, fiinţă fragedă, fugă fulgerătoare, salturi îndrăzneţe, prevăzătoare, zberet adânc,sfâşiitor, botul mic, catifelat şi umed, muşchiul gros, cald ca o blană*, cuvinte care în mare parte au intrat în vocabularul activ al copiilor.După câtva timp de la ascultarea acestei povestiri un număr tot mai mare de copii au manifestat schimbări în comportamentul lor, devenind mai sensibili, mai atenți şi grijulii cu persoanele din jur şi interesați să folosească cât mai multe cuvinte - însuşiri în vorbire la momentul potrivit.

Utilizarea permanentă a materialelor informative din bibliotecă ne ajută în lărgirea orizontului de cunoştinţe sub toate aspectele. În cadrul activităților de dimineață pe arii de stimulare copiii sunt lăsați să se indeletnicească sub observare discretă din partea educatoarei. Prin vizitele făcute la bibliotecă se organizează spectacole; cântec, joc şi voie bună unde copiii; lecturează din ansamblul de cunoştinţe predate anterior.

O concluzie importantă este că accesul la o colecție diversă din bibliotecă este unul din elementele esențiale în încurajarea copiilor să citească, având mereu în fața ochilor, poate cea mai cuprinzătoare definiție a actului magic al lecturii, pe care a dat-o cronicarul român Miron Costin...*că nu iaşte alta mai frumoasă şi mai de folos în toată viaţa omului zăbava decât cetitul cărţilor….*

prof. Larisa Potorac
Grădinița Băcăoani, Vaslui

Cartea în opoziție cu mass-media şi internetul

Un adevărat şi înțelept proverb românesc ne spune: *Cartea face omul – om, ca altoiul pomul-pom* Aceasta înseamnă recunoaşterea faptului că înălțarea la adevărata şi deplina conştiință a omului se realizează prin mijlocirea cărților, că prin ele se moşteneşte de la înaintaşi, şi se transmite urmaşilor patrimoniul culturii şi al civilizației naționale, al culturii şi credințelor universale.

Dar ce este cultura? În conversația obişnuită, cuvântul cultură sugerează o formă de artă superioară: operă, balet, muzee etc.. O persoană cu un anumit grad de cultură este definită ca fiind rafinată, sofisticată, având cunoştințe despre arte şi capacitatea de a le aprecia. În acest sens, cultura este o caracteristică a individului. Totuşi, sociologii şi antropologii folosesc termenul în sens mai larg.

De-a lungul timpului s-au dat multe definiții culturii, şi în toate s-au găsit elemente comune. Cultura este o caracteristică a unei societăți, a unui individ. Cultura este tot ceea ce este învățat în cursul vieții sociale şi transmis din generație în generație. Apelând la aprecierile antropologului Ralph Linton putem spune: *Cultura este ereditatea socială a membrilor unei societăți* Cultura defineşte şi pune la dispoziția membrilor unei societăți hrană pentru a o mânca, haine pentru a le purta, limbă pentru a o folosi, valori pentru a face aprecieri, idei pentru a le ghida comportamentul şi practici pentru a le urma. Pe scurt, cultura dă formă vieții sociale şi o organizează.

În zilele noaste o întrebare dramatică a început să se rostească tot mai des: Dispare cartea? Atrofierea vizibilă a plăcerii lecturii întăreşte forța acestei prevestiri cât se poate de sumbre. Calculatorul a ieşit la atac şi e gata să ocupe terenul. Oare perspectivele sunt atât de grave? Oare bate la uşă sfârşitul unei civilizații de secole care a transformat dulcea zăbavă într-un gest de înălțare spirituală?

Aceste întrebări se rostesc de obicei la răspântii ale istoriei umane. E limpede că, odată cu apariția şi dezvoltarea explozivă şi parcă puțin nestăpânită a computerului, un nou drum se deschide pentru omenire. E un drum ce creşte şi şerpuieşte din celelalte ce străbat civilizația umană. Limbajul calculatorului e de fapt, într-o bună măsură,

o translație într-un câmp nou al scrisului, o continuitate cu valori schimbate şi convieţuire de valori vechi şi noi.

Istoria omenirii e presărată de multe situații oarecum asemănătoare. Când a apărut televiziunea nu puțini au prezis moartea cinematografului, a cărui istorie abia trecuse de o jumătate de secol. Prezicerea nu s-a adeverit. Cinematograful nu numai că nu a dispărut, dar a cunoscut şi cunoaşte epoci de înflorire, în plus, unul dintre canalele sale de expansiune e tocmai televiziunea.

Trăim cu speranța şi de ce nu cu certitudinea, că la fel se va întâmpla şi în cazul cărții, pentru că nimic nu poate, înlocui plăcerea din clipele de dinaintea somnului, a lecturii unei pagini. Nu e vorba doar de voluptatea tactilă, ci libertatea de neînlocuit de a călători nestingherit cu gândul, unde gândul nu gândeşte, pe care ți-o dă într-un chip particular şi irepetabil lectura. Dar, ca şi în cazul cinematografiei, cartea va continua să existe şi în veşminte electronice, ceea ce nu-i va afecta esența, chiar dacă o va lipsi de unele dintre darurile ei de neînlocuit, care l-au făcut pe Arghezi să exclame: *Carte frumoasă, cinste cui te-a scris.* Transformarea cititorului virtual într-unul real ar fi marele premiu al cărții în România contemporană. Pentru aceasta e nevoie de cărți interesante şi de mediatizarea lor într-un mod profesionist. E imposibil ca o parte din ele să nu atingă sensibilitatea adolescentului *posedat* de internet. Pe de altă parte, un sistem educațional care asigură promovarea – uneori cu note foarte mari – doar pe baza memorării manualului este inept şi creator de mutanți cu chip uman.

Dintre toate expresiile loisir-ului cultural, cea mai alarmant este scăderea interesului pentru lectură. Observația este valabilă atât pentru literatura de cultură generală, cât şi pentru cea de specialitate. Cauzele sunt multiple şi diferite: sărăcia, provocările economice ale tranziției, concurența televiziunii şi, mai ales, fascinația internetului. Adolescenții noştri confundă de multe ori cartea cu manualul, pentru tânărul licean cartea intră în aceeaşi categorie cu şcoala, iar sistemul educațional din România este încă tradiționalist, învechit, plictisitor şi ineficient şi la fel este percepută şi cartea.

Cauza principală a *crizei lecturii* şi a distanțării cetățeanului român de carte este schimbarea de mentalitate şi de context istoric, odată cu anul 1989. Nu mai este la modă să-ți *mobilezi casa* cu cărți, nu

mai este eficient să citeşti sau să cumperi carte la metru. Pentru o bună parte din noi, stilul de viaţă favorit a devenit cel din mediocrele seriale americane sau din telenovelele sud-americane. Astfel de emisiuni TV etalează o anumită opulenţă şi, prin urmare, cartea devine un corp *străin*, plicticos şi neadecvat. Chiar dacă nu apar probleme de ordin financiar, nu înseamnă că vor cumpăra mai multe cărţi ci că timpul liber este consacrat unor modalităţi cu totul diferite de consum social.

Trăim într-un secol în care informaţia înseamnă putere. Ea este astăzi mai generalizată ca oricând. Individul contemporan este realmente bombardat din toate părţile cu mesaje: mass-media, grupul de apartenenţă, grupul de referinţă, chiar şi strada, toate au acest rol. Dintre acestea se detaşează ca importanţă mass-media, al cărei volum de cunoştinţe revărsat zilnic în lume depăşeşte orice închipuire. Astfel, ziarul reprezintă o sursă serioasă şi valoroasă de informaţie, ce joacă un rol important în a-i ajuta să interpreteze evenimentele; în ciuda acestor declaraţii generale, nu toată lumea foloseşte ziarul cu scopul de a afla informaţii despre evenimente. Unii cititori utilizează ziarul drept sursă indispensabilă de informaţii despre ce se întâmplă, ca instrument de sprijin în interpretarea evenimentelor. Ziarul oferă şi un sentiment de siguranţă într-o lume incertă. Utilizarea în acest scop a ziarului, face îndeobşte din lectura sa un adevărat ritual. Lectura devine un obicei, o ceremonie, oricum, o activitate care nu mai poate fi evitată.

Dintre toate canalele însă, televiziunea, cu o ofertă din ce în ce mai mare de posturi care emit 24 de ore pe zi, indică cel mai bine starea de fapt. Televiziunea, îmbinând transmiterea imaginii şi a sunetului, este cel mai important canal mass-media.

În zilele noastre televiziunea ne-a învăţat cât de puternică este capacitatea de penetrare a realităţii în sufletele noastre prin intermediul imaginii şi tot de la televiziune am învăţat cât de uşor se poate manipula gândirea oamenilor tocmai datorită puterii ei de-a imita lumea reală.

Avalanşa informaţională contemporană, noutăţile ce intervin într-un ritm din ce în ce mai alert în domeniul tehnologiei informaţionale, concurenţa pe care alte suporturi o fac minunatei cărţi, conduc la întrebările: Cărţile sau mass-media şi internetul ? La care dintre ele apelăm când avem nevoie de informaţii? Care din ele sunt mai practice? Este adevărat, mulţi români se lasă ghidaţi de zicerea

"suntem în secolul XXI, tehnologia e în plină dezvoltare, internetul e la mâna oricui, mult mai practic şi mult mai rapid, cel mai bun mod de a culege informaţii, televizorul functionează non-stop". Plăcerea de a citi o carte s-a diminuat de-a lungul vremii. Dacă acum câteva zeci de ani, în lipsa unui televizor, fiecare membru dintr-o familie oarecare îşi găsea timp liber şi se izola într-un colţ pentru a se delecta cu ultimul roman poliţist/SF/dragoste apărut pe piaţă, în prezent, acele romane moştenite de la părinţi sau bunici zac prăfuite pe rafturile bibliotecii personale. Nici bibliotecile şcolilor nu mai au parte de „clienţi" ca în anii trecuţi. Profesorii sunt conştienţi că elevii lor au devenit mult prea comozi pentru a lectura sute de pagini şi mai bine dau un „search" pe Google ca să scoată rezumatul întregii poveşti, însă mai există şi cadre didactice care ţin cu dinţii de tradiţie şi aproape îi obligă pe tineri să citească romanul respectiv.

Suntem în secolul XXI, tehnologia este dezvoltată, iar toate acestea constituie o fereastră către toate apariţiile lumii, dar acest lucru nu înseamnă deloc dispariţia sau desfiinţarea cititului. În ziua de azi internetul acordă avantajul găsirii rapide a informaţiilor acesta fiind primul lucru la care apelăm pentru că pur şi simplu e mai rapid şi mai practic, pe când în partea cealaltă, romanele scrise cu măiestrie oferă cititorului plăcerea de a parcurge o întâmplare, aventură, acţiune în suspans sau ce alte denumiri aţi mai vrea voi să le daţi. Internetul te informează rapid pe când cărţile te "îmbogăţesc spiritual" de aceea înclinăm să credem că farmecul cărţii nu se va pierde din cauza internetului. Avantajul cititului este în special îmbogăţirea limbajului, descoperirea abilităţii de a vorbi convingător, plăcut, de a creea o impresie plăcută celui cu care porţi o conversaţie. Cartea şi internetul sunt menite, în ziua de azi, să acopere două lucruri diferite din viaţa omului: informarea şi îmbogăţirea culturală.

Apariţia internetului a generat comparaţii cu inventarea tiparului. Din punctul de vedere al tehnologiei, ca şi al impactului social, comparaţia este perfect valabilă, doar că tiparul a facilitat numai producţia de carte. Plăcerea lecturii şi implicit a interesului pentru carte apăruseră însă mai devreme, după ce romanii au creat codexul, legând filele pe o latură şi făcând astfel manipularea mai comodă. Asemenea tiparului, internetul facilitează în mod direct răspândirea informaţiilor.

Inițial, mas-media a fost percepută ca agent anti-socializator, un factor de perturbare, impus din exterior pentru a împiedica procesul legitim de socializare, asigurat de familie, şcoală, religie sau de grupul de apartenență. Ulterior, mass-mediei i s-a recunoscut rolul de formare a reprezentărilor sociale ale unei societăți date. În ansamblul ei, mass-media ajută la sintetizarea experiențelor individuale şi corelarea lor într-un sistem coerent.

Mass-media avea în trecut capacitatea de a aduce anumite probleme în centrul atenției publice şi de a crea ştiri, dar cuvântul vorbit era considerat cel mai viabil pentru răspândirea informațiilor economice şi politice. De-a lungul timpului, „sistemul mass-media a devenit din ce în ce mai necesar pentru atingerea consensului social, coordonarea activităților politice şi economice la nivel național, mobilizarea cetățenilor în perioade de criză, de amenințare sau pentru alte scopuri sociale" (M. L. DeFleur, S. Ball-Rokeach, *Teorii ale comunicării de masă*, Polirom, Iaşi, 1999, p.321). În acoperirea nevoilor celor care frecventează media, fiecare dintre acestea se aseamănă mai mult cu vecinii imediați: televiziunea este mai frecvent înlocuită de radio sau de cinema, presa scrisă de carte sau de radio, cinematograful de televiziune sau de carte. În acest fel, clasificarea media nu ar mai porni de la distincția clasică între media scrise şi media audio-vizuale, ci de la aspecte psihologice şi sociale care însoțesc utilizarea lor. Punctele comune din aceasta perspectivă se stabilesc nu numai ca urmare a asemănărilor tehnice între media, ci şi a unor asemănări la nivel de conținut sau al contextelor sociale de utilizare.

Şi totuşi, bibliotecarul din mine, încheie cu o pledoarie pentru carte şi lectură. Cartea, lectura, cititorul, sunt concepte care cu greu pot fi cuantificate, ele reprezentând fenomene psiho-sociale care, cu siguranță, transcend procesul obiectiv de uniformizare pe care îl reprezintă calculatorul. Fără o mare dragoste pentru frumos şi adevăr, fără renunțări şi sacrificii, nu se poate ajunge la făurirea unei culturi adevărate pentru un popor. O alternativă onorabilă nu există deoarece dincolo de acest proces intelectual se află diletantismul, provizoratul, superficialitatea, într-un cuvânt – periferia culturii, moartea sufletească lentă, după cum ne spunea marele Nicolae Iorga că *lenea e sinucidere blândă*

Dincolo de orice metaforă pur decorativă, cartea este o fereastră spre universul exterior şi o punte inefabilă spre cel interior. Plăcerea lecturii îşi anulează însă impactul, pierzându-şi reverberaţia lăuntrică, dacă nu se suprapune dorinţei de a cunoaşte, de a descifra alfabetul aspru şi inepuizabil al vieţii. Prin lectură, devenim mai bogaţi, o bogăţie al cărei echivalent nu este acumularea materială, ci dobândirea respectului pentru valorile morale etern valabile, fascinaţia pentru frumosul din natură şi din noi înşine căci, aşa cum spunea S. Mallarmé,

Totul în lume există pentru a sfârşi într-o carte.

Bibliografie:

1. Ardelea, Dan; Ionescu, Sorin. *Management modern*, Editura Niculescu, Bucureşti,1999;
2. Constantinescu, Virgiliu; Stoleru, Paul. *Sociologie, manual pentru clasa a 10-a, Istorie-Ştiinţe sociale*, Editura Didactică şi pedagogică,R.A., Bucureşti, 1998;
3. Cornea, Paul. *Introducere în teoria lecturii*. Ed. a -2a., Polirom, Iasi:, 1998;
4. DeFleur, Melvin L., Sandra Ball-Rokeach, *Teorii ale comunicării de masă*, Polirom, Iasi, 1999;
5. Miftode, Vasile. *Metodologia sociologică*, Editura Porto-Franco, Galaţi, 1995;
6. Pruteanu, Octavian; Ghiţă, Eugen. *Managementul calităţii totale*, Editura Junimea, Iaşi, 1998;
7. *Revista Tribuna învăţământului*, nr.877, 4-10 decembrie 2006, pag.8;
8. *Idem*, Nr. 859-860, 7-20 august 2006, pag.20;
9. *Idem*, Nr. 830, 9-15 ianuarie 2006, pag.12.

Iulia Rotaru,
*bibliotecar, Colegiul Tehnic **Al. I. Cuza**, Bârlad*

Bibliotecarul azi

Trăim un timp al prefacerilor, un mileniu care aduce noi cerințe educaționale. Acestea impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. Vechiul şi noul sunt două tendințe care se opun şi din confruntarea lor se naşte esența. Desigur, în funcție de tendință vom găsi susținători ai metodelor tradiționale conform cărora elevul trebuie să memoreze tot ceea ce îi dictează profesorul suveran, sau susținători ai metodelor moderne conform cărora demersul didactic se centrează pe elev şi are în vedere transformarea acestuia din obiect al procesului didactic în subiect al propriei deveniri.

Subiectul ce ne interesează este bibliotecarul şcolar.

Plecând de la funcția social umană a şcolii contemporane şi anume forma fundamentală de pregătire a noilor generații pentru inserția socială economică morală etc se poate înțelege noua menire a bibliotecarului şcolar.

Noile finalități ale învățământului cer nu numai un corp profesoral deschis înnoirilor şi bun cunoscător al ştiinței şi artei, al practicii umane contemporane, ci şi mijloace didactice, tehnice şi umane pentru a se putea integra în contemporan şi a pregăti la înalt nivel noile generații.

Mijloacele şi instrumentele de învățare s-au diversificat. Astfel, în contextul învățământului modern, se vorbeşte de complexe multimedia (film, computere, video disc, video text etc).

Asistăm, pare-se, la o ofensivă a vizualului cu ajutorul noilor mijloace tehnice. Dar, chiar şi în țările în care şcolile au cel mai înalt nivel de dotare (învățarea asistată pe calculator, terminale în camera de lucru a elevilor etc) biblioteca şi cărțile rămân mijlocul fundamental de formare umană. Cercetările din neuro-ştiință şi din ştiințele despre cunoaştere relevă în mod cert şi susțin că studiul cărții, lectura acestora, acționează ca cel mai puternic agent în formarea oamenilor ca ființe gânditoare, producându-se evoluția propriului nostru creier.

Biblioteca şcolară reprezintă deci principalul laborator de învățare, conceput ca un sistem *input-output* al cărui nucleu îl constituie informația ce are ca rezultat procesul. Cel care supraveghează şi reglează această bază de date este, lesne de înțeles, bibliotecarul şcolar.

Societatea cunoaşterii

Creşterea coeziunii sociale prin asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor membrilor societății (indiferent de poziția socială, origine etnică, abilități, vârstă, sex, vederi politice sau religioase, localizare geografică) la serviciile specifice SI-SC şi oferirea de şanse egale privind obținerea beneficiilor acestui nou model de societate - creşterea bunăstării şi **a** calității vieții (noi locuri de muncă, creşterea productivității şi reducerea timpului de muncă, noi forme de educație şi acces la valorile culturale, îmbunătățirea comunicării sociale şi a posibilităților de exprimare a opiniilor, îmbunătățirea stării de sănătate şi a securității individuale) cu protejarea drepturilor cetățeanului şi consumatorului.

Informatica restabileşte nu numai unitatea matematicilor pure şi a celoi aplicate, a tehnicii concrete şi a matematicilor abstracte, dar şi cea a ştiinţelor naturii, ale omului şi ale societății. Reabilitează conceptele de abstract şi de formal şi împacă arta cu ştiința, nu numai în sufletul omului de ştiință, unde erau întotdeauna împăcate, ci şi în filosofarea lor.

Grigore C. Moisil *(1906-1973)* - Computer Pioneer Award of IEEE (1996) Inventarea şi utilizarea calculatorului a revoluționat dezvoltarea societății contemporane, astfel că se vorbeşte astăzi din ce în ce mai mult despre conceptul de *societate informațională.* De altfel, încă din 1997, *N. Moore* sublinia, în raportul prezentat la UNESCO, cele patru aspecte ce definesc parametrii societății contemporane [3]:

- informația este o resursă a organizațiilor şi persoanelor fizice, devenind o sursă de bunăstare a firmei şi a individului;
- informația stă la baza unor noi ramuri economice, în dezvoltare rapidă;
- informația poate fi utilizată în comun fără a se consuma;
- dezvoltarea TIC (l'l'&C) revoluționează activitățile fundamentale ale societății umane: afacerile, învățământul, guvernarea, managementul întreprinderii.

Idealul omenirii este însă acela de a atinge stadiul de *„societate global informațională"* şi, pentru aceasta, e necesar, după cum afirmă *O' Brian,* să se parcurgă cele patru stadii (valuri) [3, 8]:

• stadiul întreprinderii informatizate (1970 - 2010) - primul val;
• stadiul oamenilor cunoscători interconectați (din 1980) - al doilea val;
• stadiul societății global interconectate (a început din 1991) - al treilea val
• stadiul societății global informatizate (va începe după 2010).

Acest ideal corespunde de fapt dorinței omului de *a cunoaşte* cât mai mult şi de aceea termenii fundamentali care definesc paradigma societății contemporane devin, în mod firesc, *informația, cunoaşterea şi comunicațiile mijlocite de calculator.*

Ca ştiință, *Informatica* este caracterizată de cele mai spectaculoase evoluții în impactul acesteia asupra activității omului. Calculatorul înglobează tehnologii la care omul nici nu visase. Deşi, de-a lungul vremii utilizarea calculatorului uneori a fost privită cu rezervă, astăzi majoritatea oamenilor sunt convinşi de performanțele şi utilitatea calculatorului în toate domeniile de activitate. Astăzi, încă din şcoala primară elevii află de impactul calculatorului în viața lor. Din aceste motive, sistemele educaționale ale țărilor sunt concepute să implementeze strategii de dezvoltare orientate spre utilizarea calculatorului, atât în fonnarea inițială, cât şi în formarea continuă. La începutul secolului XXI se poate afirma că la baza proceselor/evenimentelor ştiințifice, tehnologice, economice, sociale, culturale etc, se află informația şi cunoaşterea.

Dezvoltarea explozivă a tehnologiilor software şi hardware a făcut posibil ca astăzi tehnologiile informatice şi serviciile Internet să fie utilizate în toate domeniile de activitate: educație, cercetare, economie, sănătate, comerț, turism, afaceri, apărare etc. S-au dezvoltat aplicații pentru tranzacții financiare on-line, comerț on-line, servicii multimedia on-line, e-Learning, reviste on-line, biblioteci electronice, servicii de căutare a informațiilor pe rețea etc. Astăzi, aspectele economice ale unei firme sunt legate de imensul potențial al tehnologiilor WEB, iar sistemul educațional al unei țări nu poate ignora impactul acestor tehnologii față de obiectivele urmărite prin educație. Web site reprezintă tot mai mult un aspect determinant al oricărei activități/afaceri. WEB-ul este una din cele mai importante unelte de comunicare/cunoaştere pe care le are la îndemână o companie / firmă /

instituție /organizație, necesitând însă o serie de investiții care nu pot fi făcute dacă se iau în calcul doar soluțiile ieftine. Societatea cunoaşterii. e-Learning si software educațional.

Astăzi, specialiştii ce îşi desfăşoară activitatea într-un anumit domeniu, sunt confruntați cu probleme diverse şi complexe. Multe dintre acestea necesită utilizarea *calculatorului* şi *produselor software*. Complexitatea activităților, competițiile de toate felurile, eficiența şi randamentul în activitate, reclamă utilizarea celor mai performante produse hardware şi software. Se constată explozia instrumentelor şi metodelor oferite de *tehnologiile informației şi comunicației* (IT&C), de sistemele de calcul, de echipamentele periferice cu funcții diverse. Programele de cercetare, dezvoltare şi inovare sunt în număr dir ce în ce mai mare, iar rezultatele nu se lasă aşteptate. În acelaşi timp, *perfecționarea continuă,* cunoaşterea şi utilizarea noilor cunoştințe din domenii de activitate trebuie să fie deziderate majore ale fiecărui specialist. Şi sub acest aspect, Informatica şi Tehnologiile informației şi comunicației, oferă tehnologii e-Learning şi Software educațional. Cercetarea ştiințifică, dezvoltarea tehnologică şi, cu deosebire, inovarea, reprezintă, alături de sistemul educațional şi sectorul de tehnologie a informației şi comunicațiilor, unul din pilonii de bază ai construirii Societății bazate pe Cunoaştere. Aflată într-un proces de restructurare şi reorganizare, cercetarea românească şi-a redus dramatic, în ultimii 14 ani, atât numărul de institute şi cercetători, cât şi dimensiunea anuală a bugetului. Mai mult, aceste elemente au condus, indirect, la o reducere a nivelului de colaborare ştiințifică internațională, la pierderea unor contacte interinstituționale şi interumane, au redus capacitatea de a participa cu propuneri concrete de proiecte de cercetare ştiințifică în cadrul programelor internaționale care oferă fonduri pentru această activitate. În noul context global al competiției pe baza inovării ştiințifico-tehnologice.

Consiliul Uniunii Europene a elaborat programul *"Spațiul* European al Cercetării" (ERA-European Research Area), lansat în 2002. Acest program constă în a forma baza unei piețe libere interne pentru inovare. În calea realizării acestui obiectiv se află o serie de piedici legate de realizarea liberă şi eficiente a proceselor de transfer inovativ. În acest sens, U.E. doreşte să elimine rămânerea în urmă a U.E. față de

Japonia şi S.U.A. Deşi U.E. este o forță de cercetare majoră, aceasta este deficitară în transferul rezultatelor științei în inovație și performanță economică. În vederea lichidării decalajului în domeniu cheie al inovării, U.E. a lansat *"Strategia Lisabona 2000"* ce fixează ca obiectiv strategic principal, ca în perspectiva anului 2010, U.E. să devină "cea mai competitivă şi *dinamică economie bazată pe cunoaştere* din lume, capabilă de c creştere economică durabilă care să ofere locuri de muncă mai multe şi mai bune, şi o mare coeziune socială".

Construirea unei *societăți informaționale* (ce va reprezenta trecerea la *societatea cunoaşterii)* nu se poate realiza fără cercetare şi proiecte de investiții atât în domeniul TT&C, cât şi în domeniul educației. Dezideratul final fiind competența, nicio tehnologie, nicio teorie, nicio abordare nu va elimina sau neglija relația profesor-elev. Toate vor fi instrumente comode şi eficiente la îndemâna, atât a profesorului, cât şi elevului /studentului. Uneori, aceste instrumente pot fi unice față de instrumentele tradiționale din educație.

Unele reprezentări pot fi reproduse sau simulate doar prin intermediul calculatorului care oferă metode şi tehnici privind *grafica, animația, sunetul*. De exemplu, reprezentările 3-dimensionale sau evoluția unor fenomene fizice, chimice, biologice, etc. care se desfăşoară dinamic, nu pot fi reprezentate sau studiate decât folosind calculatorul. *Competența* implică experiență în rezolvarea problemelor dintr-un anumit domeniu de activitate. *Competența şi experiența în rezolvarea problemelor* se pot obține doar dacă permanent se are în vedere interdependența *realitatea fizică-realitatea virtuală*, şi dacă se întreprind eforturi pentru *însuşirea de noi cunoştințe,* pentru conoaşterea corespunzătoare a tuturor aspectelor privind *modelul fizic*, respectiv *modelul virtual*, aspecte determinate de particularitățile problemelor de rezolvat dintr-un anumit domeniu. De exemplu, un informatician care elaborează programe pentru rezolvarea diverselor probleme, trebuie să aibă competențe. Tehnologiile de e-learning ce sunt răspândite azi sunt rezultatul evoluției, atât a metodelor pedagogice şi psihologice din educație, cât şi a tehnologiilor IT&C *(tehnologii Web, tehnologii multimedia, tehnologii de comuniație).*

şi procedee pedagogice ar folosi. „Nu e cultură absorbirea manualelor didactice de către mulți premianți ai *liceelor noastre. Cine se mărgineşte la zădărnicirea publicațiilor frivole şi la mecanismul strict didactic al manualelor rămâne depărtat şi sălbăticit, în afara luminii auguste a adevăratei culturi din care se poate decurge îmbunătățirea raporturilor dintre popoare şi, în sfârşit, pacea."*(Sadoveanu, M. Marturisiri, Bucureşti, E.S.P.L.A, 1960, p.366) În viața multor tineri, biblioteca joacă un rol covârşitor. În ea şi-au petrecut anii adolescenței mii de oameni de cultură şi de ştiință. Nicăieri nu se poate forma şi întreține mai cu efect gustul pentru lectura bună decât în atmosfera îmbietoare la citit a unei biblioteci, oricât de modestă ar fi ea. Rafturile încărcate cu atâtea scrieri din toate domeniile, mesele cu cititorii aplecați cu răbdare asupra cărților, liniştea abia tulburată de foşnetul filelor întoarse cu multă grijă, totul îmbie la lectură şi la meditație.

Biblioteca singură, oricât de bine dotată ar fi şi oricâte condiții materiale s-ar crea, nu este totdeauna suficientă. Sufletul ei este bibliotecarul, modestul funcționar de altădată, salariatul conştient de astăzi, ridicat la rangul de „îndrumător al tineretului", în acest domeniu. Aceasta nu este o simplă figura de stil, ci, o realitate confirmată de activitatea multor mii de bibliotecari şi şcolari.

Bibliotecarul şcolar trebuie să fie la curent cu toate lucrările de specialitate, să citească multă literatură, pentru a putea să recomande elevilor cărțile cele mai accesibile sau cărțile cele mai bune din domeniul care îi interesează pe aceştia. Acesta, conştient de misiunea lui, se documentează şi în probleme de pedagogie şi psihologie, pentru a sti cum să procedeze cu elevii în diferite împrejurări, să le cunoască particularitățile de vârstă şi interesele în funcție de aceste particularități. Cunoscând mai bine sufletul copiilor, apropriindu-se cu dragoste de ei, recomandându-le cărți atractive, dar şi instructive, sfătuindu-i cum să păstreze cărțile şi cum să le citească, bibliotecarul devine un adevărat educator, un prieten al cititorilor, un om priceput şi stimat. Munca bibliotecarului nu este simplă, dacă nu se mulțumeşte numai cu înregistrarea cărților, făcând oficiul simplu de a împrumuta mecanic şi fără nici un discernamânt cărțile cerute.

Bibliotecarul care îşi iubeşte meseria şi doreşte să contribuie cu ceva la instruirea şi educarea tineretului păstrează o strânsă legătură cu

profesorii şi cu diriginţii claselor, se informează de ce cărţi au nevoie mai mult elevii, urmăreşte planurile editoriale, întocmite din vreme, tabele de cărţi necesare pentru buna dotare a bibliotecii, se preocupă de întreţinerea fondului de cărti, ţine o strictă evidenţă a mişcării cărţilor. Lucrând astfel, organizat, bibliotecarul poate să furnizeze diriginţilor, profesorilor şi directorului şcolii multe date utile pentru educarea şi instruirea elevilor.

Munca bibliotecarului va fi încununată de succes, numai dacă va fi bine planificată încă de le începutul anului şcolar, cu obiective precise şi cu aprecierea concretă a tuturor măsurilor care se vor lua în vederea aducerii la îndeplinire a acestora. În ultimii ani, specialiştii în materie subliniază cu hotarâre rolul deosebit al bibliotecii în educaţia şi autoeducaţia oamenilor. *Astăzi, mai mult ca oricând, biblioteca este o instituţie de cultură complexă şi de o uimitoare diversivitate şi elasticitate în adaptarea la condiţiile pe care le oferă mediul social în care se dezvoltă* (Balaet, Dumitru 1968).

Bibliotecarul şcolar are o sarcină educativă de mare răspundere. El trebuie să-şi facă simţită prezenţa, să ştie să-şi dezvăluie în modul cel mai adecvat măreţia tainelor, să-i cunoască bine pe cei ce doresc să-i devină cititor, să-i ofere fiecăruia cărţile şi instrumentele muncii cu cartea necesare pentru şcoală, pentru viaţă. În ansamblul atribuţiilor educative ce revin bibliotecii şcolare, cartea devine doar unul dintre instrumentele activităţii de bibliotecă.

Bibliotecarul şcolar, sau cel care îndeplineşte această funcţie, trebuie să cumuleze calităţi de pedagog şi psiholog. În sprijinul lui vin şi celelalte cadre didactice (diriginţii, profesorii de diverse specialităţi şi toţi ceilalţi factori care concura la educaţia elevilor). Aceasta cu atât mai mult cu cât tendinţa generală a şcolii moderne constă în a-i învăţa pe elevi „cum să înveţe” în aşa fel încât, ulterior, fiecare să poată dobândi singur cunoştinţele de care va avea nevoie şi pe care şcoala nu i le poate asigura în volumul necesar şi cu rapiditatea cu care apar. Dezvoltarea furtunoasă ştiinţei şi tehnicii zilelor noastre cere un număr tot mai mare de profesionişti dotaţi cu o gândire capabilă să facă faţă cerinţelor noi şi diverse. Alături de asigurarea însuşirii temeinice şi într-un ritm accelerat a noilor cunoştinţe ştiinţifice de caăre elevi şi studenţi, cerinţa obiectivă a epocii noastre, este necesară formarea unei gândiri

Farmecul lecturii

Puterea cărții nu stă în formele ei, ci în esența pe care o îmbracă. O esență binevoitoare asupra marilor primejdii, trecerea şi singurătatea, tăcerea, depărtarea, haosul. În relațiile cu acestea, cartea este un sfetnic de lumină, tezaur şi unealtă, alter-ego şi obşte, o alcătuire fără de care n-am şti să închipuim lumea de azi.

În vârtejul schimbării şi al prefacerii din această epocă, privirea tuturor este îndreptată spre statornicia cărții, ca şi asupra puterii ei.
Cartea, poate mai mult decât celelalte medii, la un loc, tocmai prin forța de simbol total al cuvântului şi prin complicitatea ei desăvârşită cu omul. Cartea şi cititorul formează un cuplu discret, frumos şi trainic. Pe foile cărților se aud în acelaşi timp murmuru valurilor memoriei, furtunile prezentului şi țipetele de pescăruş ale viitorului. Puterea cărții se împleteşte prin calitatea cultului lecturii.

Formarea deprinderilor de lectură este motivată de rolul pe care aceasta îl are în formarea personalității copilului şi adolescentului, în principal şi a spiritului uman de-a lungul întregii vieți.

Vârstele tinere reprezintă cea mai importantă perioadă de acumulare şi dezvoltare a personalității, pe plan fizic, psihic şi spiritual iar în cadrul acestora, adolescența reprezintă vârsta opțiunilor şi afirmării de sine. Noua identitate care se construieşte în adolescență, mai ales pe parcursul studiilor, este în măsură să profileze modele şi idealuri de viață prin definirea sensurilor şi a năzuințelor de autorealizare. Maturitatea tinerilor n-ar fi posibilă fără un dialog cultural continuu cu lumea cărților şi a oamenilor purtători de valori culturale.

Un instrument intelectual fundamental, desprins în şcoală şi perfecționat în cursul studiilor, lectura constituie principala capacitate culturală prin acre tinerii asimilează valorile culturii şi devin ei înşişi activi în cultură. În activitatea tânărului licean, are deja largi şi complexe potențialități formative ce depăşesc simpla tehnică de înmaganizare a informațiilor, întrucât presupune judecăți de apreciere şi raționamente comparative, descifrează sensuri şi semnificații valorice, suscită spiritul critic al gândirii, stimulează satisfacții afective – motivatoare.

Universul lecturilor didactice, inițiat prin cuprinzătoare bibliografii recomandate tinerilor în şcoală, constituie un important ghid orientativ, menit să organizeze scara valorilor culturale ce trebuie progresiv urcată spre piscurile excelenței spirituale. Dincolo de obligativitatea lecturii asociate învățării şcolare, şi în strânsă corelație cu aceasta, sau ca o prelungire preferențială, este lectura tinerilor din timpul liber.

Lectura din timpul liber a tinerilor poate deveni o importantă modalitate de acumulare a capitalului cultural-spiritual, dacă mesajul cărții este însoțit de conştiința valorilor autentice şi se adresează cititorilor cu intenții pozitive, respectându-i ca personalități echilibrate, şi dacă tinerii acordă lecturii de calitate atenția cuvenită în ansamblul lor ocupațional.

Din nefericire, în sinceritatea lor, mulți tineri recunosc faptul că în prezent, printre ocupațiile preferate de ei în timpul liber, lectura ocupă un loc marginal, cele mai atractive modalități de petrecere a timpului libel fiind: vizionări tv. Şi cinema, discoteca, plimbările, audițiile muzicale, sportul. În aceste cazuri, lectura se reduce la selectarea „celor mai importante cărți" din literatură. Frecvent circulă printre liceeni şi sunt comentate în grup, cărți gen „Sandra Brawn", „Horror", „acțiune şi violență" şi „ alte scrieri comerciale şi scenarii preluate din filme pe potrivă". Asemenea lecturi negative nu sunt de găsit în rafturile unei biblioteci şcolare, dar pentru că prezintă o atractivitate facilă şi sunt tentante prin mirajul oglinzilor deformatoare, acestea pot fi oricând găsite în standul din stradă.

Acele lecturi, pe care tinerii le selectează după principiul plăcerii sau chiar şla întâmplare, (imitație în grup), nu reprezintă ceea ce reprezintă a fi „ o lectură adecvată nivelului spiritual cultural al unui licean „ iar tinerii sunt conştienți de acest lucru, când apreciază: „spune-mi ce citeşti, ca să-ți spun cine eşti".

Influența nefastă a lecturilor negative, (ca şi a producțiilor video sub culturale), asupra conştiinței şi personalității tinerilor nu se resimte imediat şi direct în conduită dar se sedimentează în primul rând prin deformare principiilor valorice şi a mentalităților asupra vieții. Chestionați a supra modului în acre concep ei stoparea influenței negative a lecturii asupra conduitei tinerilor liceeni răspund: editurile

Dialogul artelor

Tema se înscrie în seria activităților consacrate educației estetice – o latură a activităților de educație desfăşurate în şcoală.

Formarea şi modelarea tinerilor este o sarcina grea dar care presupune şi nebănuite satisfacții. Pe lângă eforturile făcute pentru pregătirea ştiințifică, tehnică a tinerilor, un loc deosebit trebuie să ocupe educația morală, estetică, pentru receptarea şi respectarea valorilor, a frumosului, a binelui. Cărările viitorului n-ar duce nicăieri fără aceste valori, oricâtă ştiință ar acumula omenirea… *De sufletul nostru să grijim, să-l luminăm, sufletul nostru să-l înfrumusețăm cu lucruri bune şi frumoase şi să-l hrămin cu cuvântul lui Dumnezeu, să îngăduim lui Dumnezeu cu fapte bune* – spunea *Cazania* lui Varlaam.

După ce a trecut de homo faber, homo sapiens, omul şi-a dat seama de superioritatea sa asupra adversităților naturale şi sociale, şi-a dat seama că se poate detaşa de ele, că este singura ființa care râde şi şi-a spus *homo ridens*. Apoi a considerat că ceea ce defineşte cele mai multe activități omeneşti este caracterul lor de joc, munca, ceremonialul social, războiul, arta şi homo ridens a devenit homo ludens.

Fiecare element al realității materiale, fiecare mişcare a spiritului capătă pentru un om o dimensiune în plus, aceea a sensului. Tot ce intră în raza conştiinței sale devine incadrabil într-o rețea complexă în ochiurile căreia această ființă făuritoare, gânditoare, surâzătoare, jucăuşa, prinde lumea pentru a putea acționa asupra ei şi omul devine homo significans, ființa care conferă semnificații. Omul cunoaşte lumea şi o creează. În domeniul artistic această creație este mai evidentă pentru că grație capacității sale de a semnifica, omul făureşte din elementele materiale – piatră, culoare, sunet, literă scrisă, realități noi inexistente înaintea apariției sale pe pământ – operele de arta.

Împreună cu alte unelte ale spiritului, finul bisturiu disociativ al ştiinței, flacăra de sudură a filosofiei, vraja artei ne-a făcut să urcăm de-a lungul mileniilor de la ființa abia iesită din vălmăşagul instinctelor biologice, la omul veacului nostru.

O anumită sclipire a culorilor, o anumită ritmare a formelor materiale, o anumită armonizare a acestor vibrații ale aerului care sunt

sunetele, capătă prin creația artistică calitatea de semn înzestrat cu virtutea de a provoca emoții şi idei. Ochiul şi urechea ne sunt solicitate de lumini, culori, forme şi sunete ale lumii înconjurătoare. Dar semnificația unor prozatori, poeți, pictori sau muzicieni contemporani ar fi mută, dacă nu s-ar întemeia pe ceea ce în adâncul sensibilității artistice umane a modelat arta mileniilor, a veacurilor, a deceniilor precedente. Michelangelo nu l-a anihilat pe Praxitelex ci dimpotrivă, l-a presupus aşa cum Bach n-a putut apărea decât în spațiul auditiv creat de poliforma lui Palestrina. Chipurile Maicii Domnului şi Mariei Magdalena, zugrăvite în icoane, după natură, sunt magistral surprinse în lucrările muzicale ale lui Palestrina. Astfel, de la cuvântul scris al bibliei am văzut zugrăvite scenele bibliei şi am ascultat muzica inspirată de acest cuvânt. Pentru madrigalurile sale laice Palestrina s-a folosit adesea de versurile lui Petrarca. Cu o mare varietate de mijoace de expresie el ştie să redea zbuciumul dragostei nefericite. În madrigalurile religioase care conțin multă viață şi veridic, reflectă plastic trăsaăurile liricii de dragoste populare sau din "Cântarea cântărilor".

A uita că Eminescu, şi Enescu, Arghezi şi Sadoveanu, Luchian şi Petraşcu, Ciucurencu şi Irimescu, Blaga şi Marin Preda au făcut cu putință receptivitatea noastră pentru literatură şi arta ultimelor decenii, înseamnă a manifesta un nihilism cultural, străin spiritului modern. Andre Malroux a arătat pe drept cuvânt că una din coordonatele acestui spirit modern este "cunoaşterea muzeului imaginar" adică a creației artistice a tuturor vremurilor şi de pe toate meridianele. Orizontul nostru estetic ar fi îngust dacă n-ar cuprinde în raza lui Iliada şi Miorița, tragediile lui Shakespeare, poezia lui Eminescu şi a lui Puskin, romanele lui Balzac şi ale lui Dostoievschi, simfoniile lui Beethoven şi Rapsodia lui Enescu, autoportretul lui Rembrandt şi peisajele lui Andreescu. Năzuim să ne cunoaştem pe noi înşine prin operele de artă care ne exprimă gândurile, emoțiile, iluziile şi speranțele.

S-a spus că poezia, muzica, pictura, dansul sunt sortite să producă plăcere. Mi se pare mult mai potrivit dacă s-ar potrivi despre bucuria artistică, plinătatea emotivă, clocotul afectivității în complexitatea noastră umană.

Arta este una dintre valorile umane care presupune nu numai creația dar şi existența unui factor pentru receptarea ei. Ea presupune un

limbaj propriu, un vehicul de comunicare a mesajului. Oricine dintre noi poate deosebi o poezie de un tablou, un film de o catedrală gotică, o simfonie de o statuie, dar totodată ştim şi simţim că în aceste opere de artă atât de diferite există un "ce" comun care ne îndeamnă să le evaluăm conform unui criteriu unic, sub aspect comun, deosebindu-le de alte forme în care se manifestă spiritul. Cu toţii ştim că un tablou este compus din linii şi culori, ca poezia se compune din cuvinte şi simfonia din note muzicale, ca filmul îl formează fotografiile în mişcare, adică elementele diferite, din limbaje diferite, dar pentru care există totuşi un criteriu comun ce ne incită chiar să alăturăm aceste elemente.

În experienţa noastră cea mai curentă, elogiem liniile armonioase sau muzicalitatea culorilor, plastică sculpturală a unei strofe, desenul elegant al unei fraze muzicale, ne servim de termenii unei categorii de artă pentru a pune în relief valori aparţinând unei alte categorii. Aceasta deoarece avem conştiinţa că toate aceste elemente, atât de sensibil diferite care constituie fiecare un mijloc expresiv specific unei arte, reflectă în cele din urmă o valoare unică, imaginea. Într-adevăr, o operă de artă, fie ea poetică, muzicală sau picturală, rămâne întotdeauna manifestarea exterioară a unei viziuni interioare şi a sentimentului care o animă. Benedette Crace scria "Dacă luăm o poezie oarecare şi vrem să stabilim prin ce anume se caracterizează, discernem prezenţa a două elemente: un complex de imagini şi sentimentul care îi insuflă viaţa. Poeziei lui Leopardi i se reproşează imaginea vizuală, lăudându-i-se imaginea muzicală, care formează adevărata substanţă a poeziei.

O artă nu există de sine stătătoare, decât atunci când îşi realizează operele prin mijloace aparte, proprii numai ei, folosindu-se de un alfabet de semne care să-I aparţină şi de mijloace care să o caracterizeze (Ion Cantacuzino – Estetica 1935).

Realitatea transpusă în imagini cu ajutorul vorbelor a dat literatură. Mişcarea liniilor şi atitudinea au născut dansul. Masa şi jocul formelor a dat arhitectura. Din proporţii armonioase s-a născut arhitectura. Îmbinarea sunetelor a scornit muzica. Pus în slujba adoraţiei sacre, dansul s-a întovărăşit cu vorba şi a dat ceea ce mai tarziu trebuia

să devină teatru: amestec de atitudine, mişcare şi cuvânt. Apoi, viaţa exprimată prin mişcarea luminii, poezia imaginii a dat arta ecranului.

Sunt numeroase cazurile în care problemele artei trăiesc în literatură: problemele de pictură la Balzac şi Zola, probleme ale muzicii la Stendhal, Rolland, Goethe. George Călinescu se mişca, cu o siguranţă erudită în universul arhitectului Ioanide, Verdi al lui Werfel face parte din aceste scrieri care ştiu sa dea viaţă literară unui moment din istoria muzicii. Cele mai vechi ilustraţii sunt la subiectele religioase. Zugrăvirea Apocalipsului în cuvinte şi desenele lui Durer pe aceleaşi teme. Sculpturile lui Michelangelo îi inspiră versurile lui Gianbattista Storzi şi versurile lui Dante inspiră sculptura şi versurile lui Michelangelo. Numeroase opere literare au inspirat opere cinematografice de balet, muzicale.

De aici rolul şi menirea noastră de a îndruma şi influenţa tânărului cititor spre o informare completă, pentru receptarea completă a fenomenului artistic. Emoţia artistică resimţită la citirea unei poezii trebuie îmbogăţită cu imaginea unei picturi, cu audiţia unei piese muzicale. Trebuie să îndrumăm tânărul cititor care doreşte să pătrundă adânc în tainele unei civilizaţii să asocieze informaţiei scrise, muzica specifică acelei civilizaţii, specificul artei populare, arhitecturii, etc.

Prin mijloacele specifice muncii noastre, trebuie să atragem atenţia asupra literaturii de referinţă colecţia de albume de artă, mijloace audio sau video de care dispune biblioteca şi care pot completa o lectura, o informaţie. Putem atrage atenţia asupra ilustraţiei unui text, unei coperţi deosebite, care aparţin unui artist de valoare. O bucată muzicală, o expoziţie de albume de artă poate trezi interesul pentru lectura bibliografiei acelui autor. Concursuri pentru ilustrarea unei bucaţi literare sau muzicale, pentru interpretarea unei piese muzicale cu subiect din literatură, sunt câteva mijloace care ne stau la îndemânî în realizarea actului de educaţie estetică pentru care suntem investiţi.

Dana Barbu
Bibliotecar, Şcoala specială "Aurora", Vaslui
Maria Leonte
Şcoala Puşcaşi, Vaslui

Întoarcerea la copilărie

Pornind pe firul unei ape ce poartă numele de Simila, după un drum şerpuit cam de un ceas, un ceas şi jumătate, simți dintr-odată în nări un aer curat cu o uşoară adiere de răşină. Măreția bătrânului codru al Floreştiului ți se arată în toată splendoarea lui.

O aşezare liniştită departe de forfota oraşului, îți dă senzația că eşti undeva în trecut.

Rămăşițele unei alei cu tei, îți şoptesc că te afli deja pe urma paşilor lui "Bădița Mihai" din Ipoteşti. La capătul acestei alei, pe la 1865, s-a deschis pentru prima oară porțile primei şcoli. Generații de copii i-au trecut pragul aducând în sufletul lor crâmpeie de amintiri care vor constitui mai târziu țărmul la care vor ancora ori de câte ori valurile vieții îi vor izbi cu putere.

Aici, în această feerie, m-am născut şi eu şi, în această şcoală am descifrat pentru prima oară tainele abecedarului. Am avut şi eu, ca toți copiii, un Domn Trandafir al meu şi cine ar fi bănuit atunci că viața îmi va purta paşii dincolo de catedră?! De multe ori amintiri dor pentru că poartă amprenta trecutului nostru, a istoriei vremurilor apuse. O istorie a propriului nostru eu în care realitățile erau percepute altfel-mai aspre, mai dure, iar noi eram mai ordonați şi mai disciplinați. Cu toții ştim că istoria nu moare niciodată, dar trebuie să recunoaştem că trecutul încă ne mai dă putere.

Nostalgia copilăriei ne cuprinde adesea şi, fără voie, ne trezim făcând comparații, predicții între ce a fost, ce este sau ce va fi.

În genere acceptăm mai greu noul şi, nu pentru că nu ne-ar place, ci pentru că a pătruns prea brusc în viețile noastre, îndepărtând rând pe rând urmele trecutului, trecut care ne reprezintă pe noi, generațiile adulte.

Privind pe copiii de astăzi, ca dascăl, te simți oarecum descumpănit şi măcinat de întrebări al căror răspuns nu te mulțumeşte pe deplin. E ca şi cum ai fi pierdut ceva pe drum, iar golul rămas l-ai umplut cu altceva, dar pe care îți este teamă să îl foloseşti.

Privindu-te în ochi copilul aşteaptă de la tine ceva nou, ceva fascinant, ceva care să-l capteze şi să-l facă să pătrundă în misterele

lumii înconjurătoare. Aici însă se naşte o mare dilemă-ca dascăl eşti pregătit să-i oferi ceea ce el aşteaptă de la tine? Te poți desprinde de vechile metode pe care le-ai aplicat cu sârg, ani în şir, şi pentru care chiar ai fost apreciat la vremea respectivă? Poți înțelege noul? Îl stăpâneşti ca să îl poți explica? Este sau nu eficient? Cînd nu ştii cine ar trebui să te lămurească? Fiecare dascăl e frământat astăzi de astfel de temeri. Trăim într-o altfel de societate în care cunoaşterea şi comunicarea îmbracă forme noi. Avalanşa de noutăți, de informații de multe ori ne ia prin surprindere, ne depăşeşte. Nu numai pe noi dascălii, dar mai cu seamă pe părinți. Tentațiile străbat drumul copilului din familie şi până la şcoală.

De multe ori avem senzația că ceva scapă de sub control. Nu mai ştim parcă de unde să începem şi unde să ne oprim, ce instrumente inteligente de comunicare să folosim pentru a modifica eficient modul tradițional de rezolvare a problemelor zilnice, de stopare a promovării unui nou stil de viață ce tinde spre vulgarizarea culturii, spre promovare non-valorii şi a unor false modele comprtamentale. Şocantul, senzaționalul şi absurdul au început să guverneze din ce în ce mai mult interesul societății actuale. Copiii se simt atraşi spre aceasta, pentru că nu au puterea şi nu sunt pregătiți să deosebească binele de rău, frumosul de urât. Aici ar trebui să intervenim noi, şcoala, pentru că totuşi şcoala este, sau ar trebui să fie, principalul factor de susținere al schimbărilor din societate. Ea trebuie să intervină pentru schimbarea mentalității oamenilor, al stilului lor de viață. Să le cunoască şi să le înțeleagă nevoile. Pentru a cunoaşte toate acestea trebuie să te implici în problemele şcolii şi ale societății, dar ca să te implici îți trebuie dăruire, pasiune.

Câți dintre dascăli mai au această dăruire? Condamnați la tăcere supunere şi uneori la umilințe, împovărați de griji îi întâlnim astăzi tacuți, mergând disciplinat pe drumul sinos al cunoaşterii. Cu sufletul mare cât galaxia, măria sa dascălul asemeni unui pui de căprioară, nu ştie că se aseamănă cu sfinții. Ei au dăruit. El se dăruieşte semănând pulberi peste semințele ce stau gata să încolțească.

Mă întreb atunci cu-adâncă amărăciune-ce se va întâamplacu bădița Vasile"cu pupăza", „cu cireşul mătuşii Mărioara","cu caprele Irinucăi..." cine le va mai răsfoi astăzi, când roboții şi săbiile ninja se

încricişează frenetic în imaginația copiilor. Poate că nu ar trebui să disperăm ci... să ne aducem aminte că atât dascălii cât şi elevii au un singur profesor-dragostea.

Iubirea pentru copilul de lângă noi ar trebui să sfarme toate barierele necunoscutului. Pentru el să fim capabili să ne însuşim noul în forma accesibilă vârstei lui.

Pentru că dincolo de realitatea atacurilor mediatice, de agresivitatea fluxurilor informaționale, de comunicare, de receptare a noului există şi dorința de a evada din obişnuit.

Și ar fi nedrept să rămânem indiferenți față de progresul tehnologiei, al societății. Trebuie să încercăm să ne educăm în beneficiul nostru, folosindu-ne de receptivitatea, viziunea şi creativitatea copiilor şi tinerilor. Cu siguranță un popor educat va genera o evoluție de calitate a societății. Un popor educat îşi respectă întotdeauna valorile, nu-şi uită niciodată trecutul şi acceptă noul adaptându-se din mers la schimbările ce inluentează în bine evoluția societății moderne, în care dezechilibrele valorice impuse de modă, nu mai sunt cazuri izolate, disparate, particulare, ci provocări universale.

Afecțiunea, răbdarea, înțelegerea, seriozitatea, optimismul şi obiectivitatea trebuie să-l transforme pe dascălul de astăzi într-un ajutor real, un ghid pentru elevii săi, iar clasa într-un adevărat laborator în care copiii învață să existe. Comuniacrea bazată pe sinceritate şi încredere trebuie să fie o oază ce luminează întregul traseu al cunoaşterii copiilor.

Și totuşi atunci când nu reuşesc să fac totul aşa cum mi-am dorit, mă întorc iar şi iar la copilărie, la satul meu şi mă întreb cu sfială în gând:

„-Unde am greşit, domnule învățător?

Biatricea Manea
Şcoala nr. 8, Vaslui

Curcubeu peste timp

Răsfoind lucrarea "*Curcubeu peste timp",* apărută în 2010 la editura ieşeană Pim, îmi vin în minte spusele domnului prof. univ. dr. Ion Stoica : *Bibliotecile se nasc din încredere în cei de azi, din dragoste pentru cei de mâine şi din prețuire pentru cei de ieri.*

Volumul este coordonat de Muza Maftei, Veronica Anton, Gica Ursanu, Andrei Teodor Huiban, Teodor Pracsiu, foşti directori ai Casei Corpului Didactic Vaslui şi de către doamna Valentina Lupu, nume recunoscut în breasla noastră, cea care a patronat mulți ani biblioteca acestei importante structuri educaționale. *Curcubeu peste timp* este un remember ilustrat cu declarații ale participanților la diverse activități şi invitați speciali şi fotografii menit sa puncteze rolul formativ pe care l-a avut şi îl are de-a lungul anilor această instituție, centru de formare permanentă a slujitorilor învățământului preuniversitar din acest colț de țară. Este evidențiat si rolul bibliotecii, activ centru de documentare şi formare pregătind cadrele didactice în tainele informării şi documentării, în metodele de diseminare a acestor cunoştințe în rândul elevilor.

Valentina Lupu a dat dovadă de-a lunul anilor de profesionalism, tenacitate, optimism, seriozitate, spirit de echipă, fiind un excelent organizator al unor manifestări care au adunat bibliotecari din toate colțurile țării. A ținut foarte mult la autoformarea sa, materializată prin participări la IFLA, la Conferințele Naționale ale Asociației Bibliotecarilor (aşa cum s-a numit ea de-a lungul timpului).

Întotdeauna activitățile organizate la Vaslui au fost extrem de bogate în informație, dense în conținutul abordat, lăsând loc meditației după terminarea acestora. A încercat să prezinte nu doar propria bibliotecă, ci bibliotecile județului din sate şi oraşe, fiecare dintre acestea având o particularitate prin care se distinge. În întreaga activitate a fost un adevărat model profesional, pasionat de meserie, altruistă, gândind la evoluția profesiei. A avut o permanentă neliniște profesională: aceea că autoritățile ar putea să nu înțeleagă la timp adevărata valoare a problemelor sociale şi educaționale legate de societatea informației, nefolosind suficient competențele bibliotecarilor şi ale serviciilor oferite de către biblioteci! De aceea, la manifestările

care au avut loc a ținut să fie prezenți și factorii responsabili de evoluția bibliotecilor, să cunoască problemele cu care se confruntă aceşti pedagogi fără catalog. Biblioteca a invitat de-a lungul anilor personalități ale societății româneşti care au un cuvânt de spus în procesul educativ-formativ, dar şi în evoluția profesiei. Trebuie menționate consemnările şi imaginile acestor personalități : Ion Stoica, Mircea Regneală, George Anca, Mihai Petrescu, Emil Vasilescu, George Corbu, Gheorghe Sărac, Pelaghia Popescu, Voichița Dragomir, Constanța Dumitrăşconiu, Nicolae Busuioc, Teodor Sandu, Horia Zilieru, Nina Ilie.

Lista invitaților ar putea mult continua. Se remarcă preocupările Casei Corpului Didactic privind stabilirea unor colaborări şi cooperări cum ar fi acelea cu colegii din R. Moldova, a unor formatori francezi pentru înființarea Centrelor de Documentare şi Informare din şcoli, a vizitei unei japoneze implicate într-un proiect pentru dezvoltarea copiilor cu dezabilități.

Lucrarea prefațată de Teodor Pracsiu cuprinde gândurile şi aprecierile pe care le face Mihai Petrescu, un bibliolog format la vechea şcoală de specialitate din țară, activității desfăşurate de Valentina Lupu, specialistă care a primit din partea municipalității vasluiene o plachetă pentru merite deosebite în promovarea culturii, pentru întreaga sa carieră, gest meritat cu prisosință având în vedere comunicarea permanentă cu specialiştii din țară prin numeroasele articole şi studii publicate, prezență activă la tot ceea ce a însemnat viața culturală şi şcolară la Vaslui.

Iată cum o ieşeancă, pasionată de meseria îmbrățişată, contribuie la formarea generațiilor într-un oraş în care dacă doreşti poți face imposibilul posibil distrugând frontierele care îngrădesc spiritul.

Cartea–album este o incursiune în activitatea unei biblioteci dintr-o instituție care se ocupa de formarea personalului din învățământ, dar şi o prezentare a unei cariere, a unui model de bibliotecar care prin activitatea desfăşurată a făcut cunoscut numele instituției în care şi-a desfăşurat cea mai mare parte din activitate.

Nicoleta Marinescu
manager şi evaluator formator european în info-documentare

Învățămintele unei reuniuni naționale

Biblioteca şi provocările clipei

Conferința națională cu titlul *Biblioteca –centru de documentare şi informare* ,desfăşurată recent la Vaslui, a reunit bibliotecari ai caselor corpului didactic din țară, cadre didactice din spațiul universitar şi preuniversitar, inspectori şcolari, publicişti , invitați, constituindu-se în tr-o modalitate de abilitare profesională într-un moment socio-economic şi cultural nu doar tensionat ci şi complex şi contradictoriu. Au luat parte, între alții, prof.Muza Maftei, consilier la Direcția Formare Continuă (M.E.C.T.S.), prof.univ. dr. Mircea Regneală, director general al B.C.U. *Carol I* Bucureşti, Constanța Dumitrăşconiu (B.C.U.Bucureşti), Sorin Stratilat (Biblioteca Pedagogică Națională *I.C.Petrescu* Bucureşti), prof. Mihaela Cososchi, inspector şcolar general (I.S.J.Vaslui), prof. Andrei Teodor Huiban, director al C.C.D. Vaslui.Tema implicită a reuniunii, locul şi rolul bibliotecarilor din C.C.D. –uri în documentarea şi formarea continuă a cadrelor didactice, s-a cristalizat gradual, timp de două zile şi jumătate , în maniera expuneri-dezbateri-vizite-schimburi de experiență , cu un tâlc final incontestabil şi persuasiv. Criza multilaterală a societății româneşti – generată de factori obiectivi şi subiectivi – impune o regândire a condiției bibliotecarului astăzi, în strictă corelație cu ingrata condiție a şcolii, a administrației publice centrale şi locale, a comunităților, a elevilor, a părinților, a educatorilor. Fetişizarea calculatorului şi a Internetului reprezintă o exagerare în condițiile în care cititorul adevărat trebuie întors cu fața către cetate şi spre valorile perene ale spiritului. Marota digitală ar trebui cumva vestejită, căci, în fond, computerul nu este decât un instrument de informare şi de lucru şi nimic mai mult, dar nici mai puțin, o fereastră deschisă spre lume şi spre multiple potențialități informaționale, dar nu lipsită de capcane şi de efecte perverse. Acestei viziuni întrucâtva conservatoare i s-a răspuns cu o proiecție curajoasă a bibliotecii informatizate a viitorului. De altfel, învățămintele – atât cele formale cât şi informale – au sensibilizat participanții şi sperăm că le-a şi influențat într-o anumită măsură motivațiile şi opțiunile

CUPRINS

1. Tipărite, ideile cuceresc spiritele
Mihaela Veronica Cososchi
2.Practica lecturii şi constituirea spațiului public
Andrei Teodor Huiban
3. Bibliotecile caselor corpului didactic – centre metodologice
cu rol în formarea continuă a bibliotecarilor şcolari *Muza Maftei*
4. Bibliotecarul de ieri şi de astăzi *Mircea Regneală*
5. Bibliotecarul şcolar şi biblioteca sa *Constanța Dumitrăşconiu*
6. Informatizarea bibliotecilor vasluiene *Voichița Dragomir*
7. Repertoriul structurilor infodocumentare din România
Biblioteca Națională a României
Monica Greceanu
8. Biblioteca – un sistem axiologic şi educațional
Elena Leonte
9. Evaluarea competențelor prin certificare europeană
Nicoleta Marinescu
10. Conferința Națională a bibliotecarilor C.C.D.Vaslui , 20-22 mai 2
Valentina Lupu
11. Un cuvânt pentru suflet *Sorin Popoiu*
12. Slujind cartea… *Valentina Lupu*
13. Armonii muzicale *Cristin Ciobotaru*
14. Pasiune şi competență *Daniela Argatu*
15. Educație pentru informație – la ora bilanțului – de la proiect la realitate
Margareta Pop
16. Redefinirea bibliotecii şcolare în contextual societății informaționale
Manuela – Elena Dragoş
17. Procedurile operaționale în biblioteca şcolară *Daniela Argatu*
18. Funcția educațională a bibliotecii *Tania Scarlat*
19. Biblioteca C.C.D. în contextul modificării legii învățământului
Viorica Onişoru
20. Educația utilizatorilor pentru cultura informației
Margareta Pop, Sorina Pop
21. Sisteme de informare, documentare şi management
Roxana Chiriac
22. Centrul de documentare şi informare „Ion Murgeanu" – Zorleni
Luminița – Ludmila Zuran
23. Armonie între cultura imaginii şi cultura cuvântului
Tania Livinț, Silvia Hodaş
24. Rolul bibliotecii şcolare în informare şi documentare
Margareta Diaconu

25. Tradiția și cultura – la ea acasă *Cornelia Mihai*
26. Rolul și importanța poveștilor terapeutice în literatură pentru copii *Ramona Adelina Ştefan*
27. Lectura, una din bătăliile pierdute ale școlii românești? *Lolica Antipa*
28. Biblioteca și gustul pentru lectură *Cecilia Vasilescu*
29. Călătorie spre inimă și minte... *Burlacu Loredana*
30. Culoarea cărților: biblioteca tradițională sau biblioteca digitală? *Aniela Parfene*
31. Corelația biblioteconomie – documentare *Irina Găluşcă*
32. Deschizători de suflete și cărți *Olga Grijincu*
33. Biblioteca – arta indispensabilă a comunicării *Larisa Potorac*
34. Cartea în opoziție cu mass-media și internetul *Iulia Rotaru*
35. Bibliotecarul azi *Petruța Novac, Nicoleta Bădărău*
36. Societatea cunoașterii *Angelica Marcu,Viorica Sava*
37. Rolul biblioecarului școlar în dezvoltarea culturii *Ecaterina Vicol*
38. Farmecul lecturii *Renata Cărăuşu,Valeria Rogojanu*
39. Dialogul artelor *Dana Barbu,Maria Leonte*
40. Întoarcerea la copilărie *Biatricea Manea*
41. Curcubeu peste timp *Nicoleta Marinescu*
42. Învățămintele unei reuniuni naționale *Teodor Pracsiu*
43. Imagini de la activități

Tipar digital realizat la:

EDITURA ŞI TIPOGRAFIA PIM
Şoseaua Ştefan cel Mare şi Sfânt nr. 4, Iaşi – 700497
Tel.:0730.086.676; Fax: 0332.440.730
E-mail: editura.pim@gmail.com
www.pimcopy.ro